

5287

109

109

C. J. 75.

W. B. Smith

DELICIAE
EQVESTRIVM

sive
MILITARIVM
ORDINVM,

ET EORVNDEN ORIGINES, STATVTA,
SYMBOLA ET INSIGNIA, ICONIBVS
additis genuinis.

*Hac editione, multorum Ordinum, & quot quot exti-
tere, accessione locupletata, sericq; tempo-
rum distributa.*

Studio & Industria
FRANCISCI MENNENII ANTVERP.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Kinckium, sub Monocerote.
ANNO M. DC. XIII.

P. M. J. Manuel Angles

DEPARTMENT OF THE ARMY
OFFICE OF THE ADJUTANT GENERAL
WASHINGTON, D. C.

MILITARY
ORDINANCE

BY ORDER OF THE SECRETARY OF THE ARMY
GENERAL ORDER NO. 100

ARTICLE 1. The following regulations shall govern the conduct of all members of the Army of the United States in the performance of their duties.

Approved: _____
Adjutant General
Date: _____

ILLVSTRI, GENE-
ROSO AC NOBILISSIMO
VIRO,

D. IOANNI vanden HOEVEL,

*Equiti Aurato, Cas. Maiest. à Consi-
lijs, Domino in Veen, & Aur-
hagen &c.*

APIENTIS Solonis
dictum est, ILLVSTRIS
DOMINE, Rempubli-
cam duobus potissi-
mum vinculis in offi-
cio contineri, præmio
& poenâ, metu nimirum & spe: metus
stimulat ciues, & in studio dignitatis
vigilantes efficit; spes honoris & præ-
mij homines fortes, dies noctesque
solicitat, & ad virtutes consecretas
impellit. Est scilicet vtriusque rei
modus sicut reliquarum; neque Prin-
cipem dandis honoribus fusam, ne-
que

EPISTOLA

que vindicandis sceleribus nimis se-
 uerum esse oportet: & felix sanè ea
 Respublica censenda est, cuius mo-
 deratori illud omninò propositum,
 in quocunque hominum genere, etsi
 tenui & obscuro, virtutum honesta-
 re; factisque ostendere, nihil apud
 cum plus valere, quàm splendorem
 iustitiæ, animique in virtutum gene-
 re præstantiam: *Animus* enim, vt in-
 quit Socrates, *benè ad virtutem com-*
positus, nobilis est: Et rectè: *Mens* enim
bona nobilem facit, vt in eandem sen-
 tentiam Satyricus;

*Stemmata quid faciunt, quid prodest
 Pontice longo*

Sanguine censeri, pictos ostendere vul-
tus

Maiores, & stantes in curribus Aemy-
lianos:

*Tota licet veteres exornent undiq, ceræ
 Atria, nobilitas sola est atque unica
 virtus.*

Et vt in certamine non fortissimo
 palma defertur, sed qui vincit; sic in
 vita, nisi qui probè agit, hoc esse defi-
 nit.

DEDICATORIA.

nit. Nam & in lucta cessare potest Hercules, & in palæstra dormire Milo, & in vrbe ociosus esse Aristides. Meritò itaque in functione virtutis sapientissimi homines felicitatem locant, non in ipsa: eos verò miserimos statuunt, qui adeò, politicè, instar Lacedemonij orbis Speculatorum, ocium suum virtuti impèdunt, vt ne pròbitati quidem vacare possint. Hâc æquâ virtutis lance, hâc fortissimorum Ducum habitâ ratione, iustaque meritorum cuiusque contemplatione, Romani olim ad imperia contendentes, innumeris gentibus iugum imposuerunt, ciuesque ad res maximas capeffendas inflammant: nec non posterioris seculi Principes Christiani in Palestina, Hispania, alijsque à Saracenis occupatis locis, tenui quamuis ærario, modicis imperij regionibus, ditionis fines latè propagarunt, neque prius constiterunt, quàm barbarorum gente penitus oppressâ, in alias Prouincias victricia arma direxissent; Africam

cam, Asiam, atque alio sub sole ca-
 lentes Indos sibi tributarios fecif-
 sent, veræq; Religionis lumen in re-
 motissimas adeò nationes intulissēt,
 ad quas populi Romani nomen, nun-
 quam potuit penetrare. Spe nimirū
 familiam illustrandi, ingentia præ-
 mia consequendi, leonum instar, ob-
 scurissimi quamuis homines, in con-
 fertos hostes rapiebantur, media pe-
 netrabant agmina, ipso periculorum
 contemptu, & Religionis, & patriæ
 carissimæ amore vehementer incita-
 ti. Inter omnia porrò virtutis præ-
 mia, quæ varia antiquitùs apud Scri-
 ptores Romanos legas, maxima ho-
 die censentur, dignitatis Equestris or-
 namenta; quibus viri fortes, quiq; de
 Rep. benè sunt meriti, à Pontifice,
 Imperatore, Regibus alijsq; Princi-
 pibus solent cohonestari. Quorū qui-
 dem gloriæ augendæ ac propagandæ
 varia per totū orbem Christianū, a-
 pud Italos, Germanos, Hispanos, Gal-
 los, Indos & alibi erecta insignia col-
 legiaq; Militaria, in lucē producere
 statui. Quod quidquid est operis I L.

DEDICATORIA.

LVST. DOMINE, splendore nominis tui
 in fronte imus illustratū; non vno nē-
 pe Tibi nomine debitum: Vindicat
 hoc sibi (ad finitatis. n. nostræ vinculū
 omitto) mira illa tua in Rep. admi-
 nistrāda solertia; cōstās erga Cæl. Ma-
 iest. & Principes Christianos obseruā-
 tia; ac præcipuū Religionis in Deū, fi-
 deiq; Catholicæ studiū; ipsum deniq;
 de quo verba facturi sumus, Equestris
 honoris auctoramētum; quo Tu ita
 fulges, vt ab ipso Te, & animi ingenij-
 que dotib. præfulgeas, & maximā ve-
 rissimamque laudem istis referas ac-
 ceptam. Maiores tui H O E V E L I I,
 virtute & gloria inclyta gens, hanc
 ipsam dignitatem meritis pepere-
 runt, & familiæ suæ asseruerunt; do-
 mi, militiæq; contra infideles, hære-
 ticos, & si quos alios Austriaci Prin-
 cipes hostes habuēre, non assidui so-
 lūm semper, sed primi. Itaque iure in
 primo nobilitatis gradu positi, qui
 togati prudentia, & armati forti-
 tudine, res & consilia tractarunt
 Imperatoris, non vnus, præ-
 clareque temperarunt. Nota sunt

EPISTOLA

quæ de illustri gente vestra alij literis
cōsignarunt; Publica, quæ ipsa nostrâ
Antuerpia, ipsa Vbiorum Colonia in
fide & constantia tua experta est. Te-
stata merita & beneficia tua in patriâ,
testata in omnes, quibus cōmendatio
aut insigne aliquod est Virtutis aut
Doctrinæ. Enimverò sacra si intuea-
mur, quis magis ea, vel inimicorum
cōfessione, defendit, ornauit, amplia-
uit? Aræ, templa vetera aut noua in-
staurata, tui operis sunt, tui religio-
forum coetus aucti, propagati; & vno
verbo, omnes pietatis cultores te ha-
bent decus, subsidium, portum. Quid
aliæ virtutes? simile: nec ista in gra-
tiam aut gloriam, Deo soli & vsibus
humanis imputas, & fructum bene-
ficij vnum censes fecisse. Quo fiet, vti
gentem Austriacam, sacram velut
Anchoram orbi fluctuanti à Deo da-
tam esse bono nostro publico senti-
mus: ita vos velut Pharos & lucentes
quosdam ignes in tempestuoso mari
erectos, posteritas omnis æternùm
intuebitur. Silco cætera, votumque
hoc

DEDICATORIA.

hoc tantum interpono, vt similes
 tui, maiorumque tuorum Protecto-
 res & consiliarij contingant patriæ,
 quam fata volent esse saluam. Hoc
 verò munus tibi tot nominibus de-
 bitū, apud te esse, patere ILLUSTRIS
 DOMINE, non pretium vt me deuin-
 ctum liberem, sed pignus vt obstrin-
 gam: neque indignum prorsus, quod
 exstet meæ, in nominis & gentilitij
 splendoris tui gloriam, obseruantia
 testimonium; complectendum tibi,
 si non Auctoris ratione, at eorum
 memoria, quorum laudes, ob sacras
 & heroicas illas institutiones Eque-
 stres, prædicare consilium fuit.

Illustr. D. V.

Studiosissimus

FRANCISCVS
 MENNENS.

AVCTO-

A V C T O R E S
QVORVM OPERA IN CON-
CINNANDIS EQVITVM OR-
DINIBVS VSI SVMVS.

- A** Bendonēse Chronus.
nicon. Antonius Beutherus.
Abrahamus Ortelius. S. Antoninus Florenti-
Aelius Antonius Nebrif- nus.
sensis Antonius Garibayus.
Aeneas Syluius Antonius Gueuarra.
Albertus Kranzius. Antonius Morales.
Aldus Manutius. Antonius Possevinus.
Alfonsus Ciaconus Aristophanes
Alfonsus de sancta Arnoldus Abbas Lube-
Cruce. censis.
Alfonsus sapiens Ca- Arnoldus Merman-
stella Rex. nus.
Alfonsus Tostatus. Arnoldus VVionus.
Aluarus Gomesius de Aubertus Miraus.
Mendoza. Augerius Gislenus Bus-
Ambrosius Morales. bequius.
Andreas Resendius. Augustinus Florenti-
Andreas Tiraquellus. nus.
Ammianus Marcelli- B. Bar-

A V C T O R E S.

Coelius Rhodiginus.
Cornelius Tacitus.

B.

Bartolomeus à Salig-
niaco, Eques sancti
Sepulchri.

Barnabas Briffonius.

Bartholomeus Chassa-
neus

B. Rhenanus.

S. Bernardus.

Ber. Corius.

Bernardus d-Escalan-
te

Bernardus Girardus

D. Hallianus.

Blondus

Brimeus D. Imbercour-
tius.

C.

Cesar Baronius.

Carolus del'Oyseau

Carolus Sigonius.

Cassiodorus.

Chr. Maffeus.

Claudius Fauchetius.

Claudius Paradinus.

Clemens V. P. M.

D.

Damianus à Goes.

Didacus Couarru-
uias.

Didacus Valera.

Dion.

E.

Enguerrandus Mon-
streletus.

Eucherius.

Eximinius Petri Salono-
na.

F.

Fenestella.

Florentius Hareus

Fortunius Garzias.

Franc. Alfons. Venerius

Fran. Belforestius.

Franc. Guicciardinus.

Franc. Harduinus.

Franc. Modius.

Franc. Radefius de An-

drada Eques Calatraue

Franc. Roserius.

Fran-

AUCTORES.

Franciscus Sansouinus. Hieronym. Comes Ale-
Franciscus Schottus. xand.
Franciscus Tarapha. Hier. Curita.

G.

G. Budens. Hier. Lilius.
Gabriel Simeon. Hier. Oforius.
Galfredus Monume- Hier. Romanus.
tensis. Hier. Ruscellus.
G. Genebrardus. Hector Boetius.
Gonsalvus Argotes de Horatius.
Molina. Hugo Lupus Verdala.
I.

Gonsalvus Illescos.

Gregorius Nazianze- Iacob. Aug. Thuanus.
nus. Iacob. Fontanus.
Guilielmus Camdenus, Iacob. Gretserus.
Guil. Filiatrius Episco- Iacob. Hospitalis.
pus Tornacensis. Iacob. Marchantius.
Guil. Menenius. Iacob. Vitriacus.
Guil. Tyrius. Iacobus Villamontius
 Eques S. Sepulchri.
 Ignulfus.

H.

Henricus Panthaleon. rius.
Herodianus. Ioannes Azorius.
S. Hieronymus. Ioannes Goropius Be-
Hieronymus de Bara. canus.
Hieronymus Cardanus Io. Benedictus Guar-
Hier. Conestagijs. diola.

AUCTORES.

Io. Bodinus.

Ioannes Botereus.

L.

*Ioannis I. Castellæ Regis
historia.*

Lambertus Schafnaburgensis.

Io. Chrysostomus.

Ioannes Confettius.

Lambertus Van der Burchius.

Io. Dubravius.

Io. Feronius.

Latinus Pacatus.

Ioannes Frossardus.

Laurentius Cuperus.

Io. Funccius.

Leonardus Florauantius.

Io. Hayus.

Io. Leslaus.

Lucas Tudenfis.

Io. Mariana.

Lucius Marineus Siculus.

Io. Metellus.

Io. Molanus.

Ludonicus Nonius.

Io. Nauclerus.

Io. Petrus Gutierrez.

M.

Io. Sarisburiensis.

Io. Suallardus Eques S. Sepulchri.

Marianus Scotus.

Marinus Sanutus Torfellus.

Io. Tilius.

Ioannes Tarcanotus.

Martinus Cromerus.

Io. Vaseus.

Martinus Hamcomius.

Io. Villarius.

Martyrologium Romanum.

Ionvillanus.

Isidorus.

Matthæus Florilegus.

Iulianus Tabort.

Matthæus Parisius.

Iul. Cesar Scaliger.

Meyerus.

Iustus Lipsius.

Michael Montanus.

Michael Molinus.

N. Ni-

A V C T O R E S.

N. Petrus Mexia.
 Petrus à S. Iuliano.

Nicolaus Christophorus Radziuillius Philibertus Pingonius.
 Phil. Bergamensis.

Nicol. Vignerus. Philippus Cominatus.

Nicolaus Hautius, Eques S. Sepulchri. Phil. Leydensis.

Phil. Moræus.

N. Nicolai. Platina.

Plinius.

O. Plinius II.

Polydorus Vergilius.

Olaus Magnus. Pontus Heuterus.

Onufrius Panuinius. Praxis Cancellaria

Otho Frisingensis. Rom.

Prouinciale Romanum.

P.

R.

P. Boyssatius.

Papyrius Massonus. Raphael Volaterranus.

Paullus Aemylius. Raymundus Montane-

rius.

Paullus Diaconus. Renatus Chopinus.

Paullus Iouius. Richardus VVassebur-

gensis.

Paulus Petauius. Robertus Cenalis.

Pausanias. Robertus Gaguinus.

Petrus Beloyus. Rodericus Archiepiscopus Toletanus.

Petrus Blesensis.

Petrus Luceburgius. Rodolphus Botereus.

Petrus Mathaus. Ruffinus.

AVCTORES.

S

Thomas Garzon.

Thomas Milleſius.

Salimbenus.

Thomas Stapletorus.

Sidonius Apollinaris.

Tilmannus Bredenbach-

Sozomerus.

ius.

Stephanus Garibayus

Titus Luvius.

Stephanus Pighius.

Suidas.

V.

Supplement. Chronico-
rum.

Vegetius.

Villaneus

T.

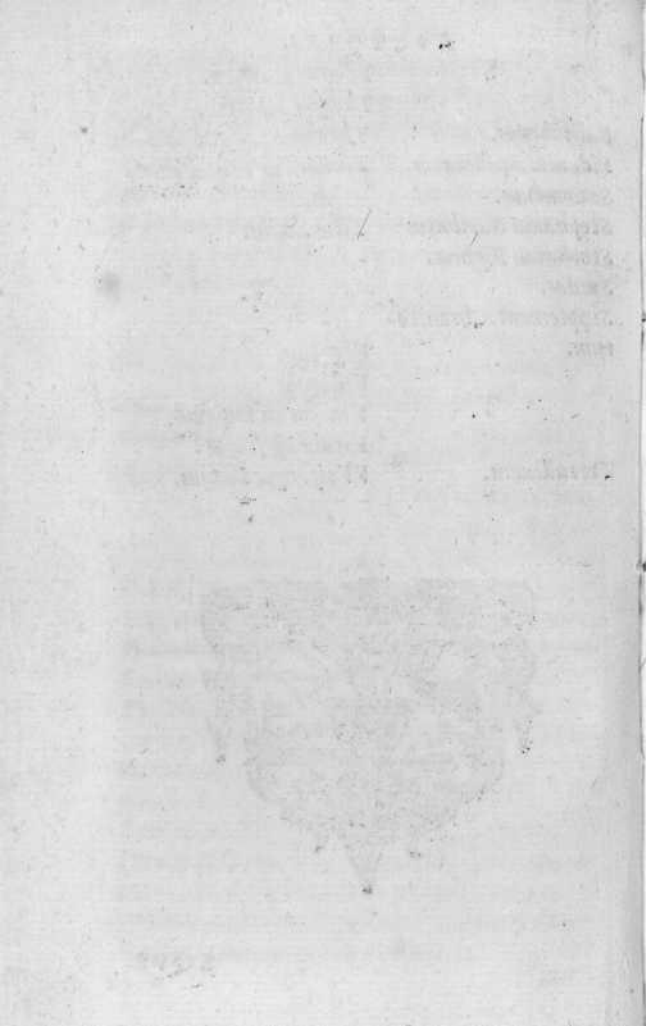
Vincentius Lupanus.

Vitalis Episcopus.

Tertullianus.

Wolfgangus Lazius.

EQVESTRIVM SIVE MILITARIVM OR- DINVM SYMBOLA, INSI- gnia, & Origines.

FORMA EQVITES CREANDI VE-
tus & noua apud omnes gentes.

E Equestrium virorum symbolis & origine, siue militaris ordinis tum antiquitate, cum præ cæteris eminentia scribendo vix me expedit, quin nescio quod mihi magnificè, in eodem & quasi supra nobilitatem excellentius nomen hoc ab antiquo præ se ferre videatur, & solia veluti ascendens Regia omnis nobilitatis ciuilis vindex, & pro tribunali quasi iudex sedeat. Equites, qui & milites Latine, iuriconsultis apud omnes ferè gentes, nomen ab equis inuenerunt. *Cauallieri* enim Italis, *Caualleros* Hispanis, *Cheualier* Gallis, *Ritter* Germanis, & Belgis, *Margogh* Cambro Britannis ab equitando dicuntur, Anglis solummodo *Knights* vocantur, vocabulo, quod antiqua Anglorum, vti Germanorum lingua ministrum siue seruentem & iuuenem promiscuè significat. Hinc in Euangeliiis antiquis lingua Anglica pro cliente,

Incniçht & Radenightes, id est ministri equites, apud Bractonũ Anglum iurisperitum antiquum legi memorat Guilielmus Camdenus, qui tenebant ea lege terras suas, vt domino equis inferuient, vnde truncato nomine contractius *Knights* iis remansisse existimat, & milites appellatos, qui prædia beneficiaria siue feuda tenuerant vt militarent. Feuda enim militaria dicta fuerunt, & qui alibi Feudatarii, hic milites dicebantur: vt *milites Regis, Archiepiscopi Cantuariensis, Comitis Rogeri, Comitis Hugonis, &c.* quod ea lege prædia ab illis accepissent, vt illis militarent, si denique & hominum præstarent, cum alii qui pro solidis militarent, Solidarii & seruientes appellarentur.!

Solidarii.

Adde quæ de his luculenter scripsit Viglius in Rubr. Institu. de Test. milit. Verum hi, siue milites siue Equites appellare libet, Auratorum nomen hodie ab auri præcinctura vel auratis calcaribus inuenere: exemplo nempe Romanorum, apud quos milites Cornicularios, Monozonos, Rudiarios & Comenatales passim (vt Ramnensium, Tatiensium, & Lucerum centurias à Romulo: Equitum itẽ Augustalium à Tiberio Cæsare institutas, quibus Drusum filium, T. Claudium & Germanicum nepotes adscripsit, omittam) obseruamus, non aliunde quàm ab ornamentorum insignibus, quibus ob emeritam militiam decorati fuerant, denominatos. Quod pertinet & illud

*Equites Augustales.
Tacitus li. 7.
Annal.*

Iud Vegetii lib. 2. de Re militari. Primi generis Commentarienses & Clauicularii dicebantur: secundi generis Cornicularii, qui emeriti milites erant armillis corniculisque virtutis ergò donati. Quod hodiè etiamnum aliquot Germaniæ Principes in more habere tradit Lazius, vt aulicos suos multo tempore cognitos, & in variis ministeriis vsurpatos similiter corniculis argento comprehensis, & ex humeris suspensis donent. Qualiter Petrus Beloius scribit Henricum II. Gallorum Regem Aurelianensem adhuc ducem existentem post liberatam obsidione Landresii urbem Cornicularios Equites creasse, quo nomine scilicet appellari ius esset eos, qui prælii tempore in nauatæ virtutis præmium ad id dignitatis cooptarentur. Torquati similiter & duplicati erant milites, torquium ornamentis, vt illi corniculis, decorati, quibus & duplex plerumque stipendium dabatur, vnde Duplares dicti sunt. Quo ex euentu Manlio Torquato memoria apud posteros mansit, quam historiam scribit Liuius lib. 7. primæ Dec. Porro manet & Germanis hoc militum genus, torquatiq; ac ampliori stipendio incedunt, qui aut aliquot annos stipendia fecerunt, aut loco nobili nati ceteris in acie præferuntur. At neque nomen vetus omnino obiit, gentilia lingua *Doppelsöldner*, vulgò nuncupamus. De torquium donis, siue insignibus, Liuius lib. 4. Dec. 3.

Torquatis
Duplares

Monozoni.

MONOZONI, illustres olim cingulo militari, siue Baltheo, fuerunt etiam honorati inter Milites; de quibus Iureconsultis fit mentio in lege Valentis. Quem à priscis temporibus ad Germanos morem esse deuolutum inuenimus: ut sicut apud Romanos ob egregia facta miles Baltheo donabatur, ita vetustiori adhuc in militia Germanorum, cingulo ac gladio (quæ hodie ornamenta in calcaria sunt versa, & auri præcincturam) miles emeritus publicè ornabatur. Hinc cingulo donare elegantius, & prisco ex more dicimus, quod hodie mutata consuetudine gladio percuti, & auratum fieri Equitem dicere solemus. De Baltheorum ornamentis Iulius Capitolinus in Maximinis, & Gordianis, & Cassiodorus inclinantis imperii auctor in epistola ad Colossum Comitem, alique fusè meminere. Ad quæ adludens Otho Frisingensis lib. 1. de rebus à Friderico I. Cæsare gestis cap. 32. cum de Geysa Hungariæ Rege bellum Austriæ inferente loquitur: *Altero die Rex in prædicto campo ad quandam ligneam Ecclesiam accedit, ibique ab Episcopis (nam eo usque in puerilibus annis constitutus nondum militem induerat) accepta sacerdotali benedictione ad hoc instituta, armis accingitur.* Sic de Austriæ principibus veteribus annales antiquissimi à Lazio citati referunt, Anno 1104. *Leopoldus Marchio Sanctus accinctus est gladio.* Anno 1180. *Otacher ex Marchione Styriensi Ducis nomen adeptus est, eo anno quo & gladio accinctus est.* Et iterum anno 1225. *Fridericus Dux Austriae & Styriae consecrationis ensis dignitate*

*Herodianus, lib. 4. & 5.**Li. 3. Variar. lect.*

nitate Vienna sublimatur. Atque hinc arbitratur Lazius morem istum defluxisse, quo hodie, sed inuerso, Germani vtuntur: vt Principes sicubi aliquem ob laude parta facinora decorare volunt, gladio tangant, quos Equites auratos passim vocamus, & quos veteri more cingulo militari donatos appellant. Non enim gladio verberabantur, quod hodie fit, qui insigne aliquid in bello aut prælio egissent: sed gladius illis cum Baltheo à Principe accingebatur. Et qui Monozoni Iureconsultis Græca origine, historicis verò cincti nuncupati, hodie Equites aurati, quod aurum in calcariibus scilicet & gladio gestare possint, appellantur. Hinc legimus in Annalibus peruetustis Austriæ: *Anno Domini 1245. Fridericus Dux Austria auro plenus & argento in festo S. Georgij, 140. iuuenes de terra sua nobiles apud Viennam honorificè donauit gladio & cingulo militari.* Equidem in peruetustis picturis & sculpturis licet talem cincturam videre; cingulum scilicet bullis aureis graue ac densum, in lumbos ac ventrem demissum: vnde pugio ex vno, & ex altero latere gladius pendent. Cuius porro figuræ Romanis cingulum; & præcipue Principibus fuisse, ostendit Claudianus Panegy. 2. Sciliconis.

Quin & Sydonias chlamydes, & cingula, bac-
cis.

Aspera, gemmata&sq, togas, &c.

Licet autem illi Milites simpliciter armati, nostra ætate ordine postremi, institutione ta-

men ante cæteros ordines militares, sunt primi & antiquissimi. Vt enim Romana gens togata, virilem ætatem ingredientibus, virilem & puram togam donauerunt; ita maiores nostri Germani suis iuuenibus, quos armis tractandis idoneos iudicarunt arma donauerunt, quod suis verbis docebit Corn. Tacitus, *Arma sumere non antè cuiquam moris, quam ciuitas sufferetum probauerit. Tum in ipso concilio, vel principum aliquis, vel pater, vel propinquus scuto frameaque iuuenem ornant. Hæc apud illos toga, hic primus iuuent abonos, ante hoc domus pars videntur, mox Reipublicæ.* Cum autem huiusmodi iuuenes militares sua lingua, vti & Belgæ, & Angli *Knechts* vocarint; hinc & nominis & institutionis originem repetendam censent. Hæc prima & simplicissima creandi Militis ratio; hac Longobardi, hac Franci, hac Belgæ, hac Angli, qui omnes è Germania profecti, olim vsi sunt. Prodit Paulus Diaconus lib. 1. cap. 22, *apud Longobardos consuetudo est, vt Regis filius cum patre non prandeat, nisi prius à Rege gentis externa arma suscipiat.* Nec prius Aragoniæ Regibus imperii insignia capeffere ius erat, quàm Equestri auctoramento (quod de Petro Aragonû Rege, qui ab Innocentio III. P. M. militare cingulum accepit, ann. 1204. testatur Hier. Blanca) essent decorati. Carolo verò Magno (qui Desyderium vltimum Longobardorum Regem regno eiecit) imperante militum inaugurationi, colaphi vsus adhibitum fuisse,

fuisse, docent manifestè eiusdem tabulæ, quibus Frisonibus libertatem & alia id genus priuilegia, ob fortiter nauatam contra Saxones operam concedere dignoscitur; & ob rei antiquitatem hic recitare pro parte operæ prætiū duxi, ita enim inquit. *Insuper statuimus vt si qui ex ipsis sustentationem habuerint vel militare voluerint, dicta potestas (quod Frisonum Principi Regii loco tum nomen erat) eis gladium circumcingat, & dato eisdem, sicut consuetudinis est, manu colapho, sic Milites faciat, eisdemque firmiter iniungendo præcipiat, vt deinceps more Militum sacri Imperii aut regni Franciæ, armati incedant: eò quod consideramus, si prædicti Frisones secundum staturam corporis & formam eis à Deo & natura datam sic militauerint, cunctis in orbe terrarum militibus sua fortitudine, ingenio, & audacia (dummodo vt prædictum est, sint armati) facile præcellent & praualebunt. Qui Frisones signum suæ militiæ à dicta Potestate recipere debent, in quo corona Imperialis in signum suæ libertatis à nobis concessa debeat esse depicta, &c. Datum Romæ in Lateranensi palatio. anno Dominicæ Incarnationis octingentesimo secundo. Nulli enim etiam si Magnates & ad bella sacra proficiscentes, militum nomine, censebantur, nisi per militaris Regulæ professionem inaugurati ac*

Martin. Häconius de Rebus Frisicæ.

Insignia militibus Frisicis à Carolo Magno attributa.

1183.
 sacre veluti militiæ adscripti fuissent. Adde, cæteri etiam Comites, Duces, Reges, & Imperatores, vt Molanus tradit, Armigeri non Milites dicebantur. Huc pertinet illud quod in vetustis Brabantix nostræ Annalibus scribitur, Godefridum Brabantix Ducem iter Ierosolymam versus instituisse, eiusque filium Henricum Militem creatum fuisse. Tale & illud est, quod de Guilielmo Hollandix Comite illorum temporum vicinus scriptor, & Ioannis Traiectensis Episcopi, ac Guilielmi Palatini Comitis Hollandix Historicus, Ioannes Becanus memoriæ tradidit. Eum adhuc armigerum existentem cum esset Domicellus Hollandix, in Imperii Regem Romanorum electum fuisse, & eapropter mox apparatus fecisse, vt more aliorum Christianorum Impp. Miles consecraretur, priusquam Aquisgrani diademam regni susciperet. Cum itaque in solemnibus Missæ officio Euangelio decantato, Guilielmus armiger à Rege Bohemix coram Petro Capucio Cardinale S. Georgii, ad velum aureum productus fuisset, Bohemix Rex qui eum sistebat, hæc ad Illustrissimum Cardinalem verba deprompsit. *Vestra Reuerentia Pater almistue, presentamus hunc electum Armigerum deuotissimè supplicantes, quatenus vestra paternitas votiuam eius professionem suscipiat, vt militari nostro Collegio inscribi valeat.* Tum vero Cardinalis, præmissa monitione, qua electum Imperatorem instruebat, quod Miles debeat esse:

Magnanimus in aduersitate
Ingenuus in consanguinitate
Largifluus in honestate
Egregius in curialitate, &
Strenuus in virili probitate.

Prælegit ei Militaris regulæ iugum, cuius hoc exordium est. *Hæc est regula Militaris Ordinis. In primis cum deuotâ recordatione Officium Dominicæ passionis diurnatim audire, pro fide Catholica audacter corpus exponere, Sanctam Ecclesiam, eiusque ministros à quibuscunque grassatoribus liberare. Viduas, pupillos, & orphanos in eorum necessitate protegere. His & iis quæ ad finem regulæ sequuntur, lectis, dixit Dominus Cardinalis. Vis militarem ordinem in nomine Domini deuotè suscipere & regulam tibi verbotenus explicatam pro tua possibilitate profiteri. Respondit Electus, Volo. Et mox accepta regula legit in hæc verba. Ego Guilielmus Hollandiensis Militiæ Princeps, Sacri Imperij Vasallus, liber, iureiurando profiteor Regule Militaris obseruantiam, in præsentia Domini mei Petri ad velum aureum, Diaconi, Cardinalis & Apostolicæ Sedis Legati, per hoc sacrosanctum Euangelium, quod manu tango. Cui Cardinalis, hæc deuota professio sit peccatorum tuorum vera remissio Amen.*

Quibus peractis Rex Bohemiæ grandem

colaphum in collum tyronis dedit dicens, *Ad honorem Dei omnipotentis te Militem ordino ac in nostro Collegio te gratanter accipio. Et memento quoniam Saluator mundi coram Anna Pontifice pro te colaphizatus, & illusus est; coram Pilato praside flagellis casus, ac spinis coronatus coram Herode chlamyde vestitus & derisus est, & coram omni populo nudus ac vulneratus in cruce suspensus est. Cuius opprobria memorari te suadeo, cuius crucem acceptare te consulo, cuius etiam mortem Christi vlcisci te moneo.*

Nec non Godefridus Bullonius in Antuerpiensi Marchionatu suo, exercitus ducendi in Asiam primitias roboraque deligens, ac in ipsa adeo vrbe, Equestri titulo ciues duodecim duodenario Apostolorum numero prouocatus decorauit, maximæ rei magna in hoc Apostolico delectu initia daturus, dum felici omine exvna hac vrbe secuturaram victoriarum prænotionem quandam, spe plenus è sacrato hoc numero ominatur, & spem acti de Turcis Saracenisque superarunt triumphi. Prisci autem Franci, (qui formulas & cæremonias in rebus plurimis obseruabant, vt Lex Salica testatur) instituendis Equitibus multas adhibuerant, vt prius vigilarent diu, balneisque & aliis rebus vterentur, quibus docebant, qui ordinem huc suscipiunt, eos corde animoque mundo & honestis conditionibus venire oportere, virtutis causa omnes labores & difficultates strenuè perferre, prudentia in sermone & operibus v-

ti:in

ti, in primis vero fidem veritatemque colere; quarum cæremoniarum vsus quondam in Hispania celebris in Regum & Equitum inauguratione: cuius rei exemplum profert Curita & Blanca de Ferdinando Ioannis I. filio, qui pridie sublimationis in regnum Aragoniæ facta peruigilatione in CæsarAugustana ecclesia maiori, à Duce Gaudiæ Militari balteo cinctus, & Bandæ in Hispania milites iisdem solemnibus inaugurati ab auctoribus memorantur. Et memoria nostra mos idem perstat in Anglia, quæ viros eiusmodi vocat *Balneorum Equites*, quorum solennia infra suo loco celebraturi sumus.

At cum Religio ita animos hominū occupasset, vt nihil benè & auspicate factum, quod à viris religiosis non profectum, censerent, ab illis gladium maiores nostri, paullo ante Normannorum in Angliam aduentum acceperunt, quod his verbis, qui tum vixit, Ignulphus: *qui militia legitima consecrandus esset vespere precedente ad Episcopū, Abbatem, monachum vel sacerdotem contritus de peccatis confessionem faceret, & absolutus, orationib. deditus in ecclesia pornoctaret, in crastinū rem sacram auditurus, gladios super altare offerret, & post Euangelium sacerdos benedictum gladiū Militis colio cum benedictione imponderet; & cōmunicatus sacris Christi mysteriis denuo legitimus miles permaveret.* Nec statim sub Normannis exoleuit, scribit enim in Policratico Ioannes Salisburiensis, *Inoleuit consuetudo sollemnis, vt ea ipsa die, qua quisque*
militari

*militari cingulo decoratur, Ecclesiam solenniter
adeat, gladioque super altare posito, & oblato,
quasi celebri professione facta, seipsum obsequio
altaris deuoneat, & gladij, id est, officij sui iugem
Domino spondeat famularum. Petrus etiam Be-
lenfi Epist. 94. Hodie tirones enses suos recipiunt
de altari, vt profiteantur se filios Ecclesie, atque
ad honorem sacerdotij, ad tuitionem pauperum,
ad vindictam malefactorum & patrie liberatio-
nem gladium accepisse. Porro res in contrarium
versa est, nam ex quo hodie militari cingulo de-
corantur, statim insurgunt in Christos Domini,
& deserviunt in patrimonium crucifixi. Atque
hoc quod gladio cingi voluerunt, deductum
proculdubio, vt diximus à militari Romano-
rum disciplina, quia vt illi priusquam sacra-
mento militari gladio stricto obligati fuerat,
pugnare cum hostibus nefas existimarunt: ita
Christiani, non sibi legitimè militare licere
opinati sunt, priusquam hac ceremonia legi-
timæ militiæ consecrarentur; qua Fridericum I.
Imper. (apud Othonem Abbatem Frisingen-
sem) & Guilielmum Rufum Angliæ Regem à
Lanfranco Archiepiscopo Militem factum le-
gimus. Sed hæc consuetudo paullatim in de-
suetudinem abiit: ex quo Normanni, vt habet
Ignulphus irriserint & exploserint, ac Synodo
habita VVestmonasterii in Anglia anno 1102.
sancitum fuerit, ne Abbates faciant Milites
quod nonnulli tamen exponunt, ne Ecclesie
prædia militari feudo tenenda Abbates con-
cederent.*

Exinde ad Principes vicinos, Reges, filios
mittere

*Cic. lib. 1.
Offic. de Ca-
tonis filio.*

mittere solebant, vt Equestrem ab illis dignitatem acciperent; sic Henricus II. Anglorum Rex ad Dauidem Regem Scotorum, & Malcolmus Rex Scotorum ad Henricum II. sic Alexander Guilielmi Scotorum Regis filius anno 1212. in Angliam. & Eduardus I. ad Alfonso XI. Regem Castellæ profecti sunt, vt acciperent ab iis *Arma militaria* siue *virilia*. His enim loquendi formulis pro creatione Equitis eo seculo vsi sunt. Tunc etiam ad ornamentum præter gladium & cingulum calcaria aurata etiã accesserunt: vnde *Milites & Equites* aurati hodie vocantur. Ius etiam sigilli additum. Antequam enim Balteo militari cincti erant, vt colligitur ex Abædonensî libro, sigillo vti non licuerat, quod descriptum, inquit, *Richardus Comes Cestrensis sigillo matris Ermentrudis signare constituit, cum (nondum enim militari Balteo cinctus erat) littera quælibet ab eo directam materno sigillo includebantur*. Et in Burgundia in decreto Iacobi, & Guilielmi Iusti sexto Augusti 1376. dicitur Armiger cum Equestrem ordinem suscipit, sigillum mutare.

ius sigilli

Subsequenti ætate ex censu, vt colligit Cædenus scriptor Anglicus, facti fuerunt milites, qui enim feudum magnū militare, id est (si antiquis schedis vlla fides) 680. acras terræ habebant, ordinis militaris ornamenta suo quasi iure postularunt. Imo sub Henrico III. quodammodo coacti fuerunt Milites fieri, quotquot libras quindecim ex annuis terrarū redditibus collegerunt; vt iam titulus potius oneris, quã honoris videretur: Ita enim habet Hi-

Milites ex censu.

**800. alios.*

storia

storia minor Matthæi Parisy, qui ante 350. cir-
 citer annos in Anglia nec infideliter scripsit.
 Anno 1256. exiit edictum Regium, preceptumque
 est & acclamatum per totum regnum, vt qui ha-
 beret * XV. libras terra & supra, armis redimi-
 tus tirocinio donaretur, vt Anglia sicut Italia mi-
 litia roboraretur, & qui nollent, vel qui non pos-
 sent honorem status Militaris sustinere, pecunia
 se redimerent. Vnde in archiujs regni toties oc-
 currit Pro respectu militie A de N. I. H. &c. huc
 vsque & vltius, vt innuere videtur dictus
 Camdenus in formulis iuris Anglici, vbi duo-
 decim viri, siue iuratores, nominantur, apud
 quos facti sit prolatio, illi Milites dicti erant,
 quibus erat feudum integrum, illique Milites
 gladio cincti qui à Rege Baltheo cincti militaris
 quo tempore cum Rex Milites crearet, vt ha-
 bet idē Matthæus Paris, veste de aurata, ex pre-
 tiosissimo Baudekino & coronula aurea redimi-
 tus gloriose in folio sedit, singulisq; militibus 100.
 solidos pro harnesiamentis prestitit. Nec solum
 Rex, verum etiam Comites eo seculo crearūt
 Milites. Meminit enim idem auctor, quomodo
 Comes Glocestriæ V Vilhelmū Fratrem suum
 proclamato Torneamēto; & Simon de Monte-
 forti Comes Leicestriæ Gilbertum de Clara,
 Balteo cinxit militari. Vt in Gallia, quod ex
 formula litterarum nobilitationis constat, qui
 nobilitatis eiusmodi literas obtinuit, à quocū-
 que milite voluerit, valeat militia cingulo deco-
 rari, & in Hispania vti Hier. Curita testatur, in
 coronatione Alfonsi 4. Aragonū Regis, qui Cę-
 sarAugustæ, à Petro Luna Antistite sacro oleo
 perun-

* Integrum
 feudum mili-
 816.

lib. 2.

perunctus, sacro Resurrectionis Domini die anno 1328. Militari auctoramento à Rege in maxima illa celebritate, honoribus præmiis atque summo splendore hi proceres decorantur, Iacobus Exerica, Petrus Arborensis, Raymundus Folchius Cardonensis Vicecomes, Arnoldus Rogerius Comes Polliariensis, Lupus Luna, Alfonsus Ferdinandus Ixeritanus, Guilielmus & Berengarius Anglesolæ, Ioannes Simenius Vrrea, Petrus Cornelius, Guilielmus Ceruilionius, Otho Moncada & Atho Focius. Celebrata peruigilatione singuli eorum procerum militari auctoramento ad CLXXX. alios virtute & nobilitate præstantes viros cohonestauere. Præterea Petrus Regis frater, Castellinoui & Villannoui Vicecomites Guilielmum Erilium, & Gilabertum Cruilliam, & Raymundus Berengarius Regis itidem frater alios eisdem insignibus legumque militarium societate deuinxere, & à Raymundo Folchio Vicecomite Raymundus Cardona eius frater, Amorofius Rebellius, & Petrus Aragaleodem auctoramento obstricti sunt. Ad CCL. auctoratorum Raymundus Montaneri per quam grauis illius seculi scriptor, qui se huic rei præsentem fuisse perhibet, & triginta millia Equitum, qui Regem ex arce Aliaferriæ in ædem maximam Saluatoris secuti, numerum exstitisse prodit. Verum honore illo, qui virtuti ac meritis prius tamquam eximium operæ nauiter militaribus studiis insumptæ pretium ac præmium dabatur, sensim vilescente, ob nobilium indignis eundem

Hispani Milites.

Hier. Blanca in Com. Rerum Aragon.

eundem conferentium multitudinem, Reges potestatem militaris auctoramenti sibi resum-
 ptere: adeo vt nemo miles crearetur, nisi vel
 ab ipso Rege, vel Regis primogenito, accepta
 prius à patre auctoritate; vel à Regis Legato,
 siue præfecto in exercitu, idque vel ob res
 fortiter gestas, vel gerendas, aut rogatam pru-
 dentiam. Et hoc sane à Regibus Anglis prudē-
 tissime institutum, cum feuda iam non sibi es-
 sent, quæ donarent. Nihil sane valentius ad ex-
 citandos viros strenuos atque adstringendos
 sibi optimos beneque meritos, qui claro loco
 nati, & à re instructi, quam illos hoc titulo Mi-
 litum honorare (qui ante honoratæ tantum
 functionis nomen erat) benignè & beneuolè
 exornare, qui cum à Principe consulto, meri-
 toque deferebatur, ampli sane præmii benefi-
 ciique loco, & inter insignia honoris habeba-
 tur. In hoc enim virtutis mercedem, familiæ
 laudem, generis & nominis memoriam collo-
 catam, qui sic milites facti existimarunt. Adeo
 vt Iurisconsulti nonnulli scripserint, quod
Miles sit nomen dignitatis, non item *Baro*; o-
 lim enim *Baro*, si non ex hoc ordine esset Eque-
 stri, simpliciter suo prænomine & nomine
 sine aliquo adiuncto, nisi *Domini* (quod etiam
 militib. competit) cribebatur. Militis autem
 nomen honorarium videatur adiunctum, cum
 Reges, Duces, Marchiones, Comites & Baro-
 nes dignitatem vna cum nomine expetierint.
 Observationeque dignum est Equestris ordi-
 nis nobiles tanti fuisse olim, quanti nunc ferè
 ipsi Comites: habebant enim suos clientes, ar-
 migeros,

*Miles' nomē
 dignitatis.*

inigeros, ephebos, satellites, ministros concolore secum veste amictos : cuius rei exempla profert Hembricourtius in suo Nobilitario. Adeoque in diplomatibus antiquis videbis etiam Baronibus præponi Equitum nomina, existatque veteris ritus vestigium in archiuis Louaniensibus, vbi cauetur ne quis Equestri Baltheo cingatur, nisi tertio cum duce ad bellum profectus esset, vnde toties in collatæ dignitatis tabulis numerus expeditionum in primis sacrarum adscribi solet, quod de Guilielmo de Rode spectatissimæ virtutis milite tradit I. Lipsius Rerum Louanii libro tertio, Iuuat hic interserere, quæ de creatione militum tempore Eduardi I. scripsit Mattheus Florilegus. *Ad augmentandam profectionem suam fecit Rex per Angliam publicè proclamari, vt quotquot tenerentur fieri milites, successione paterna & qui haberent vnde militarent, adessent apud Westmonasterium in festo Pentecostes, admissuri singuli omnem ornatum militarem præter equitaturam de Regia Garderoba. Confluentibus itaque trecentis iuuenibus filijs Comitum, Baronum & Militum, distribuebantur purpura, Byssina Syndones, cyclades auro texta affluentissime, prout cuique competebat. Et quia Palatium regale etsi amplum, tamen ad tot occurrentium turbam angustum fuit, apud nouum templum Londini, succisis lignis pomiferis, prostratis muris, erexerunt papiliones & tentoria, in quibus tirones de auratis vestibus se singuli decorarent, ipsa autem nocte in templo prædicti tirones, quotquot poterat capere locus*

*In actis opidi anni
1260.*

1306.

ille, suas vigilias faciebant, sed Princeps
 Vallia precepto Regis patris sui, cum præcellis
 tyronibus fecit vigilias suas in Ecclesia Vest-
 monasterij. Ibi autem tantus clangor tubarum
 & tibicinum & exaltatio vocum præ gaudio
 exstiterat clamantium, quod conuentus de choro
 ad chorum non audiretur iubiliatio, die autē cra-
 stino cinxit Rex filium suum Baltheo militari, in
 palatio suo & dedit ei Ducatum Aquitaniae.
 Princeps ergo factus miles, perrexit in Ecclesiam
 Vestmonasterij vt consocios suos militari glo-
 ria pariter venustaret. Porro tāta erat ibi pres-
 sura gentium ante magnum altare quod duo mi-
 lites morerentur, quamplures syncopisarent et-
 iam cum quilibet ad minus tres milites ad se du-
 cendum & tuendum haberet. Princeps autem
 propter turbam comprimentem non secus, sed
 super magnum altare diuisa turba per dextra-
 rios bellicosos, socios suos cinxit. Apud Gallos
 item cæterasque Europæ nationes obtinuit,
 vt à parentibus filii equestri insigniantur ho-
 nore: sic Philippus Augustus Ludouicum
 Leonem filium aliosque centum nobilissi-
 mos viros Compendii ad Esiam Baltheo mi-
 litari donauit, pari que honore S. Ludouicus
 Philippum Tertium, hic Philippum Pul-
 chrum, Pulcher tres alios suos filios præ-
 sente Eduardo genero Anglorum Rege af-
 fecere: hic mos satis antiquus videtur, à
 Græcisque Cæsaribus & in Italia à Theodo-
 rico Rege olim obseruatus. Athalaricus e-
 nim Eutharicum patrem à Græco Cæsare A-
 nastasio filium, per arma adoptatum prædi-
 cat,

Papyrius
 Massonus li.
 3. Annal.

cat, & Theoderici apud Cassiodorum epistolæ aliquot leguntur, quibus Reges & priuatos quosdam per arma filios adoptat, hoc enim sermonis genere utitur. Fiebant olim nonnumquam Equites ante irruptiones & prælia; quæ consuetudo in eiusmodi periculis & angustiis obtinebat, quod eos hac re animatos, officium magis facturos cogitarent, & si morerentur, Equestrem honorem habituros, nam Equestris dignitas in acie quæ sita nullis omninò aut factis aut maiorum imaginibus claros nobilissimos reddit, qua etiam ornari ipsi Reges à Vasallis & strenuis viris non dedignantur. Ludouicum XI. à Philippo Bono Burgundiæ Duce, Henricum II. à Mariscallo Bisensi, Franciscum I. Gallorum Reges memorabili illa pugna Meligniensi à Petro Buiardo, Eduardum IV. à Comite Deuoniæ, Henricum VII. à Comite Arondeliæ, Eduardum VI. à Duce Somersetti, aliosque ab aliis Equestris ordinis ornamenta accepisse legimus. Froissardus ridiculâ narrat historiam in castris Philippi V alesi ac Eduardi III. Regis Anglorum factam, cum prope esset ut die cò dicto dimicarent inter Viroly fossam & Flâmengueriâ, lepus ante castra Galloium excurrans tantum barritum excitauit, ut postremi audientes & pugnæ initium esse cogitantes, sese ad arma compararent, quidam autem hippocomi optimè animati Equestrem ordinem postularunt, cumque non dimicasset exercitus, sed rebus infectis Rex. Eduardus discessisset, hi semper ex eo

Philipp. Cominens li. 3. de bello Neap.

Equestris dignitas nobilè reddit.

tempore Equites Leporis sunt appellati. Saepius etiam post pugnam fortibus viris, quorum bello spectata virtus extitisset, spectante omni multitudine patentibus campis militaris honos delatus: iisque solemnibus Rodericum Diam de Buar cognomento Cidum (cuius nomen Mauris in Hispania maxime fuit terribile) à Ferdinando I. post captam Coymbriam, equitem creatum tradunt Hispani, sic heroicæ fortitudinis viros à Carolo VIII. Gallorum Rege post victoriam Farniensem, sic à Carolo V. Imperat. post devictum Saxonem equestri ordini adscriptos constat, tanta passim nobilium accurren- te multitudine, ut cum omnibus singularim eam dignitatem conferre non posset, vulgari Hispanorum lingua exclamaret: *Sint omnes Equites*. Sic varios à variis post partam victoriam principibus militari auctoramento cohonestatos, apud historicos invenias. Mitto quanto huius ordinis splendore & magnificentia Imperatores & Reges mutua quadam monarchis inter se & genuina nobilitatis conferendæ, iure gentium facultate alterutrius subditis & legatis decus hoc militare contulerint, eoque honore ornatos dimiserint.

Cætera quæ ad hunc ordinem spectant, quam præclarus, gloriosus, & quam splendidum præmium altissimis animis gloriæ, honorisq; cupidis. Equestris hic ordo apud maiores nostros habitus fuerit, quam studiosè fidem & veritatem coluerint, cum satis fuerit,

si vt fideles Equites vel Equeſtri fide aliquid *De fide Equi*
 ſponderent. In litteris obligationis Hugo- *tum.*
 nis Comitum Sancti Paulli, Guidonis & Ia-
 cobi fratrum, quæ Philippo Pulchro Rege
 conſcriptæ ſunt in Aprili 1289. de comparato
 agro Anenati, in Hannonia ſpondent illi fi-
 de ſuorum corporum vt fideles Equites. In
 litteris quoque Ioannis Grellii moderatoris
 Bacenſis bello capti, quibus ſpondebat Se-
 ptembri 1364. Regi Carolo V. ſe in vinculis
 manſurum, voluit, ſi contra veniret, haberi pro
 falſo improbo perſidoque Equite, & ad ſi-
 gnum rei ſtemma ſuum inuerti ſuſum deor-
 ſum, atque ita apud omnes iudices ream per-
 agi. Ioannes Dux Britannix inita cum Rege
 Carolo VI. pace XV. Ianuarii 1380. iurauit
 XVI. Aprilis ſequentis, ſe conuentiones eas
 obſeruaturum, mandauitque Perceuallum
 Chabotum Equitem (qui propterea in vincu-
 la fuerat coniectus, quod decreto cuidam re-
 ſtitiffet) ſolui ex vinculis, modo daret fidem
 ſe decreto illi pariturum Equeſtri fide. Et
 Carolus V. ſummi animi Imper. cum aliquid
 affirmaret, id fide nobilis & Equeſtris viri ſe
 affirmare aiebat. Adde & Equites in tabulis
 Ducum Brabantix vocari ſemper *fideles &*
amicos, alios necdum militari Baltheo cin- *Equites fide*
 ctos fideles miniſtros *getreyve Knaben* in- *les amici*
 tellige *SchiltKnaben*, id eſt armigeros. Hæc *vocati.*
 fait exiſtimatio, hæc Belgarum & Gallorum *Armigeri fi-*
 Equitum fides, quam Cicero appellat omnis *deles mini-*
 iuſtitix fundamentum. Cum Reges Gal- *ſtri.*
 lix, filii aut fratres fiebant Equites, ſolen-

nitates plurimæ obseruabantur, vbi Reges infidebant coronati, & publicum omnibus epulum exhibebant. Docet Ionuillanus in Sancti Ludouici vita Regem illum cum Alfonso frater, Pictonum Comes, & Druidensis Comes Equestrem ordinem acciperent, solemne epulum habuisse Salmurii tam magnifico apparatu quàm videri vnquam potuerit, rebus omnibus opibusque circumfluentibus.

Atque hæc vna est ex causis quatuor, quibus pro consuetudine subditis regalis Domini Vasallisque indicitur pensitatio, ex quo apparet fuisse in solemnitate hac sumptus aliquos ex vsu & consuetudine, cuiusmodi etiam pensitatio feudis Militaribus indici solita, cum Princeps primogenitus Regis Angliæ filius hoc honore ornaretur, scribant alii. Ex iureconsultorum sententia Equites vbique & in Imperio & in alieno dominatu institui possunt, vti in colloquutione Friderici II. Imperat. & Sancti Ludouici Abbas Trichemius scribit, Comitem Prouinciæ ab eodem Imperatore Equestri dignitate ornatum, & Sigismundus Cæsar in Martio 1415. parlamentum habuit Parisiis, & liti præfuit inter Dominum Pestellanum & Signellum agitata, de officio Seneschalli Belcariensis, Signellus autem fuerat ipsi commendatus; cum itaque audiret ab aduersario obiici Signellum non esse Equitem, eum aduocauit, dicens sui iuris esse vt faciat Equitem, ita arrepto vnus è suis nobilibus gladio ter Signelli

in genua procidentis dorsum percussisse, deinde ademptum vnum ex aureis calcaribus suis illi induisse ac postremo zonam accinxisse, cui magnus culter pro gladio appendebat. Hoc autem facto nihil contra maiestatem aut ius Regis tentatum esse definit Tilius in Rebus suis Gallicis. Et Cuspinianus tradit Rodolphum Imperator. adfidentibus Regibus Bohemiæ, Hungariæ & Poloniæ, quibus singulis ensẽ tradi curauerat, Equitũ inaugurationi celebrandæ, ducentos amplius Equites creasse, eo fermè ritu, vt vna manu tyronum humeros leuiter ferirent, altera verò perbenigne eos exciperent. Equestris etiam dignitas iustam nobilitatem à patre arguit.

Equestris dignitas iustam nobilitatem à patre arguit.

Quod ad seruitutem, in quæstionibus à Parlamento Parisiensi, habitis 1269. iudicatum est, Laurentium, qui cubicularius Rohannensis dicebatur, nobilem à patre ac non à matre Equitem esse posse. Similiter aliis quæstionibus ineunte Nouembri 1285. iudicium factum de Hugone Querneo: hoc verò ita accipiendum est, si mater est libera; nam si serua fuerit aut nexa, etiam ex patre nobili serui erunt filii, in seruum autem non cadit Equestris dignitas. Philippus tamen Belmanorianus præfectus, Claromontanus apud Bellouacos, in suo (vt vocant) consuetudinario composito 1283. narrat filium nobilis cuiusdam & seruæ fuisse, Equitem ab eo factum cuius erat serua, resecta veid

seruili conditione eius, voluisse filium in seruitutem asserere, dicendo eum à se cum seruitutem ignoraret, Equitem fuisse factum, sed fauore libertatis liberum illum ac Equitem permansisse, quia Equestris Ordo à seruitute vindicat. Si alius quàm Dominus fecisset Equitem, ordo cum libertate filio perisset, quia non fuisset penes eum, qui instituisset Equitem, facultas à seruitute vindicandi. Nobilitas à matre sola sine beneficio Principis, non facit Equitem: nam moris est, si quis patre & matre ignobili natus est, eum à Rege cum Equestri Ordini accensetur, in Gallia fieri nobilem. Quamobrem nolunt multi, vti & in nostris partibus, ab vno parentum nobilitatem sibi assumere, ne Iudibrio sint, sed Equites fieri à Rege curant, Litteræ enim Equestris Ordinis nobilitatem confirmant & ab ignobilitate vindicant. Quod si quis præter Regem, penes quem ius esse non possit nobilitatis conferendæ, exigibili Equitem fecerit, vterque culpam præstat, Philippus Borbonius (qui ex loco vbi natus est aut parens ipsius cognomen habuit) ignobilis duos habuit filios, quorum vni Equestré Ordiné Comes Flâdriæ, alteri Niuernenfis Flandri filius cõtulerunt, itaq; mulcta Comitibus irrogata est, decretis factis ineunte Nouem. 1269. & sub Pentecosten 1280. & fratres mulcta librarum mille in Regem damnati, quisque, decreto facto sub medium Nouembrem 1281. etsi beneficio Regis, Equestrem ordinem

dinem tenuerunt. Hęc iis locis obtinent, vbi nõ aduersatur consuetudo, nam Belcarii & in Provincia non exorata à Rege venia ciues in ordinem Equestrem cooptari, & Antistites in Baronum nobiliumque album referri possunt. Ita Tilius lib. 2. de Rebus Gallic.

Ne autem quidquam eorum quæ ad dignitatis Equestris splendorem vbicumque gentium reperire potuimus, peregrinos lateret, nonnulla de militari apud Hispanos ratione (quã gentem instaurandis reparandisque bellis natam dicit Liuius) subnectere libuit. Et Eximius Petri Salanoua Iustitia Aragonum, qui ciuilis legis scientiam cum Equestris ordinis claritate habuit coniunctam, cum de priuilegiis Baronum & Ricorum hominum se fore dicturum profiteretur, ita fere orditur. Notandum est quod in Arragonia omnis homo descendens de gente militari per lineam, planam est * Infancio, siue sit legitimus siue illegitimus, siue masculus siue femina. Tamen quamuis ex parte matris veniat ex linea militari non est Infancio, nisi habeat patrem Infancionem in C. videlicet de Proclam. in seruit. lib. 6. & hoc seruatur. Et per Foros habetur. Quod quilibet Infancio potest esse miles in Aragonia, alii vero non. Et si fortè non Infancio promoueatur per Ricum hominem ad militiam, perdit honorem quem tenebat Ricus homo, vel si non tenebat numquam tenere debet. Et ille promotus semper remanet

Vide Lipsiũ de Militia in Dedicatio ad Philip. III.

** id est nobilis.*

Alfonsus Salpiens Castellæ Rex, leg. 6. tit. 9. part. 2. vide & Petri Portugallensis Comitæ apud Curitane testimonium.

villanus sublato sibi equo & armis vt de re militari C. fin. lib. Exe. Et quia multæ sunt species istorum Infancionum in Arragonia, sciendum est, quod * Infancionum alii sunt Rici homines & non Milites, alii Rici homines (quos Vitalis & Salanoua nonnunquam Barones nuncupant) & Milites, alii Mefnadarii milites, alii non milites, alii sunt milites simplices, alii filii militum tantum vel nepotes, alii nec Barones, nec Mefnadarii, nec milites nec militum filii, vel nepotes. Miles autem simplex est, vt Vitali placet, qui sui scuti siue vnus scuti vulgariter appellatur, Vasallus alicuius præter Regē vel Regis filium vel Comitē ex Regis genere descendente, vel Prælatum Ecclesiæ, vel qui ab alio quam à dictis personis militari cingulo fuerit redemptus; sed & omnes descendentes à tali per lineam masculinam, inter simplices milites computantur. Infancio simplex est qui licet non sit miles ius tamen habet accipiendi militiam, si possibilitas voluntas & oportunitas se offerrent. Ricus, homo Miles habet omnia priuilegia quæ habent Infanciones, & omnia quæ habent milites & ultra, quia terram pro honore non debet dare dominus Rex, nisi illi qui ex natura debet esse Ricus homo & qui non sit de alieno regno &c. Vti ex dicto Salanoua prodit Hier. Blanca. Ultra communia priuilegia Infancionum habent milites ista. Nam non tenentur nec eorum filii aut nepotes facere saluam. Item nullus po-

* id est nobiliū.

est aliquem saluare pro Infancione nisi duo Milites. Item equus militis quo ipse equitat non pignoratur. De satis cap. i. Item in Aragonia nullus filius militis in mensa militis sedet, donec fuerit factus miles; hac namque educatione & doctrina maiores ipsi filios suos liberaliter instituebant, postquam eos è ludis & pueritiæ disciplina profectos apud se in exercitu militiaque diutius fecerant commorari. Quam in re videntur fuisse elegantem illam Romanorum consuetudinem imitati, quorum more nec cum parentibus puberes filii, nec cū soceris generi lauabantur. Militum autem vox & Infancionum id sonat, vt priori Equestris ordinis viros nuncupemus, quos vulgari sermone *caualleros*; posteriori verò quos vocare solemus *hijos dalgo*. Ipsisque Militibus plerumque solebant singulæ eorum stipendiariæ portiones in agris domibus ac vacuis tandem possessionibus assignari, quibus & aliis vectigalibus in ciuitatibus atque opidis omnibus Ricci homines donabantur à Regibus, quæ vocabantur honores, quia in honorem, conferebantur. Quo autem illæ firmæ ac stabiles, militibus ac posteris remanerent, solemnes adhibebantur interdum contractuum & instrumentorum stipulationes. Quale illud exemplum est quod in Tabulario ecclesiæ de Pilari continetur, & à dicto Blanca in lucem profertur, quo Vicecomes Gasto Senior, vt inscribitur, in Caragoca subdititium sibi Militem quod strenuè in expugnatione illius vrbis dimicasset afficiebatur quibusdam domi-

domibus & agris, quos quondam possedisset Arabs præcipuus Alchayde Aben Alimen ut idem perhibet vocitatus. In extremo autem ipsius donationis hæc verba subiunxit, *Do tibi omnia supradicta bona salva mea fidelitate & de meo Domino Ildefonso Rege, qui nobis ea dedit.* Alia enim simillima existant nonnulla, quæ Militibus irrogabantur, quod se in medios hostes, ut in eis commemoratur, ad perspicuam mortem pro salute exercitus iniecerant. Quæ omnes huiusmodi stipulationum formulæ, non loqui solummodo sed personare etiam videntur, pristinam illam & Ricorum hominum in Reges, & Militum in Ricos homines fidelitatem præstandam, quasi non sat ducerent futurum ut eorum omnium integra ac fidelis mens in factis ac commissis, si non in iisdem ipsis scriptis spiraret. Hi igitur Milites illius Rici hominis cogebantur accitu, cuius stipendia merebantur. A quo si deficiebant, poterant statim iisdem omnibus stipendiis mulctari. Propterea vulgari sermone *Caualleros vasallos de los Ricos hombres* vocabantur. Ipsæ vero singulæ eorum stipendiariæ portiones *Cauallerias de honor.* Cæterum Reges ipsi pro rata eorum portione tenebantur de subsidiis Regii patrimonii alios quoque milites sustentare, siue ij essent nobiles, siue etiam Milites, siue Infanciones. Triplex enim ea Militum ratio quondam fuit. Hi quia Palatini id est de Regis domo erant, quam veteres *Mesnadam* appellabant *Mesnadarij* Milites (quorum familiæ gentilitiæ à Curita & Alpartilio cæterisque Hispaniæ anti-

*Rici homines
Milites.*

*Mesnadarij
Milites.*

antiquariis describuntur) sunt vocati, ut diuersis hisce nominibus, diuersi ipsorum Militum notarentur statibus. Quamquam enim omnes genere idem erant, parte tamen & specie differerebant multum, Ricorum namque hominum dignitati proximus erat Mesnaderiorum iste Militaris seu equester ordo; sic alii aliis illustriores. Quibus quæ dabantur à Regibus stipendia, ut à prioribus etiam nomine differrent: *Cauallerias de Mesnada* seu *Mesnaderias* vocari consueuerunt, Regioque à nutu pendebant prorsus. Quæ magna tandem erat inter *Cauallerias de honor* & *Cauallerias de Mesnada* differentia, cum has ad libitum conferri fas esset, illas autem nequaquam, postea tamen hæc omnis ratio plerumque solita est traduci & conuerti. Vnde hodiernis, ut ait Blanca, temporibus Mesnaderios Milites videmus nonnullos qui priscam hanc istius differentię notationem in suis inscriptionibus præ se ferunt, se cum alioquin ex Mesnaderiorum ordine sint, *honoris* lautorum opidorum dominos nuncupantes, quasi ea sibi ac maioribus suis eo pacto declarent non ad Regum nutum, ut Mesnaderiis conferri ius erat, sed in *honorem* fuisse, Ricorum hominum more contributa. Quæ enim re differerebant, nomine etiam distare voluerunt. Hinc autem fiebat, ut cum certissima hæc essent Militibus istis proposita præmia, non dubitarent quibusuis se offerre pro patria periculis, eratque omnino dum præliabantur, illud insitum in eis aut vincere aut mori, quod si belligerando necabantur in meliori erant causa

causa & conditione quam si domi locupletes senes remansissent. Eorum vero qui Imperatores, Duces, arcium præfecti nauarchiue fuerant, sepelire corpora nequaquam licebat quin prius declararet Rex officio ac muneri, quod quisque illorum sustinisset, satisfactum esse, præstitamque sibi in eo ab vnoquoq; fidem, tolemni decreto interposito, liberaret, nimirum, vt qui fraudem aut scelus commisisset, honore sepulturæ careret. Quapropter ita tunc æqualiter omnes omni genere virtutum florere, vt egregia hæc laus videatur non hominum solùm, verum illorum etiam temporum fuisse: Rici homines ergò suis Militibus stipati, tanta auctoritate incedebant vt Regibus pœnè viderentur æquales. Signiferos enim ante se ipsorum Regum more gestabant, singulos quos vocabant Pendones aut Seneras amplissima summæ eorum dignitatis insignia præferentes. Vnde & ipsos Ricos homines videas in antiquis monumentis passim Ricos Hombres de *Senera*, vulgari lingua nuncupatos. Eorum autem filii Infantes interdum, quemadmodum & filii Regum appellati cernuntur. Atque inde credit Blanca ipsorum Infancionum nomen dimanasse, & ab Infantibus Infanciones quasi Infantes inferiores dictos fuisse ipsorum Militum filios; hi enim eorumque posterii apud Aragones vocantur Infanciones, vti apud Belgas nostros Militum filij *Ionckheers*, quasi iuniores domini appellantur. Militibus enim, cuiuscunque ordinis sint, siue Ricorum hominum sine etiam Mesnaderiorum,

ii dicuntur tantum qui sunt militiæ auctoramento honestati, atque ut vulgò loquimur, *los que actualmente son armados caualleros*. Vnde illud Michaelis Molini in verbo Infancio *Infancias nascuntur apud nos; Militēs verò fiunt seu creantur*. Quia sine creatione aëtualli seu promotione ad militiam nullus potest esse miles. Ut in Foro de creatione Militum. Cæterum subsequenti ætate Ricorum hominum nomen fuit antiquatum, nobilesque vocari consueverunt. Nam qui modò nobiles dicuntur multis in rebus præ se ferunt Ricorum hominum dignitatem, in ea præsertim cuius supra meminit Molinus. De qua idem alibi: nobiles Aragonum pro delictis eorum non puniantur pœnis corporalibus, ut in obseru. 2. tit. de pace fol. 24. Et in For. 1. tit. Hæc itaque in veteribus Salanoux monumentis, quæ de Regis ac regni consensu è lingua vernacula in Latinam, ab eodem versa exstant, vulgoque obseruantia illius appellantur, de Ricis hominibus Militibus ac Infancionibus tradita fusius reperiuntur. A quibus nequaquam dissentire visus est Iacobus hospitalis præclarus iuris Aragonici interpret, in ijs, quos sexaginta ferme annis post Salanouam de legibus Aragonum edidit commentarios Ioannis Lupi Sessel. Iustitiæ Aragonum temporibus, cuius locum tenuisse proditur. Quos omnes secutus est Bages qui auorum memoria eandem quæstionem iisdem omnino verbis pertractauit. Veruntamen hæc omnia ab illo fonte &

capite

capite fluxerunt, vitali nempe Episcopo, è cuius scriptis cæteri quæ digna iudicarunt selegerunt, & Hier. Blanca in cõmentariis suis planius & apertius expressit.

Milites Baneretti.

Baneretti aliis *Baroneti*, Milites, qui Auratis hodieq; in Anglia digniores habentur, nomen habent à vexillo: concessum enim illis erat militaris virtutis ergò quadrato vexillo perinde ac Barones vti, vnde & *Equites vexillarij* verè à nonnullis vocantur, & Germanis *Banner Leirs*, horum antiquitatem vltra Eduardi III. tempora, cum Angli bellicis laudibus abundarent, haud repetit Camdenus, vè tunc primum excogitatum hunc titulum honorarium in bellicæ virtutis præmium credat: In actis publicis eius æui fit mentio inter titulos militares, *Banerettorum hominum ad vexillum*, qui iidem videantur *hominum ad armâ* & Rex Eduardus III. in charta Ioanni Coup-land, Baneretti statum, quod Dauidem II. Scottorum Regem in prælio apud Dunelmiam cepisset his verbis erexit. *Volentes ipsum Ioannem qui Dauidem de Bruis cepit, & gratanter nobis liberavit, propter ipsius probitatis & strenuitatis merita taliter premiare, quod alij per hoc exemplum capiant nobis temporibus futuris fideliter obsequendi eundem Ioannem in statum Baneretti posuerimus, & pro eodem statu manutendo concesserimus pro nobis & heredibus nostris eidem Ioanni quingentas libras percipiendas sibi & heredibus singulis annis, &c.* Memoria dignum est hic formulam adnotare ex Frossardo, qua Ioannes Chandos vir suo tempore militari

Pars 2. Parl:
E. 3. m. 22
23.

litari Jaude florens, factus sit *Banerettus*. Cum iam Eduardus Valliæ Princeps belli aleam experturus erat pro Petro Castellæ Rege cōtra Henricum nothum & Gallos, Ioannes Chandos principem accessit, vexillumque suum complicatum illi in manus tradidit, sic affatus. *Domine mi hoc meū est vexillum, placeat vobis explicare, vt hodie efferam. Sunt enim mihi fauente Deo ad hoc prouentus satis magni, Princeps verò & Petrus Rex Castella, qui adstitit, acceperunt in manus vexillum, & illi reddiderunt explicatum cum huiusmodi verbis: Domine Ioannes, quod felix faustumq, tibi sit, & in gloriam cedat, viriliter agas, & ostendas, qui vir sis. Ille accepto vexillo alacris ad suos se contulit, & attollens, Commilitones, inquit, ecce vexillum meum & vestrum, si vt vestrum animosè propugnetis. Posterioribus temporibus, qui ad hunc honorē euehendus, vel ante prælium vt animi excitarentur, vel post prælium, vt virtuti suæ cōstaret honos, gestans signum oblongum, Permon vocant, in quo sua depinguntur insignia inter duos seniores Equites præeuntibus tubicinib. & Heraldis coram Rege vel Pro rege adducitur, qui bene ominatus iubet signi extremitatē abscindi, vt ex oblongo, vexillū fiat quadratū.*

Baccalauri milites *Knights Bacchalliers* fuerunt illi, qui tamquam tirones electi mediū inter Equites auratos & Armigeros. In archiuis enim leguntur nomina Militū *Baccalauriorum & Valefactorum Comitū Glocestria*, vnde sūnt qui *Bachalliers*, quasi *Bas Cheualiers* dictos volunt, licet alii à Gallico *battailer* quod depu-

Milites Baccalauri.

In dorso Pat.
51. H. 3.

gnare significat, deducunt. Antequam ordinés Equitum à Carolo Rege VII. fuissent in Gallia dispositi, duo erāt equitum genera, Vexillarius qui Vasallos suos habebat elato vexillo, & baccalaureus qui sub alieno vexillo procedebat. In decreto Ioannis Ponthiuani, factò 23. Februarii 1385. Thoariensis Vicecomes summus, & primus Comitis Pictonum Vasallus dicitur, triginta duo vexilla habens in ductu suo. In decreto factò tertio Iunii 1400. Comes Vallensis contendit Rodulphum Comequanum Vexillarium solummodò ac non Baronem esse, extulisse vexillum, quod ludibrio fuerit, eumque fuisse dictum Equitem quadrati vexilli: Comequanum verò se asseruisse Baronem, qui Vasallos ferè quinquaginta & prouentum magnum habuerit. Statuit consilijs strictum Caroli VI. Regis comitatum Isabellæ filix Regis in Angliam profecturæ, vt nuberet Ricardo II. Regi, fore duorum Equitum Vexillariorum & quinque Baccalaureorum, vt ministrarent ei: itaque delegati sunt Almontensis & Garenferianus vexillarii, & Reginaldus Ioannesque Triani, Galosius Annoius, Carolus Chambellius, & dominus S. Clari baccalaurei. Vexillarius in bello, eques duplaris erat ad Armigerum. In sponsione clientelæ quam Philippo Valesio fecit Godefridus Comes Lemouicum Septembri mense 1337. ducentis libris prouentus ad vitam ex ætario Regis, & quinquaginta libris semel numerandis promittit se ministraturum Regi cum ducentis viginti Equitibus ordinario stipendio vicinum solidorum in vexillarium, denum in E-

quidem, quinum in Hippoconum, diebus singulis, cuiusmodi sponfiones in chartophylacio regio extant innumeræ.

Cæterum miles nemo nascitur sed nostris temporibus, uti alibi delibauimus à Principe vel eius legato, habita aut generis, aut virtutis, Fortunæ rerum domi forisque bene gestarum ratione, dignitatem equestrem (quæ non nisi cum vita tollitur aut amittitur) stricto gladio leuiter humeris percussis, & flexis genibus candidati accipere solent, additis verbis solenni more conceptis, inuocatoque ferè numine cuiusque prouinciæ tutelari. *Sis eques in nomine Dei, Surge Eques*, cæteræque id genus cerimonix pro patriæ consuetudine adhibentur. Nullibi autem solenniores quam in Regis aut Imper. Romanorum electione, qui proceres aliquot è nobilitate primaria tyrones stricto D. Caroli gladio in album equestre adoptare solent. Qui sic militaris ordinis fiunt, osculato ense, addito nominib. vocabulo in Gallia *Mesire*, in Anglia *Sir* ad vitam vbiuis (more Gallico in regib. cõpellâdis) ab aliis distinguuntur. Formâ est cû ritibus antiquâ Anonymi cuiusdâ Angli ex veteri chronico ad a. Anno inquit 1316. *Dominus Ricardus de Rodney factus fuit miles apud Keynsham die translationis S. Thomæ martyris in presentia Domini Amatricis Comitis ae Penbroke qui cinxit eum gladio, & dominus Mauritius de Barckleij super pedem dextrum posuit vnum calcar & dominus Bartholomeus de Badelimer (Baroutherq.) supposuit aliud super pedem sinistrum, in aula, & hoc facto recessit cum honore.*

Iuramentum militare antiquum colligimus ex Liuii & Vegetii verbis lib. 12. de Re militari per deos factum, cū deuotione capitū ad quæuis infortunia pro Romana Rep. quæ consuetudo adhuc manet, sed ritu veteri in religionē nostram detorto; sub finem enim militaris & ciuilis iuramenti adiiciuntur hæc verba: *Sic me Deus adiuuet & omnes sancti.*

De exauctoratione verò militum (quæ ignominia militaris nota erat) aliis disquirendum relinquo. Vti etiam cum ita deliquissent, vt capitali supplicio afficiendi, suis insignibus fuerit exuti, baltheo militari discincti, gladio adempto, abscissis securi calcaribus, chirothecis ablatis & clypeo gentilicio inuerse, perinde ac in regradandis cœlestis militiæ militibus Ecclesiastica ornamenta, liber, calix, & similia auferuntur. Simul perpendant, si hæc dignitates equestres, quæ olim tam fuerint gloriosæ, dum rariores, dum quasi præmia virtuti constitutæ, non euilescant, cum sint effusiores & cuiuslibet ambitioni prostitutæ iaceant, quod in re simili olim conquestus erat apud Romanos Aemilius Probus.

His militibus proximi fuere Armigeri, qui & Scutiferi, hominesq; ad arma Gothis Schilpor, à Scuto ferendo, vt olim Scutarii Romanis dicti, qui vel à clypeis gentiliciis, quos in nobilitatis insignia gestant, vel quia principibus & maiorib. illis nobilibus ab armis erant, nomen traxerunt. Olim enim ex his duo vnicuiq; militi inseruiebant, galeam clypeumq; gestabant, vti indiuidui comites adhærebant, eo quod

Herodianus
li. 2. in oratione
Seueri
Septimy. Tacitus
li. 12.

Armigeri.

quod à milite domino suo terras aliquas in Scutagio tenebant, vt ipse Miles à Rege in feudo militari, qui iam non sunt amplius in vfu. Armigeri primarii hodie censentur, qui sunt pro Principis corpore selecti: secundò equitū Auratorum filii natu maximi, & eorum icidē filii maximi successiuè: tertio in loco habentur filii natu maximi minorum filiorum Baronum & aliorum superioris ordinis, quando autem primogeniti masculi deficiunt, deficit vna cū illis titulis: quarto in Anglia ordine sunt, quibus Rex ipse cum titulo insignia donat, aut Armigeros creat collum torque S.S. vel sigmatico argenteo, & candidis & argentatis calcaribus exornans, vnde hodie in occidentalibus regni illius partibus vocantur vulgò *VVithespures* ad discrimen militum siue Equitum auratorum, qui auratis calcaribus vti solent: Eorumque primogenitis titulus solummodo cōpetit. Quinto loco Armigeri ibidem habentur quicumque aliquo superiori in Rep. munere funguntur, vel Principi honestiori conditione famulantur. Sed hoc officij nomen, quod olim & officij tantum fuit, inter dignitatis titulos regnante Richardo II. primum irrepsisse tradit Camdenus. Verum vti in quibusdam Italiæ locis Equites sunt hæreditarii, multi vbiuis etiā Armigeri nascuntur, quod ex tabulis militari-
bus Marci Antonij Perezij antiquæ nobilitatis Equitis Serenissimo Eburonum Principi à Cōsiliis & Cubiculis viri supra natalium splendorem magnitudine animi, virtute ac literarū gloria illustrissimi (quæ scilicet M. Ludouicū

*Armigerorū
insignia.*

Perezum filium armigerum natum, peculiari Principis indultu prædicant) aliisque publicis archiuis didicimus. Sic & præter Equitum primogenitos, Armigeri titulo sæpius habentur hæreditarii: Angliæque Regibus suus est hæreditario iure honorarius Eques, & pugil qui in Regiis inaugurationib. armatus aulam ingredi solet & per facialem electum iam Regem se pro vero ac legitimo regni hærede agnoscere proclamari iubet, & si quis adeo temerarius sit, qui contradicere audeat, cum eo se duello decernere paratum ostendit.

Tria Equitū
genera ho-
die.

Nunc de sacris ordinibus Militaribus à Pontificibus regulari aliqua disciplina adiecta comprobatis, quos Galli vulgò *Religiones Hispani, Habitus*, solent nuncupare, itemq; de liberioribus illis & *Torquatis* ab Imp. Regibus, aliisque supremæ potestatis Principibus erectis dicendum est Hos etiam Itali peculiari appellatione *di Croce di Collana, & di Sprone*: Galli verò, *De Maille, Raille & Paille*, quæ omnia suis locis latius explicabimus, solent indigetare.

ORDO EQVESTRIS SANCTISSI-
mi Sepulchri Domini nostri Iesu Christi in
regno Hierosolymitano.

Non in Sacerdotib. tantum, monachis, & Virginibus, sapientissimum diuine prouidentie ordinem iam a nascentis Ecclesie exordiis, eluxisse apparet: verum etiam in militarib. viris, quae celesti fortitudine armisque solidioribus, quam sint ferrea, opus esse intelligentes, voto se ac regulis ipsorum, quantum arma tractaturis pro fide Christi sat erat, obstrinxere. Et non secus ac in veteri lege Machabaei, Propheta Regius, aliique Israelitarum Duces praeliabantur, praelia domini: ita citra Constantinum Magnum, qui praeter duos Philippos A. A. patrem & filium, imperium Christo nuncupavit, se pro exstitere ordines quae iam non tantum dilatanda, verum et armis tutandae Religioni, id verum cum Christi instar Constantini Magni, Iouiniani, Valentinianorum, Theodosiorum, caeterorumque Principum Catholicorum, cruce gestabant, sed discolorati: alii rubra, alii viride, alii alba, alii alia (qualis hic ferere

*Varij ordines
Equestres.*

*Arn. Mer-
mannus in
Theatro con-
uersionis gen-
tium.*

*Euseb. de vi-
ta Constanti-
ni lib. 1. ca. 25
& li. 4. c. 21.
Lips. lib. 3. de
cruce cap. 15.
Itinerar. ter-
ra Sanctæ
Bartholomæi
& Saligniaco
Equitis.
Sepulchri Lug-
duni Anno
152.
Petrus Bel-
logus ca. 14.
Euseb. lib. 3.
de vita Con-
stantini.*

exhibemus, & Constantino Magno contra ho-
stes dimicaturum primùm in cœlo apparuisse,
auctores, numismata, & pyramides testantur)
præferabant. His omnibus antiquiorem statuunt
ordinem Sanctissimi sepulchri Domini nostri
Iesu Christi, quinque rubei coloris crucib, in-
signem, nec desunt qui originem eius ad S. Ia-
cobum fratrem Domini Episcopum Hieroso-
lymitanum Anno LXIII. pro Christo cæsum, re-
ferre contendant: quo nomine etiã huius insti-
tuti milites, Hierosolymorum vrbis Patriarchæ
fuerint subiecti; alii ad Constantini Magni Im-
perium reijciant. Huius enim pijsissimi Imp. ma-
ter S. Helena cum Crucẽ & monumẽtum Dominicum
diuino monstrata numine feliciter reperisset;
sumptuosas in honorẽ Sanctis, Resurrectionis
erexit ædes, quib. cõsequenti ætate Canonico-
rum regularium D. Augustini fuit adiunctum colle-
gium, eiusque Sodalibus S. Sepulchri custodia de-
mãdata; Saracenis interim & Turcis (qui rerum
inibi potiti, totum Orientem, & præcipue Palæsti-
nam diutissimè affixerunt) id agrum tributo annuo
perfoluto, indulgentibus. Quo factum, ut Carolus
Magnus, Imperii Occidentalis conditor, Christi-
anorum tranquillitati ijs partibus stabiliendæ, cum in-
fidelium Rege Aarone fœdus inierit, cæterisque
posterioris sæculi Principibus, ut ritu inter Chri-
stianos suscepto, certis vrbis Sanctæ attributis
locis, sacra peragere possent, est datum. His pene
Barbarorum vinculis, per tot annorum decursus,
S. Sepulchri Sodalium detenta virtus, felicibus
Godofredi Bullonij, & Balduini fratris auspi-
ciis, quasi relaxata, in apertum tandem prodiit. ij Ca-
noni

nonicos regulares S. Sepulchri custodes Militiæ suæ ad honorẽ Sancti. Resurrect. susceptæ, vni-ri voluere: quorũ incredibile virtute muniti, id p̄fecere, vt Christianorũ regna, puincias vrbes tã in Oriẽte, quã in Occidente aduersus Barba-rorũ & infideliũ incursiones, vel fortissimẽ tu-
tati fuerint, vel ãt recuperauerint, & Christia-num nomen per florentissimas terrarum par-tes admodum propagarint; idquẽ eo solo intu-itu & fine, vt Christiana religio aut facta te-cta conseruaretur, aut à Barbaris oppressa, in integrum restaurata refloresceret. Eius rei fi-dem faciunt tot belli sacri expeditiones in terram Sanctam susceptæ, quæ *Cruciata* aut *via S. Sepulchri* nomine, ab auctoribus com-mendantur. Docent tot Principum & fortissi-morum Ducum, (qui Militiæ S. Sepulchri no-mina dederunt) ad Summos Pontifices de re-bus in Syria gestis, perscripta testimonia, nec non sumptuosissima, titulo S. Sepulchri, per orbem Christianum erecta cœnobia, in quibus hodiequẽ videre licet militum illorum ima-gines & monumenta, tibiis in crucem trans-uerfis, sic enim sepulci fuerunt quotquot illo sæculo nomina bello sacro dedissent; vel qui, vt tunc temporis sunt locuti, Crucem susce-pissent. Verum pessum iam eunte Hierosoly-mitano regno, & per intestina mala distractis Christianorum animis, domesticorum perfidiæ cessit bellicosorum Sodalium destituta virtus. In Italiam itaque secedentes, sede Per-usiæ constituta; alii ex voluntate Innocentii VIII. P. M. in societatem Rhodiõrum Equitum

*Vide res ge-
stas Franco-
rum, & lit-
teras ex Bi-
bliotheca P.
Petauii edi-
tas Parisiis.
1611.*

*Hier. Curita
ad an. 1134.
& 1141.*

*Equites ti-
biis in crucẽ
transuerfis
sepeliri solẽt.*

*His Franci-
scus Sanso-
uinus duas
crucis rube-
as attribuit.*

adsciti sunt; alii ad propria, dum copiæ aduersus communem Christiani nominis hostem restaurarentur, remearunt. Huius militiæ meminit fusè Innocentius III. Cap. *Inter dilectos de donat. ex.* Tenentur autem ordinis Candidati regulæ præscripto infidelibus pro virili arma inferre, captiuos redimere, preces & horas S. Crucis quotidie recitare, & quinq; Cruces rubeas in honorem quinq; Plagarum Domini nostri Iesu Christi: vel vti Equestres tabulæ patruj mei Petri Mennenii indicant, *S. Crucis Sanctissimiq; Christi Sepulchri ac S. Georgij insignia deferre.* Leges siue Cõstitutiones, quas vocant, ipsi Latinè à Carolo Magno, Ludouico Pio, Philippo Sapiente, & Ludouico S. Galliarum Regibus, & Godefredo Bullonio præcipuo ordinis instauratore præscriptas, ex autographo recitat Iacobus Villamõtius: priuilegia verò & ceremonias Bartholomæus à Saligniaco, Ioãnes Zuallardus, Nicolaus Hautius Fromõti regulus, eiusdem Instituti Equites; nec non Nicolaus Christophorus Radziuillius Dux Olikenfis & alii in suis de Terra Sancta conscriptis libris recensent. Quæ breuiter ab Abrahamo Ortelio ex iisdè ferè cõcinnata, ob virtutis famam & præcipuû belli aduersus Saracenos gerendi (cui milites illi destinati erant) ea ætate studium, quodq; in ipsa vrbe Hierosolymitana à Summi Pontificis Vicario ad Sanctiss. Sepulchri monumentum militaria insignia Religionis ergo, hodieq; suscipere soleant, breuiter hic referre & insignia ob oculos ponere haud incongruum duxi.

IN NOMINE DOMINI AMEN.
 Incipit modus præficiendi siue or-
 dinandi Militem Sanctissimi Se-
 pulcri Domini nostri Iesu Christi.

ANTE omnia ordinandus Mile^s
 præparet se ad deuotionē, vt va-
 leat percipere gratiam officii sa-
 cræ militiæ, ac præmissa confes-
 sione, auditaq; Missa, & percepta Dominica cõ-
 munionē, intromittatur in atrium Sanctissimi
 Sepulchri, & tunc incipiat iuxta modũ qui
 sequitur. Primò congregatis omnibus intra
 sanctissimum Sepulchrum, cantetur hymnus,
 scilicet *Veni creator Spiritus, &c.* Deinde Vers.
Emitte Spiritum tuum & creabuntur.

Responso. *Et renouabis, &c.* Vers. *Domine
 exaudi orationem &c.* Respon. *Et clamor.* Vers.
Dominus vobiscum. Resp. *Et cu Spiritu tuo.*

Oremus. *Deus qui corda fidelium S. Spiritus, &c.*

Deinde debet interrogari à Patre Guardia-
 no. *Quid quaris?*

Respon-

Responsio flexis genibus. *Quero effici miles sanctissimi Sepulchri Domini nostri IESV Christi.*

Interrogatio. *Cuius conditionis es?*

Respon. *Nobilis genere & parentibus generosis natus.*

Interrog. *Habesne vnde honestè manu tenere possis statum, & militarem dignitatem absque mercibus & arte mechanica?*

Resp. *Habeo Dei gratia bonorum sufficientem copiam.*

Interrogatio. *Es ne paratus corde & ore iurare pro virili militaria sacramenta, eaque seruare qua sequuntur?*

1. Primò, *Miles sanctissimi Sepulchri, omni die opportunitate habita Missam audire debet.*

2. Secundò, *Cum necesse fuerit bona temporalia, & vitam exponere debet, scilicet, quando est bellum vniuersale contra infideles, & venire in propria persona vel mittere idoneum.*

3. Tertiò, *Est obligatus sanctam Dei Ecclesiam, & eius fideles ministros ab eorum persecutoribus defendere, & pro viribus liberare.*

4. Quartò, *Debet iniusta bella, turpia stipendia & lucra, hastiludia, duellum, & huiusmodi (nisi causa militaris exercitij) omninò vitare.*

5. Quintò, *Debet pacem & concordiam inter Christi fideles procurare, Rempublicam exornare, & augere, viduas & orphanos protegere, iuramenta execrabilia, periuria, blasphemias, rapinas, vsuras, sacrilegia, homicidia, ebrietatem, loca suspecta, & personas infames atque vitia carnis vitare, & tamquam pestem cauere, & se*
apud

apud Deum hominesque irreprehensibilem exhibere, ac etiam verbo ac facto se dignum tanto honore demonstrare, ecclesias frequentando, & cultum diuinum augmentando. Quærat ergo si est paratus, corde & ore hæc omnia protestari, iurare & facere.

Resp. Ego N. profiteor & promitto Deo Iesu Christo & B. Virgini Maria hæc omnia pro virili me obseruaturum. His peractis, benedicatur ensis à Guardiano secundum formam inferius positam, si non est aliàs benedictus: sed si benedictus est, vel post benedictionem, vocato vno ordinandorum, & genu flexo ante sanctissimum Sepulchrum: Guardianus ponat manus super caput eius, & dicat. *Et tu N. esto fidelis, strenuus bonus & robustus Miles Domini nostri Iesu Christi, & sanctissimi eiusdem Sepulchri, qui te cum electis suis in gloria sua collocare dignetur. Amen.*

Hoc finito Guardianus porrigit militi calcaria inaurata, quæ pedibus suis accommodabit in terra existens. Postea dat enses nudum Christi militi, dicens: *Accipe N. sanctum gladium in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen.* (ter signum Crucis exprimens) & *vtaris eo ad defensionem tuam, & sancta Dei Ecclesia, & ad cõfusionem inimicorum crucis Christi ac fidei Christiana, & quantum humana imbecillitas permiserit, eo neminem iniuste ladas: quod ipse prestare dignetur, qui cum Patre & Spiritu S. regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.*

Calcaria.

Ensis.

Deinde ensis in vaginam reponitur, & à
Guar.

Guardiano prædicto ense cingitur, dicendõ,
Accingere N. gladio tuo super femur tuum potēt-
issime, in nomine Domini nostri Iesu Christi, &
attende, quod sancti non in gladio sed per fidem
vicerunt regna. Ense accinctus miles surgit,
 & genibus nixis, inclinatoque capite supra
 sanctum Sepulcrum à Guardiano ordinatur,
 percutiendo ter ense prædicto scapulas mili-
 tis, & dicendo ter, videlicet; *Ego constituo &*
ordino te N. militem sanctissimi Sepulchri Do-
mini nostri Iesu Christi, in nomine Patris & Fi-
lij & Spiritus Sancti, Amen: faciens ter signum
 crucis. Deinde osculetur eundem, ponens
 more maiorum torquem aureum cum cruce
 pendente, in collo eius, & ordinatus deoscu-
 letur sanctum Sepulchrum, postea discedat &
 restituat omnia, & vocato alio iisdem cere-
 moniis in numerum militum sancti Sepulchri
 cooptatur: ordinatus interim in atrio sancti
 Sepulchri remaneat, quousque omnes ad hunc
 honorem promouendi, sint promoti. Post
 quorum vel cuius ordinationem. *Te Deum lau-*
damus, &c. à monachis decantatur, & ad sa-
 cellum fratrum minorum itur, vel ibidem sta-
 tur, prout voluerit vel ordinauerit Guardia-
 nus: deinde dicuntur hæc in singulari; si vnus
 est: si verò plures, in plurali. In singulari dici-
 tur; *Speciose forma præ filiis hominum, accinge-*
re N. gladio tuo super femur tuum potētissime:
 & si plures, dicitur in plurali.

Verf. *Domine exaudi, &c.*

Resp. *Et clamor meus ad te veniat. Dominus*
vobiscum: Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Eques S. Sepulchri Tor-
que aureo &
Cruce dona-
tur.

Oremus. Da Ecclesie tuae misericors Deus, vt sancto Spiritu congregata, hostiū nullatenus incursione turbetur.

Omnipotens sempiternus Deus super hunc N. (vel hos) famulum tuum, qui eminenti mucrone circumcingi desiderat, gratiam tuae benedictionis infunde, eundemq; dexterae tuae virtute munitū, fac contra cuncta aduersantia caelestibus armari praesidiis, quibus nullis in hoc seculo tempestatibus bellorum turbetur. Per Dominum nostrum, &c. Ad extremum amplectitur illum Guardianus & alii, si qui volent.

BENEDICTIO ENSIS.

Is qui benedicit, teneat ensē nudum ante se, & dicat: Verf. Adiuutorium nostrum in nomine Domini, &c.

Oremus. Exaudi quae sumus Domine preces nostras, & hunc ensē, quo se famulus tuus hic cingi desiderat, maiestatis tuae dextra dignare benedicere, quatenus possit esse defensor Ecclesiarū, viduarum, orphanorum, omniumq; Deo seruentium contra sauitiam paganorum, alijsq; sibi insidiantibus. sit terror & formido, praestans ei aqua persecutionis, & iustae defensionis effectum, per Christum Dominum nostrum, Amen.

Oremus. Benedic Domine sancte pater omnipotēs aeternae Deus per inuocationem nominis tui, & per aduentum Christi filij tui Domini nostri & per donum Spiritus S. hunc ensē, vt hic famulus tuus, qui hodierna die, tua concedente pietate, pracingitur, visibiles & inuisibiles inimicos prosternat & conculcet, victoriaq; potitus, maneat semper illaesus, per Christū Dominū nostrū, Amen.

Benedi-

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum, misericordia mea & refugium meum, susceptor meus & liberator meus, protector meus & in ipso speravi, qui subdit populum meum sub me. Gloria Patri & Filio, &c.

Verf. Saluum fac seruum tuum Domine.

Resp. Deus meus sperantem in te.

Verf. Esto ei Domine turris fortitudinis.

Resp. A facie inimici.

Verf. Domine exaudi orationem meam, &c. Dominus vobiscum &c.

Oremus. Domine sancte, Pater omnipotens, aterne Deus, qui cuncta solus ordinas, & rectè disponis, qui ad coercendam malitiam & improbitatem malorum, & tuendam iustitiam, vsum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti, quiq; per Beatum Iohannem militibus ad se in deserto venientibus, vt neminem concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti: clementiam tuam suppliciter exoramus, vt sicut Dauid puero tuo, Goliath superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabeum de feritate gentium nomen tuum non inuocantium, triumphare fecisti: ita & huic famulo tuo N. qui nouiter iugo militia colla supponit, pietate cœlesti vires ac robur ad fidei & iustitiæ defensionem tribuas, præstesque ei fidei, spei, & charitatis augmentum & tui timorem pariter & amorem, humilitatem, perseverantiam, obedientiam & patientiam, cunctaque in eo rectè disponas, vt neminem cum gladio isto
vel

vel aliò iniuste lædat, & omnia cum eo iusta & recta defendat, & sicuti ipse de minori gradu ad nouum militarem prouehitur honorem, ita veterem hominem deponens, cum actibus suis nouum induat hominem, ut te timeat & rectè colat, perfidorum consortia vitet, & suam in proximū charitatem extendat. prapósito suo in omnibus rectè obediat, & suum in cunctis iuste officium exequatur. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

Multa alia ad illustrationem ordinis piè decenterque instituta, quæ commemorare longū esset, & ad calcem huius operis ex archiuis S. Sepulchri adicere libuit, nec non & tabulas prælo dignissimas, hætenus nunquam editas, quibus Philippus II. Hispaniarum Rex Catholicus in summum ordinis Magistrum eiusque successores à militibus Hierosolymitanis, præfertim Belgis ibidem nominatis Anno 1558. in Ecclesia Hochstratana dicionis Brabantix sunt electi. Vide & Marianum Scotum & Lambertum Schaffnaburgensem, qui de piis bonisque Principib. & Episcopis qui anno Domini 1063. Hierosolymam peregrinati sunt, scripsere. Ad horum fere Equitum normam creari solent Equites S. Catharinæ ad montem Sinai, eiusdem Virginis sacratissimo corpore celeberrimum, & mediam rubei coloris rotam gladio transfixo pro insignibus præferre.

Equites S.
Catharinæ.

ORDO EQVITVM S. MAVRITH
& S. Lazari apud Sabaudos.

*In vita S.
Basilii.*

INITIA Ordinis S. Lazari reperiuntur à temporibus S. Basilii Magni Cæsariensis Episcopi, quem Gregorius Nazianzenus tradit hoc titulo NOLOCOMIUM excitasse. Atque eius antiquitatis pariter fidem facere aiunt, tot PROCHOTROPHIA, NOSOCOMIA seu HOSPITALIA, ut vulgò loquuntur Sancti Lazari nomine per orbem Christianum sparsa. Sed prima institutio per Barbarorum incurfiones, atque iniuria temporum collapsa cum esset, ea ipsa velut renata est felici illo ævo, quo Christiani Europæ Principes Ierosolymorum urbem, cæteraque Terræ Sanctæ loca barbaris eripuerunt. Itaque ut Templarii, Hospitalarii & Teutonici, sic & Lazarini Equites illo seculo, homines Christianos ex Europa aduētantes, non modo hospitiiis exceperunt, sed & strenuè Saracenis aliisque barbaris arma intulerūt. Quo factū ut Balduinus

nus II. Fulco, Amalricus Balduin. III. & IV. Reges Ierosolymitani, itemq; Theodora & Melifindis Reginae, aliiq; Principes ipsum ordinis Magistrũ, & domicilia in Syria eidẽ dicata, ac propria, nõ paucis beneficijs adfecerint; quoruũ testes tabellæ publicæ etiãmnũ Boniaci vulgò *Boignij*, in diocesi Aurelianensi in Gallia adferuantur. Quem quidem locum equitibus ipsis Lazarinis Ludouicus Gallia Rex adsignauit, diplomate Anno CLO CLIV. dato, & Hugonis Cancellarii manu signato, Matthæo Montmorentio Gallia Conestabili præfente. Pulsis demum per Saracenos è Syria Christianis, Boniaci domicilium Magistri ordinis Lazarini est constitutum, ibiq; comitia seu conuentus à Sodalibus quotannis haberi solent, Comendatoribus, vt vocant, ex Italia, Sicilia, Sabaudia, Anglia, Scotia, Hungaria, aliisque prouincijs eodem confluentibus: id quidem ad annum vsque superioris seculi octauum & quinquagesimum obtinuisse constat, quo anno Boniaci Comitibus interfuere, Comendatores S. Eligij Londinensis, Bandarra in Hungaria, Agresolij in Sabaudia, & alii complures à Ioanne Leuyo Magistro ordinis euocati. Vt mirum nemini videri debeat Philippum Augustũ S. Ludouicum, Philippum Pulchrũ, Philippum Longum, Ioannem, Carolum VII. Ludouicum XI. Carolum VIII. Ludouicũ XII. Franciscũ I. Henricũ II. & Henricũ III. Gallia Reges, Henricũ item Anglia Regẽ, Aquitania Normanięque Ducẽ, Theobaldũ Comitẽ Basensẽ, aliosque Gallia Principes multis sodalitiũ Lazarinũ

1154.

Ordinis Lazarini Domicilium Boniaci in Gallia.

1558.

veſtigalibus annuis ac priuilegiis honoraffe:
 vt fuſè Petrus Beloyus Conſiliarius Tolofanus
 in ſuo de Equeſtribus ordinibus libello com-
 memorat. Idem præſtitit Fridericus II. Imp.
 & Siciliae Rex, qui in ea ipſa inſula, itemque
 in Calabria, Apulia, Campania, aliisq̄ue Italię
 locis ampliffima, iisdẽ prædia attribuit. Quas
 donationes poſt Alexander IV. Nicolaus III.
 Clemens IV. Ioannes XXII. Gregorius X. a-
 liique Pontifices Romani ſuis diplomatibus
 ſtabiliuerunt. Solent autem Lazarini milites
 Crucem viridem pro ordinis teſſera præferre,
 & S. Auguſtini regulam profiteri, quæ omnia
 Gregorius IX. diplomate edito probauit. Té-
 porum porro decurſu, cum inſtituti huius di-
 gnitas iaceret, Equites Rhodii ab Innocentio
 VIII. P. M. anno CIO. CCCC. XC. impetrarūt,
 vt cum Rhodio ſeu Ioannitico confunderetur.
 Sicq̄ue paulatim Sodalitii Lazarini memoria,
 cum apud Gallos, tū apud Italos eſt obſcurata.
 At Pius IV. Pōtiffex id ipſum an. CIO. IO. LXV.
 excitauit; ampliffimisq̄ue priuilegiis, honori-
 bus, immunitatibus ad inſtar aliarum militia-
 rum dotauit, Ioannoto Caſtillionæo, viro no-
 bili, Mediolanenſi, ordinis magiſtro creato, &
 diplomate ea de re IV. Non. Maias promulga-
 to. Quod diploma Pius V. ſucceſſor altero Pō-
 tificatus ſui anno, conſtitutione VII. Kal. Febr.
 & altera III. Idus Sextileis partim reuocauit,
 partim moderatus eſt. Cumque Vercellis anno
 eiufdem ſeculi LXXII. Caſtillionæus vita di-
 ceſſiſſet, Gregorius XIII. quo maiorem huic
 militiae dignitatem conciliaret, eius princi-
 patum

*Inſignia, an-
 tiqua Equitū
 S. Lazari.*

1490.

1565.

1572.

patum seu magisterium in Emanuele Philibertum Sabaudia Ducem, atque illius Successores anno proximè insequente contulit. Philibertus autem conuentu Equitum Nicæam indicto, eos sacramento solenni tamquam Magnus, vt vocant, Magister, in fidem adigit, & nouas, ordini decorando atque amplificando leges ac ritus eiusdem Pontificis auctoritate confirmatos condidit, coniunctis atque in vnū confusis S. Mauritii & S. Lazari ordinibus. Idē duo præterea domicilia siue hospitia, vnū Nicææ, alterum Augustæ Taurinorum excipien- dis equitibus à fundamentis suo ære excitauit, statuitque vt in posterum militia S. Mauritii, & S. Lazari nuncuparetur: Equitesq; crucem viridem limbo candido conclusam, in cuius medio altera D. Mauritii superposita esset, in vestibus gererent. Paulus Morigius tradit Cistertienfium regulam Benedictinam iisdem Equitibus à Gregorio XIII. fuisse præscriptam. Vide & Iac. Aug. Thua- num lib. hist. 38.

1573.

*Ordo S. Mauri-
ritii & S.
Lazari con-
iungitur.*

*Insignia no-
ua Equitum
S. Lazari.*

*Regula S.
Benedicti.*

):

*Ordo Equitū
S. Mauritiū.*

*Martyrol.
Rom. 22.
Septemb.*

*In hist. Lu-
douici XI.
lib. 3.
Orig. Equest
64. 20.*

ADS Mauritiū Equites quod atiner, præ-
ferunt ii etiamnum crucem albam, flo-
riferam Gallis dictam, & à Sancto Martyre in
bello Christianis pro tessera obtendi solitam.
Fuit is Mauritius Thebææ Legionis Dux & an-
tefignanus, apud Agaunum, in confinibus Hel-
uetiorum atque Allobrogum (locus hodie S.
Mauritiū nomen retinet, spectatque ad Canto-
num, vt vocant, siue Heluetiorum ditionem)
pro Christo cum suis à Maximiano Impera-
tore cæsus. Hunc vt viuum tutelarem ac præ-
sidem Allobroges venerantur, & sunt qui Sa-
baudiæ Ducum stemma ab eo deducere conan-
tur, hoc constat S. Mauritiū gladium & annu-
lum à Ducibus istis magno cum honore adser-
uari, atque vt pignus imperii, cum inauguran-
tur, iisdem solemnī ritu tradi. Eremiticum
porrò ordinem S. Mauritiū sub regula S. Augu-
stini ab Amadeo. I. Sabaudiæ Duce institutum
fuisse scribit P. Matthæus & P. Beloyus, nostræ
ætatis scriptores. Vetusiores rerum Sabaudi-
carum annales tradunt Amadeum, (qui postea
ad

ad Pontificatum vocatus Felicis V. nomen induit) relictis omnibus Ripallium ad lacum Lemannum se contulisse, atque ibidem primo lapide à Thonone opido cum viris nobilibus siue Equitibus decem eremiticum vitæ genus amplexum esse, in monasterio D. Mauritii memoriæ atque honori à maioribus ipsius dedicato, cinerea veste oblonga adsumpta, cingulo aureo, atq; cinerei coloris chlamyde, cui crux aurea foret insuta; traditque Franciscus Modus in Pandectis Triumphalibus Eremitas Ripallia (quos milites S. Mauritii vocant) Felicis Papæ solemnibus inauguralibus anno 1440. interfuisse, qualisque habitus & religio illius antea fuisset, vestibus suis præmonstrasse.

1440.

*ORDO EQVITVM S. MARIAE
de Monte Carmelo & S. Lazari
in Gallia.*

Differui hætenus, quorum opera apud Italos & Sabaudos institutum Lazarinū in usum sit reuocatum; restat vt videamus, quibus ea gloria apud Gallos obtigerit. Dixi supra Equites Rhodios seu Ioannitas ab Innocentio VIII, impetrasse, vt Lazarinum sodalitiū ipsis adiungeretur. Quo quidem factum est, vt Ioannitæ odinis illius principatū ac præfecturam penes se retinuerint vsque ad Aemarum Castum, virum natalibus, multisq; virtutibus clarissimum. Is quamquam Melitensis eques, miliciam Lazarinorum, cuius princeps ac magister erat, in Gallia instaurare primus serio nostrâ memoria in animum

induxit, & bona patrimonialia primis possessoribus restituere conatus est. Quo laudabili in opere cum defecisset, Philibertus Nerestanus, vir modestia simul & fortitudine præstans (quæ duo in homine militari rarò coniuncta reperias) demortui locum ac magistrarium excepit, professione tamen aut vitæ genere Melitenfibus non obstrictus. Itaque Romam profectus à Paulo V. obtinuit, ut Lazari-
 ni Equites Galli in posterum Equites S. Mariæ de Monte Carmelo, & S. Lazari nuncuparentur, & violacei coloris crucem Virginis Matris effigie insignem, ex collo pendentem itemque chlamydi adfixam, exemplo Melitenfium præferrent. Vfus est idem Romæ consilio & opera R. P. Petri à Matræ Dei Carmelitæ discalceati, qui Paulo Pontifici à sacris tunc erat cõcionibus, eidemque ob singularem morum integritatem vitæque sanctitatem longè gratissimus, quo nomine & à Baronio in Annalibus eximie commendatur. Faxit autem Deus, ut sicut Carmelitarum discalceatorum societas magno Ecclesiæ bono per vniuersum orbem, mirificè efflorescit, sic & Carmelitanorum Equitum collegium paullatim maiora, Reipubl. Christianæ commodo sumat incrementa. Cæterum ann. Cl. Io. IX. Nerestanus Parisiis in Suburbano S. Lazari monasterio, quod est Canoniorum, ut vocant, regularium Augustinianorum, solenni ritu Equites aliquot creauit, dictaque tessera insigniuit, adhibitis iisdem ferè ceremoniis, quibus Melitenses inaugurantur. Hoc
 camen

Insignia Equitum S. Mariæ de Monte Carmelo & S. Lazari.

Tom. 12. an. 1187. in fine.

tamen discrimine, quod Carmelitani, vt nec Mauritanii, in Sabaudia equites à nuptiis non arceantur. Ex his itaque patet, Lazarino ordine velut in duo Sodalitia, Mauritianum & Carmelitanum partito, ex his alterum Sabaudis, atque Italii, alterum Gallis velut proprium hodie cenferi.

ORDO EQVESTRIS CANIS ET
galli gallinacci apud Francos.

Montmorentiadum gentis stemma, quo Lisbio à Lybiæ Regibus oriundo, magno Areopagitæ commartyri adparentat; origine antiquissimum Francis & Belgis perillustre, summum Christiani nominis columen vel ab incunabulis regni Gallici semper existisse constat. Primumque eorum parentem Protochristiani & ArchiBaronis nomen (quod moræ impatiens & zelo Christianismi incensus, eidem Lauacro, quo Rex Clodoueus primus inter Gallo Francos sacro baptifmate ablutus est, se immerferit) commeruisse tradit Robertus Cænalis. Nec his contentus auctor & ipse fuit primus, vt Aureliis in media Gallia prima sacra Comitia celebrarentur. Vnde Montmorentiacos primos Christicolos & Fræciæ Barones veteri elogio nuncupari, eiusque nominis * tesseram præliis merito inclamari, in hunc vsq; diem obtinuerit. Fidei insuper memorabile exemplum in Christianam rempublicam extare voluit, illustre ordinis Equestris collegium, Cane nimirum, notissimo

* Dieu en ayde, au premier Chrestien & Baron de France.

fidelitatis symbolo insignitum, & religioni
 maiorum propagandæ, in hac familia fundatū,
 nullo certo quod equidem sciam, hæctenus au-
 ctore, qui Principatum & Magisterium, vt
 loquuntur, ei planè attribuat, & si non vanâ ra-
 tione coryphæum egregii huius instituti fuisse,
 ex Canis insigniis, quæ in casside stirps illa pro-
 crista gestare solet, augurari liceat. Cuius rei
 fidem augere videtur Phlippus Moræus in ta-
 bula sua insigniorum Franciæ vulgari sermone
 conscripta: Vbi inter alia gentis huius decora
 prodit, Buchardum Montmorenciacum ad au-
 lam Philippi I. multis comitantibus Equitibus
 venisse, qui omnes, vt & ipse Buchardus, Bal-
 theum seu torquem equestrem capitibus cer-
 uorum distinctum, canisq; effigie ex imâ parte
 pendente exornatum, gestarent. Id exemplo
 multorum Principum, quos Canis insignijs de-
 lectatos fuisse in aperto est, factum reor, Ita e-
 nim Sergius Galba Imperator tam sua, quam
 maiorum acta & insignia hoc symbolo nota-
 uit. Canis erat à prora desulturiæti similis, quo
 vigilantiam ac firmas excubias aduersus tem-
 pestates conferre designauit, & Aegyptij sub
 forma Canis copula religati, militis officium
 exhibuerunt, & milites Plato custodes, & cani-
 bus similes appellat, hodieq; apud Belgas Cro-
 yorum Regia profapia, canem inter duas alas
 auitis Hungariæ regni insigniis, superimponere
 consuevit; Canes deniq; fidei & nobilitatis
 apud omnes gêtes indicia haberi, I. Lipsius a-
 liiq; rerum illarū curiosi produnt auctores.

*Croyorum
Insignia.*

*Cent. 1. Epist.
44. ad Belgas
Ordo Equitū
galli gallina-
cei.*

Ordinis porrò, qui Galli Gallinacei titulo
circum-

circumfertur, Equitem nobis prædicant Petrus
 quendam Montmorenciacum, Genealogici e-
 iusdem stirpis commentatores, minimè verò
 edocentes erectionis tempus vel auctore, quod Cap. II.
 Petrus Baloijus in originib. suis maximè con-
 queritur: ex iis tamè colligi ait, Gallos Princi-
 pes pugnacis adè animalis hieroglyphico du-
 ctos, sodalitium equestre instituisse, quod Mar-
 tis pullum eum vocet Aristophanes & Euche-
 rius imperij doceat esse symbolum. In augura-
 li verò disciplina, Gallus est victoriæ signum,
 propterea quod avis illa victa filere solet, ca-
 nere, si vicerit, & rectè Romani posteriorib. se-
 culis belli indicis hastæ in fines hostium con-
 iijciendæ ritu obsolescente, bellico Gallinacei
 signo vsi sunt, cum ex eo etiam Agonistica sibi
 milites pararent. Ita ferunt Socratem Iphicra-
 ti duci animos adiecisse, cum Gallinaceos co-
 ram Gallia pennis & rostro dimicantes ei præ-
 monstrasset, quod & Themistocles ad suos ani-
 mandos fecerat, cum ostenderet, eos non pro
 patria, neque pro penetibus, neq; pro maiorum
 sepulchris vxoribusq; aut liberis id incommo-
 di aggressos, sed ea tantum de causa, ne vince-
 rentur, nolle alterum alteri cedere. Eo exèplo
 superatis Persis, Themistocles Athenis specta-
 culum Gallorum quotannis celebrandum in-
 stituit, teste Aeliano, idq; Pergami etiam edi-
 solitum scribit Plinius, cuius rei vestigium ho-
 dieq; apud Eburones inuenias: quanquam ea
 Iudicio fieri apud Lucianum & Herodianum
 legas. Quod si in nummum incideris Galli-
 naceorum conflictu notatum, scias eam
 fuisse

fuisse Dardanorum pecuniam Polluce teste, nã illi magnum pugnacitatis decus, vt & Gallo-Franci sibi antiquitus vsurpauère: quo honore Dardani semper apud Maronem, cum secus Phryges ferè, vt imbelles notentur. Persarum porrò milites Galli nuncupabantur à Caribus ob conos quibus galeas ornatas habebant; eaq; de causa Artoxerxes hominem è Caria qui Cyrum Galli signum prætendentem vulnerasse creditus est, eo honestauit præmio, vt gallum aureum in lancea præfixum ante aciem ferret, auctore Plutarcho: & Pausanias Idomenei clypeum gallo gallinaceo insignitum fuisse tradit, ppter ea quod is à Minoè & Pasiphaè duceret originem, quæ Solis filia fuerit; cui Gallus dedicari solitus, quia ortum eius præsentiat, & cantum indicet mortalibus: à mediæ enim noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucretius ait, *alis: Auroram clara consuetus voce vocare.*

*Plin. lib. 10.
c. 21.*

& matutinis astris (nam & sydera nouit & æternas distinguit horas) cottidie commodulatur: Christianisq; in summo turrium fastigio diuinitatis simulachrum ob oculos ponere conspicitur. Similia multa Gallos Principes ad instituendum ordinem militarem, heroica Galli alitis eiusdem nominis gentem interpretantis tessera insignem spectasse, innuere videtur Petrus Beloyus.

Cæterum quod Montmorenciacam profapiam hisce duobus ordinum militarium insignibus nobilitatam reperiamus, haud erit incõgruum insignia gentilitia, eiusmodi symbolis condecorari solita, ob gentis (quam & Reges affi-

affinitate sua dignati sunt) apud Francos ac Belgas clarissimæ, dignitatem hic inferere. Ea à multis retrò seculis ex cruce candida & aquilinis pullis cyanei coloris in campo aureo composita fuisse, ostèdunt * tabulæ Mathæi de Montemorenciaco Equitum magistri (qui sacro contra Albigeneses bello, cum Ludouico Philippi Gallix Regis filio primogenito, interfuit, & inter Gallos Bizantii expugnatores emicuit, magnamque inde gloriam retulit) ac fratrum eius Theobaldi Bochari & Eruei, quas ex armario Vicenarum, rei testandæ gratia producit Papyrius Massonus in rebus suis Gallicis. Illæ enim, vti ibidem subindicat, cereum signum integrum adhuc & incorruptum habent, in quo crux & locis distincti aquilini pulli quatuor tantum spectantur, & inscriptio huiusmodi. *Sigillum Mathæi de Montemorenciaco.* Idem placè in æreo eiusdem gentis sigillo se vidisse testatur Ioannes Feronius, suisque distinctum coloribus hodieq; spectari adfirmat, in basilica Calidi montis, vulgò *Chaumontel* apud Luzarchum in ditione dicti Mathæi. Subsequenti verò ætate Othonis Imp. mutatú comprobatur idem auctor ex Dani historia; cum alter eiusdem nominis Mathæus Buchardi Barbati parens, & belli contra infideles Dux in Terra sanguinis (locus est vbi hodie Lugdunú situm, cui à memorabili Maurorum strage māsfit nomen) de iunctis hostibus, cæsoque Amoræo eorum Principe, Aquilas triumphatrices exinde sexdecim, totidem quot ceperat signa, cum cruce rubea (qua candida Franciæ gentis

* anni 1179.

Lib. 3. Ann.
nal.De Insignib.
Conestab.
Franciæ.

more uti consuevit) antiquis insigniis in perpetuum rei gesta testimonium, quasi *Memor ensis* immiscuit: quæ ad successores continuata serie trãslata, adeoq; ad ipsum Annã Montmorenciorũ Ducẽ maiorib. militari laude haud inferiorem (quod symbolũ ei² ex armato brachio manuq; liliatũ seu Franciscũ gladiũ prætedẽte cũ voce ΑΠΑΝΟΣ abunde indicat) deuenire. Omnib. ille honorũ gradib. gloriosissimẽ decursus, clarissimus, regni Gallici defensor acerrim⁹, & regionum liberorũ tutor, & quasi alter parẽs est habitus, eũ in Herculis Alenconiorũ Ducis destinati (qui mutato nomine Francisc⁹ appellatus est) sacro iustitico fideiubere est datũ: cui Francisco pacẽ, uti Gallia, bis in regno sancitã, nos hoc æternũ debemus, quod in sacro nostro lauacro, hæreticis neq; dẽfremẽtib, spopõderit, nomenq; quod cũ auo Francisco I. cõmune habebat, imposuerit. Quãtũ vero hui⁹ Annẽ Montmorenciadum meritis, summãque in patriam & Gallia nomen charitati sese obstrictam senserit ipsa Gallia, tunc demum monstrauit, cum viri tot adores maecti orba, quasi in funere publico constituta, ad cuius patrocinium se verteret, ignoraret: & iusta regali ferẽ pompa, deducta nepe ipsi⁹ effigie, q; honos solis Regib. ac Regũ filiis in eo regno habetur, persolueret.

ORDO EQUITVM GINE-
tæ in Gallia,

CAROLUS Tudes siue Martellus, à Martello & martialib. quodã nodo gestis, nomẽ sortitus, Equestris ordinis in primis fuit studiosissimus,

mus, adeoq; annulorum vsum Romanis Equitib. olim propriū in imperio Gallico renouavit, nobilemq; collegit Equitū manū, cui Generæ symbolū annulis & torquib. insculptū cæterisq; corporis ornamenti pferē sū dedit, morēq; ad tēpora vsq; S. Ludouici transmisit. Huius institutivarias ab auctoib. adferri rationes tradit Bernardus Girardus Dominus Hallianus Gallia Regis historiographus: Dominus tamē Hayensis præfectus Pictauiēsis ad cōiugis dicti Caroli etijmon, q̄ veteri lingua Ianetā aut Ioānē vocare solitus erat, causam refert. Petri verò Beloiij Præfidis Tolosani sentētia nobis haud improbāda videtur. Is à memorabili illa, per Carolū regniq; pceres de Saracenis (q̄ ex Hispania in Galliā descē serā) apud Turonū partā victoriā, nō incōgruē desumit, q̄ nobilissimos quosq; q̄ ei prælio interfuisēt Ginetę titulo & insigni maculis nigris interstincto, donasset, testādx vtiq; posteritati cā se gētē (q̄ partib. illis Hispanię Ginetę copia nobilissimę in Christiani nominis piciē exiuerat) ad interitū deleuisse. Est aut Ginetæ in Hispania mustelæ aut vulpis gen^o potius (quod variū apud Iuliū Cæs. Scaligerū legas) pellē habēs partim nigrā, partim subcinericiā, maculis præsertim nigris insigni ordine respersā, ob odorē pulchritudinis raritatē, aliasq; dotes principib. viris cōmendabilē, teste Cardano, q̄ ex Hispania illud submitti adfirmat, et si nō ignorem^o eiusdē ē nominis præstātissimos equos (quos Ginetas appellare solent) à Regib. Hispaniæ, muneris (ob excellentiam) vice, ad externos cohonestandos

Annocirciter

738.

*Exoter. Ex.**exercitat. li. 15.**de subtili**tate.*

Principes, non rarò adornari, & Ginetæ vehi (quod Maurorum more equitare est) inter nobilitatis decora apud Hispanos haberi: quorum cursu in Hippodromis maximè oblectantur, dum Equestres instituunt pugnas, in quibus arundinibus & cannis hastarum loco se mutuo exercent, eum ad modum, quo Mauri hastas torquere & in hostes iacere solere: quos ludos *Iuegos de Cannas* patria lingua nominant. Et Ginetæ Equitibus nomen inde mansisse, & quod nonnulli referant, haud adedd absurdum duxerim.

Genista & Spartum quid Plin. lib. 19. & 24.

Sunt qui scribant Carolum VI. Regem, auctorem Ordinis Genistæ, aut Sparti, vulgò *Cosse de Geneste* extitisse. Verum uti dicto Beloijs placet, non fuit illud Equestrium virorum honorarium, sed solummodò eorum, quos Seruientes ad arma aut Scutiferos vocamus, qui nobili essent sanguine procreati, custodiam corporis Regii agentes, quosque Rex ipse, Ioannis I. Castellæ Regis exemplum secutus (qui Armigeros insigni *Rationis* donauit) armigerorum titulo gaudere, & opera eorum, tamquam voluntatis suæ & mandati interpretum apud Principes uti voluit: insolentiæ nimirum vitandæ, quæ per vulgares illos apparitores humili plerumque loco natos, apud eminentioris notæ proceres, qui superiorem excepto Rege neminem agnoscunt, peccari sæpè esset indignum. Eius rei tabulas producit Petrus de S. Iuliano in antiquitatibus suis Burgundicis, quibus Carolus VI. Robertum Margnyum, huius sodalitiî Armigerum, quod non nisi in verum nobi.

P. Beloijs cap. 10.

nobilem cadere potest, nuncupavit vestigiūq; eius rei hodieque apud Normannos exstare produnt Gallici annales.

*EQVITVM LILII ORDO IN
regno Navarrae.*

S Anctius Hispaniarum Imp. & IV. Navarrę Rex, eam maiestatis ac potentiaē amplitudinem consecutus, qua nulla maior nec æqualis Gothici regni euerfione in Hispania visa fuerat, tot amplorum regnorum facta inter filios suos diuisione: Nauarram Garciae ordinis huius Equestris fundatori, Castellam Ferdinando, Soprarbiam ac Ripacurtiam Gundifaluo, Arragoniam denique Ranimiro (qui primus omnium Arragonensem titulum gentiliticii nominis loco sibi ac posteris vendicauit) attribuit. Huius Garciae VI, Nauarrę Regis ætate, qui Nagerensis, siue de Nagera (locus is erat incunabilis, domicilio, & sepulcro regis eiusdem clarissimus) cognominatus fuit; Hispani scriptores diuino numine inuentam tradunt, sacratissimam diuæ Virginis Regalis Monasterii in vrbe Nagerensi imaginem, cuius honori, Garzias Rex & coniux Stephana stirpis Foxiensis, filia nimirum Comitissæ Carcaffonæ (cui originem suam debent Foxii & Candalæ Comites, qui postea quingentos plus minus annos dominiis ijs præfuerunt) opimum religiosorum ordinis D. Benedicti conuentum dedicarunt: ipseque Rex ordinem Equitum Lilij, quem ante omnes in Hispania

1023

augustissimum reperio, certo conscripto numero, erexit; vasculum liliis candidis insigne, & memorata Virginis imagini adpictum, rei præbuit auspiciam teste P. Belayo. Eius namq; assumpto emblemate, Rex Equitum adlectorū vestes liliis acu vel alia nobilioris manus operâ elaboratis, insigniri mandavit. Cui etiam sodalities Infantes Regii adscripti, magnoq; Navarrorum exterorumq; procerum (quibus Rex antiquorum erga Navarra Regis meritorum contemplatione, priuilegia Equitum Roncissuallis anno 1043. confirmavit) adnumerata series. Leges etiam attulit, quibus Christi nomen aduersus fidei hostes defendere, & propagare, certaſq; orationes Dominicales & salutationes Angelicas cottidie recitare tenerentur: eoq; fulcro subnixum laudatissimū hoc institutum rebus domi militiæq; gestis clarissimū, ad stirpis Regiæ posteritatem longâ serie transmissum, multisq; seculis conseruatum perduravit: testantib. id maiorum Regiis insignibus, quib. incriptum etiam hodie legatur, *Deus primum Christianum seruet.*

Equites Lilij in Arragonia Liliatorum Equitum ordinem honori D. Virginis à Ferdinando Arragonio (quem Infantem de Antiquera dixere) anno 1403. deditum prodit Hieronymus Curita, in Rebus Aragoniæ; cuius tesseram ipse Rex, cum aliquot aliis, non tam splendore natalium, quàm virtute illustribus viris, in ecclesia S. Mariæ Antiquæ opidi Methymnæ Campensis: ritu solemnem suscepit. Erat ea ex vase liriis & grypho confecta. Lirium autem flos propriè est, quem

Cap. 17.
Insigne Equitum Lilij.

Equites Lilij in Arragonia
1403.
Lib. 12. c. 30.

Tarra liriis y vn grypho.

quem Theophrastus libro de plantis narcissum esse dicit; alii liliū, pulchritudinis candoris, & puritatis, adeoq; Deo & Angelis pergratum s̄mbolum. Qui & flos Regius solet appellari, à Regia qua præstat celsitudine, quod tāta proceritate super flores alios attollitur, vt ad tria interdum cubita surrigatur. Et gryphus ex aquila & Leone confectum animal, vt fabulantur, simulacrū est generosi & magni animi, ideoq; non inepte Apollini sapientiæ præfidi dedicarunt antiqui. Hieronymus verò Romanus hunc ordinem vulgo vocitatum refert, *La orden de la Terraca o de las Acucenas, o Iarra de S. Maria*, quod idem sonat quod *Ordo Liliotum* aut *Vasculum S. Mariæ*. Vide eundem lib. 7. de Rep. & infra ordinem equestrem, *Car-
dui B. Mariæ Virginis, in familia Bor-*

*boniorum funda-
tum,*

*Hier. aduers
Iouinianum.*

*ORDO EQVITVM HOSPITALIARIVM S. IOANNIS HIEROSOLYMITANI,
qui post Rhodij, nunc Melitenses
dicuntur.*

Vo tempore Terra Sancta Catholicorum Principum expeditionibus celebris esse cepit, Christi que nomini recuperari, quatuor præcipuè sacri militiarum ordines Hierosolymis aut exorti, aut restituti, auctique fuere: Hospitaliariorum qui & S. Ioannis dicti sunt à Gerardo quodam; Templariorum ab Hugone & Gotifredo; S. Mariæ Teutonicorum à Germanis; & ordo S. Lazari origine antiquissimus, & diu ante à D. Basilio conditus: quos inter semper excelluisse produnt ordinem Militum S. Ioannis, à Ioanne Hircano Machabeo trahentium originem, aut certè à Ioanne Eleemosynario, Patriarcha Alexandrino, benignitatis cognomine in pauperes celeberrimo, vota licet Ioanni Baptistæ vt patrono nuncuparent.

Quo-

Quorum ab initio sedes primaria fuit hospita-
 le S. Ioannis in Hierusalem (quod militib. Ho-
 spitaliariorum nomen dedit) à Girardo quodam
 loca Christi pedib. calcata, & sanguine resper-
 sa visente, nouo feruoris genere exædificatum,
 attractisq; in consilij societatem nobilib. ali-
 quot, instituti sui probatorem habuit Gelasiū
 Papam II. & viuendi rationem: Vestem nigram
 crucemq; in ea candidam; commilitonib. Hō-
 norio. II. P. M. annuente attribuit; Leges autem
 auctiores attulit Raymundus de Rodio primus
 ordinis formati Magister, qui se inibi vocat
*seruum pauperum Christi, & hospitalis Hierusa-
 lem custodem*, additq; de *Consilio capituli fratrum*
 se ibi digestas sanctiones constituisse, quæ va-
 rix & Christianæ pietatis plenæ in codice sta-
 tutorū, cui 88. Pontificū præfixa visuntur pri-
 uilegia, quibusuis ob oculos ponuntur. Cœno-
 bia ordinis rariora sunt, bona & census in om-
 nib. ferè prouinciis. Quod nihil mirum ei vi-
 debitur, qui seiet eos Innocentij Papæ & aliorū
 munitos diplomate olim, omnia Christianis
 ferè habitata loca obtinuisse, & pro *Confratris*
 suis, sic Sodalitij bulla vocat, eleemosynis vn-
 diq; Christianorū liberalitate dotatos fuisse,
 vti copiosè apud Tyrium lib. 18. c. 5. Vitriacum
 cap. 64. & Marinum Sanutū Torsellū, li. 3. part.
 8. belli sacri scriptores est reperire. quib. vna-
 nimiter placet, Equitū illorū professionis, ex
 voto Religionis, finē fuisse, peregrinis ad loca
 sacra cōfluentib. genus omne officii ac pietatis,
 sollicitè exhibere; adhuc itinera à latrocinijs,
 & incursionib. barbarorū tuta reddere: q̄ adeo

fortiter præstitere vt Christianorū et Principū auxiliis subnixi, felicissimè sæpius exercitū in Saracenos duxerint, idq; incrementi, quod hodie cernere est, sumpserūt. Christianorū porro reb. in Syria p̄ditis, Rhodi insulæ ius omne à Clemēte V. Pōt. Max. ijs attributū atq; cōfirmatū testatur Paulus Aemyi^s, Biōd^s & alii. Nō rarò postea insula illa ab infidelib. rēcata, & Mahametē qⁱ ē ipsū Turcarū Imp. victrici semper manu, anno scil. 1460. & 1461. à se repulit. Quāuis cōsequētis seculi anno vicefimo tertio à Solimāno XI. Turcarum Imp. nō tā victa, q̄ p̄dicatione (q̄ fortissimos quosq; p̄dere potest) superata, in barbarorū manus deuenire coacta est. Melitā ad extremū à Carolo V. & Clemēte VII. dono acceptā Rhodiēses cōcessēre. Insula ea est nō procul à Pachino promōtorio, Sparta quasi Christianorū aduersus insult^s Turcicos, obex, & insuperabile munimētū. Vnde cū Teutonicī ordinis sodalib. soluētes, publicos fidei hostes indefinēter fatigāt, & à Sicilia atq; Italia ingressu fortissimè abarcent, honorifico adeo simul & formidabili p̄ totū Oriētē cōparato nomine, vt Crucigeri ab infidelib. terroris ergò in clamētur: ab eo nimirū tēpore, quo Solymānū, & nostra memoria Amurathē, claustrū illud Italiae imo Europaē effingere conātes, memorabili clade, suorū nūq̄ interiturā gloria affecēre. Præclara huius ordinis statuta à Raymūdo Podio, ceterisq; omnib. Magistris præscripta, & p̄ nōnullos S. R. E. Cardinales diligēter examinata, cū Paul. III. ap̄p̄basset, eadē in Comitiiis Melitēlib. aucta, anno 1584. & in vnū volumen redacta

redacta, sub nomine Hugonis Lupi Verdalæ
 Vasconis (q. Ioāni Episcopo Casserio proximè
 succedēs supremum magistrū tū cū corona, quæ
 Principatus à Pōtificib. adiecti, insigne est, sus-
 cepit, & meritis suis Cardinaliū collegio post-
 ea adscriptus.) Sixtus V. anno 1586 Pōtificatus *Exstant Ro-*
 sui primo cōfirmavit. Vetāt autē statuta quæq; *me Latinè*
 nisi nobili loco natū, ad Equestris huius digni- *1588.*
 tatis fastigiū promoueri, ad quæ femina, iuxta
 Magistri Hugonis Reuelij tabulas admittuntur;
 nec mirū, cū & Agneti cuidā nobilissimæ femi-
 næ ordinis initia accepta referātur; Diuidun-
 turq; hodiè omnes ferè in octo linguas, vt vo-
 cāt, siue prouincias, quibus singulis datus est Prior,
 omnib. autē præest Magister Magnus olim Hie- *10. Azorius*
 rosolymis, nūc Melitæ post amissā Rhodon re- *li. 13. c. 3. & 4*
 sidēs. Ille reliquorū militū suffragiis Priores,
 & Bailliuos quaqua versū cōstituit Priores in
 suo tractu. Præceptores cōsilij mēbra sunt ma-
 ioris, magnus Præceptor Marescallus, siue Eq-
 tū Tribunus, penes quæ ius armorum est, Ho-
 spit alarius, Admiratus, quæ classi præest, Draperi,
 Turcupulerius, qui Baliui cōuētuales dicuntur,
 & Cancellarius. Atq; hanc quidem ordinis to-
 rā Europā spectatissimi rationem exquisitif-
 simè persequitur, (Iacobus Bosius), Ioannes Azor-
 rius) & P. Boijsfatus, dominus Liciensis, & Chri-
 stianissimi Regis Conciliarius, in historia
 illa, quæ nuper de huius militiæ progressu, de
 priuilegiis eidem à summis Pontificibus con-
 cessis, magistrorum seu Præfectorum genera-
 lium rebus domi militiæque præclare gestis,
 vniuersè commentatus est, & Adolfo Vigno- *Annus 1602.*

curtio Principi Melitenſi & Gozenſi inſcripſit.

Cæterũ ceremonias (plenæ enim ſunt Chriſtianæ pietatis & militaris ornamenti) quæ adhibentur cû aliquis in Equitem Melitenſiũ collegium adoptatur, & quæ inſtar cæterarum erunt, præſtat hic breuiſſime ex Antonio Poſſe uino adſcribere.

*Cereæ fax
quid?*

Ceream primò & candidã facem (quæ charitatem designat) geſtans tyro, atq; ante altare procumbens, in genua talarem indutus veſtẽ (libertatis ſignum) minimè præcinctã, petit ab eo cui facultas ſit, vt ſe admittat. Tum in nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti, deauratum enſem eo nomine accipit, vt Catholicam Eccleſiam tueatur, hoſtes abigat & domet, parcat ſubiectis, morti, ſi fuerit opus, ſeipſum pro fide exponat, ea omnia in virtute Crucis faciat, quæ capulus tranſuerſo ferro ſignificat.

Enſis deauratus.

*Baltheus.
Enſis euaginat.
natio.*

Deinde cingitur baltheo, vt ſciat ſibi caſtita-
tatem eſſe ſeruandam. Euaginato enſe ter percutitur, in humero, vt meminerit ſibi grauia ob
Chriſti honorem eſſe toleranda. Eundem ipſe
mox enſem de manu equitis capiens ac ſtringens, terq; ærem punctim feriens, hoſtes Catholice fidei in nomine SS. Trinitatis iis geſtibus ſe prouocare oſtendit. Rurſus deterſum
brachio enſem imponens in Vaginam, indicat
ſe fore poſthac ab omnib. vitiis mundiſſimum,
quem prudentia in cunctis rebus comitetur,
iuſtitia compellat ad conſeruandas reſpublicas,
fortitudo muniat, rãperãtia moderetur. Tũ
manu tradẽtis militarẽ ordinẽ humeris admo-
ta excitatur, monetur, ne in peccatis torpeſcat,

*Deterſio.
Impoſitio in
Vaginam.*

Excitatio.

aut

aut dormiat; vigilet aut in fide Domini, adspiret ad verū decus, res gerat insignes, quas strenuè tractet. Vbi aurata calcaneis calcaria à duobus equitibus admouentur, docetur, vt stimulos continenter ad quælibet laudabilia gerat in animo, aurum pedibus conculcet tanquam lutum, nec vnquam agat quidquam animo indignum liberali, quantoquumque ab hostibus auro ad id inuitaretur. Cerea iterum face accensa in manibus acceptâ, & diuino verbo publicè, ac sacro Missæ audito, operibus autem pietatis atque hospitalitate, quin etiâ redemptione captiuorum ei commendata, narratis item laboribus, quos in eo subiturus est ordine, in quo suam libertatem cuiuslibet equiti suo superiori traditurus sit. Interrogatus demum num graui ære alieno obstrictus, vel matrimonio sit iunctus, numue in altero ordine regulari victurum se uouerit, aut professionem ediderit, an vero inter Rhodios Equites viuere decreuerit, vt iniurias aliquas vlcisceretur, atque à seculari magistratu esset immunis. Vbi quæ opus sunt respondit, professionem edit, atque in aliorum ordinem adsciscitur. Hæc ubi acta sunt, Missale super quo solènter tria vota professus est, portat ad altare, & inde illud reportans ad eum, à quo accipit insignia equitum, fit particeps priuilegiorum & condonationum, siue indulgentiarum, quas Sedes Apostolica Rhodiis equitibus concessit. Tum indictis (quæ singulis diebus ei recitandæ sunt orationes Dominicæ, & salutationes Angelicæ centum quinquaginta) vel precibus

Calcaria aurea

Diuini verbi auditio.

Interrogatio

Missale ad altare portatur.

Participatio priuilegiorum & indulgentiarum. Recitatio quotidiana precum.

Pallii ostensio.

S. Ioannes Baptistæ Ordinis Melitenensis iurularis. Cruce octogona.

Professionis forma vetus & noua apud Ioan. A Lorinum lib. 13. c. 3.

horariis B. Virginis, aut pro defunctis, totidē item precationibus dominicis ac salutationibus Angelicis, pro singulis qui ex hac vita inter eos discedunt; Pallium quo equites indui solent, ostenditur; sublata in altum eius parte vel limbo ac manicis, ut asperrimæ vitæ meminere, quam duxit Ioannes Baptistæ vir sanctus, quem tutelarem ideo equites habent, ut imitentur. Manicas induens obedientiæ leges induat. Octogonam crucem, eamque ex pura lineâ tela candidam accipiens, moneatur sanguinis, quem profunderere libens debeat, & à Christianorum finibus hostes repellat. Moneatur item puritatis, atque octo beatitudinum, quas consequetur, qui legitimè eam gestantes crucem militauerint. Ad extremum fune collo imposito, ut dominici iugi, quod subire debet, recordetur, in pace dimittitur. Professionis autem hæc forma est. *Ego N. Voueo Deo omnipotenti & eius matri immaculatæ Virgini Mariæ, & S. Ioanni Baptistæ, me obseruaturum perpetuò, Deo iuuante, veram obedientiam cuiuslibet superiori, qui mihi à Deo, & ab ipso ordine dabitur, item me victurum absque proprio, & castitatem seruaturum. Hæc igitur illi.*

TEMPLARIORVM EQVI-
tum Ordo.

ELLO sacro Urbani II. P.M. au-
spiciis, & Godofredi Bullonii
Ducis Lotharingie ductu felicif-
simè confecto, ad ea cōseruanda

Platina
Genebr. in
Gelasio. 2.

que fortissimè recuperata erāt, Hospitaliorū
exemplo; Templariorum Ordo, cuius originē
Pontacus ad Gelasij II. tempora refert, à Gal-
lis Principibus erectus fuit, quia Gallorum
maximè opera recuperata Hierosolyma fue-
rat, cuius instituti præcipui existēre Princi-
pes, Hugo de Paganis, & Gaufredus à Sancto
Audomaro, equestri ambo dignitate insignes.
Et quoniam iuxta templum Domini loco à
Balduino Rege concessio, commorarentur;
Fratres militiæ Templi seu Templarij sunt ap-
pellati. Steteruntque ad eò numero novè toto
nouennio, more Canonorum Regularium
(q̄ in manu Guarimūdi Patriarchæ Hierosoly-
mitani ita p̄fessi essent) viuentes, & peregri-

Baron. aq̄
an. 118.

nos per loca sacra cōtra latronū & Barbarorū infidias ducētes ac reducētes, teste Guil. Tyrio li. 12. de bello sacro ca. 7. Donec an. 1118, de mādato Honorii Papæ & Stephani Hierosolymitani Patriarchæ, instituta est eis rogula, (quam à D. Bernardo conscriptam affirmant) & albus habitus; Eugenii demum Pontificis auctoritate crux rubea attributa. Vt scilicet vestes albas in signum innocentix deferentes, per cruces rubeas martyrium ob Christi nomen nō subterfugiendum designarent; eò quod sanguinem proprium secundum instituta regulæ, pro defensione terræ Sanctæ, effundere essent obstricti; & Christi crucis inimicos viriliter expugnando à Christianorum finibus propellere. Vnde, vt Vitriacus inquit in Hist. Orient. cap. 65. & 66. *Adeo formidabiles facti sunt fidei Christi aduersarijs, quod vnus persequeretur mille, & duodecim millia, non quot essent, sed magis vbi essent dum ad arma clamaretur, interrogantes. Leones in bello, agni mansueti in domo, in expeditione milites asperi, in Ecclesia velut Eremitæ, & monachi, inimici Christi duri & feroces; Christianis autem benigni & mites. Vexillum bipartitum ex albo & nigro, quod nominant Beauceant (quasi Beaufeant) præuium habentes: eò quod Christi amici candidi sunt, & benigni; nigri autem & terribiles inimici. Crucem verò ordinis testaram fuisse volunt octogonam, illius instar, quâ hodie Equites Melitenses insigniuntur; & quali Iacobi Mole vltimi Templariorum magistri effigies in Gallia communiter exhibetur. Hieronymus tamen*

Serm. admittentes Templi

Deut. 32.

Lib. 7.

Roma-

Romanus Hispanus contédit fuisse duplicem, & quasi Patriarchalem; qualem insignia antiqua præferunt Hungariæ, & in Republ. sua Mundi ob oculos expressam ponit. Multis tandem exantlatis pro Repub. Christiana laboribus, antiquissimus iste ordo Viennæ in Concilio Patrum decreto damnatus, & totaliter extinctus est, bonaque Hospitalariis addita; quo illi tempore Rhodium insulam Turcis eripuerunt: nec non Spathiferi, Calatrauenses, Montefiani, Christi opimo ex iis detracto censu aucti fuere. Iure ne an iniuria, variant annales, fama tamen frequentior & sensus prope omnium damnat. Diuitias, quibus aucti immensum fuerant, malo fuisse, fateamur necesse est: siue virtutum indole, quibus res tantas terrâ marique perfecerant, voluptatibus extincta: siue ex ea re inuidia apud populum conflata, apud Principes spe lucri excitata. Tam cito in omne improbitatis genus degenerasse vix esset credibile, nisi Clementis V. Pont. Maxim. diplomata, quæ inter tabulas ædis Tolentanzæ omnium maximæ, (vti Ioannes Mariana lib. 15. Rer. Hisp. cap. 10. testatur) plura extant, indicio essent: Famam haudquaquam vanam fuisse, affirmantis duos & sexaginta ex eo ordine, se coram quæstione habita, scelera nefandissima fassos, veniam petiisse. Huius porro abolitionis disquisitionem in vtramque partem fusè admodum reperire licet apud dictum Marianam loco citato; Villaneum, Antoninum, Platinam in Clemente V. Rob. Gauguinum in Philippo Pulchro, Papyrium Mas-

sonum

sonum lib. 3. Annal. Ioan. Azorium lib. 13. Institut. Moral. cap. 6. (qui de Commendis, Beneficiis, precibus horariis, votis variorum Ordinum docte admodum scripsit, & alios.

ORDO EQVITVM TEVTONICORVM Hospitalis S. Mariæ in Hierusalem, qui alio nomine Crucigeri & Mariani dicti.

E ADEM penè tempestate Friderico I. Imp. à Gregorio VIII. litteris ac legationibus impulso, copias quoque amplissimas in Syriã ducente, exædificata Hierosolymis S. Mariæ æde (quæ nomen Equitibus S. Mariæ Teutonicorum in Hierusalem peperit) Ordo Teutonicorum Celestino III. P. M. sub regula D. Augustini adprobante, aduersus fidei Christianæ hostes institutus etiam fuit. Cuius quidem instituti milites

lites Templariorum & fratrum S. Ioanni noram secuti, & in vnam quasi conflam scemni voto professi; ad discrimē crucis nigrae albis chlamydis apposuerunt; ut sic citatis locis edocent Tyrius, Vitriacus, & Morinus Sanutus Torfellus Patricius Venetus in Secretis fidelium Crucis. Henricus Valpot, vir fortissimus primus ordini magister datus, aequatā cum Regibus potestate creandi Equites & à dicto Celestino, sacra in armis operandi facultate, ut de iisdem verè dicere liceat, quod Rodericus Archiepiscopus Toletanus de suis prodit Equitibus. *Qui laudabant in canticis, accincti sunt ense, & qui gemitant orantes ad defensionem patriae, &c.* Adeo ut Religiosa quadam societate inter se deuincti non minorem orationibus, quam armis nauarent operam, & Mariam Virginem cuius sese patrocinio deuouerant. Rosarium nempe cuius teseram & in Scuto cum dicta cruce Maria Burgi postea assumpserunt, cottidie recitando inuocarent; vnde etiam Mariani & Crucigeri hodieque sunt appellati. Capta autem vrbe Hierosolymitana à Saladino Saracenorum Duce; Sodalitium Teutonicum Aconem seu Prolemaiida translatum. Inde, ut ex tota item Syriacum ceteris Christianis expulsam Fridericus Secundus in Germania collocauit, quod vbi ad Prussiae prouinciam à Christi fide tunc alienam, & Polonis Christianis infensam subigendam, Christi que religione imbuendam, sola interueniente Gregorii IX. auctoritate destinasset, ut latè narrat

Lib. 3. p. 80

Li. 7. cap. 4.
p. 27.

Insignia Rosarii.

Lib. 9.

Cromerus li.
8. 9. & 10.

Cromerus, & ex publicis actis contra Naucleorum & alios probat, inter vicinos Principes Christianos, & istos Teutonicos milites mirum, quam varæ similtates & contenciones, quæ ad arma prorumperet, exortæ sint. Ad quas assidue compotendas ne ordinis illius præclari ad fidem dilatandam progressus, quibus Satan inuidebat, impedirentur, Romani Pontifices incessanter aduigilarunt, eoque factum ut Conradus Mazouia Dux à Borussia (qui hodie Prussia) tunc Christi hostibus bello attritus, ordinem hunc sibi coniunxerit, & Culmensi agro concesso totam Prussiam & omnem eam ditionem, quæ trans Vistulam ad mare Balticum porrigitur, occupandam dederit, annoque deinceps LIII. ac salutis nostræ CIO. CCLXXIX. debellata provincia Christi nomen à Teutonicis in ea sit constitutum ductore Hermanno Saltza Magistro, spectatæ virtutis Duce, qui primò sacræ Domus vexillum in Prussiam traduxit, quo officio, non plebis tantum animos, sed etiam principum voluntates sibi conciliarunt. Deinde ab iisdem acerrima bella contra Lithuanos & Tataros pro Polonis pugnata: arctissima tunc inter illos & Poloniarum Reges amicitia coit, donec extincta veteris Regum stirpe & Christi nomine à Lithuanis suscepto, Jagello Lithuaniarum princeps à Polonis in Regem acceptus est, coniuncta cum Polonia Lithuania. Eius progenies, quæ inultas tot clades, à Teutonico ordine illatas ad suum dedecus pertinere existimabat, nihil non ab eo tempore fecit, quo Teutonicos astu, seu vi antiqua posses-

possef-

possessione depelleret: infelici quidem per ini-
 nia successu vti & iniusto conatu. Ingenti
 tandem clade affecti Equites prope Tanneber-
 gam anno 1400. X. Idus Quintiles sub V Ven-
 ceslao Iagellone amissis L. hominum millibus,
 vix tandem adducti, vt quiescerent: sed pro in-
 ueterata gentis gloria, pro militari sacramen-
 ti Religione, extrema potius tentare, quam tot
 laboribus parta ignauè deserere; donec Bo-
 ruffis ac LXX. circiter opidis & arcibus vna
 die quasi conspiratione facta deficientibus,
 Cazimirus Sigismundi I. parens occasionem
 arripuit, ordinemque in eas angustias redegit,
 vt Ludouicus Erlinsufius cum de Vniuersis
 fortunis periclitaretur, metu, qui in constan-
 tissimum cadere potest, adigente, nulla Cæsa-
 ris aut Imperii interueniente auctoritate, in
 eas condiciones cum Polono transegit, vt sin-
 guli deinceps ordinis Prussię Magistri intra
 sextum ab inito Magistratu mensem, Polonię
 Regem adire, & eum pro supremo Domino per
 iusiurandum agnoscere tenerentur. Iis condi-
 tionibus postea cum stare nollet Fridericus
 Saxo, atque post eum Albertus Brandeburgi-
 cus Sigismundi sororis F. rursus graui bello se
 implicuit, cui gerendo cum auxilia à Cæsare
 & Germanis, quorum de maiestate & iure age-
 batur, expectarentur, deterioribus longè con-
 ditionibus imminentem belli procellam pa-
 ce cum auunculo contracta, in occasione
 sibi priuatim consulendi vertit, nam ex or-
 dinis Magistro à Polono, cuius se clientela
 credidit, Prussię Dux creatus est, statimque

mutatâ religione voti vinculum soluit, ductâ vxore Dorothea Friderici Primi Daniæ Regis F. & prouinciam, quam antea vsufructus tantum titulo obtrinebat, iure proprietatis possidendam ad hæredes transmisit. Cuius filius Fridericus eadem, quâ parens ceremonia tamquam regni beneficiarius in Borussia principem, Lublini tradito vexillo, & accepto à Rege torque aureo, inauguratus est, Anno 1568. Adeo vt sensim Illustrissimus ille ordo non paruo Germanicæ nationis dedecore in iis partibus extinctus fuerit, cum tribus ferè seculis in Prussia, maximo Reipublicæ Christianæ bono florisset, magna- que inde regnis Germanicis decessio facta; quod Tilmannus Bredenbachius edito ea de re libello, & Cromerus latè exponunt. Vnde apparet maximam huic ordini iniuriam ab Alberto, Polonorum ope, pro quibus tot bella Crucigeri pugnaverunt, factam fuisse, atque ad Cæsari & Imperio in quorum tutela iam ab initio, continuata possessione equites Teutonici semper exstitissent. Quamobrem Albertus iure ab Imperio proscriptus, causa eius magna contentione agi cœpit in Comitibus anni 1548. inter Stanislaum Lascum à Sigismundo Poloniæ Rege missum, & Volfangum Melchingum, quem Cæsar ante quadriennium in ordinis Teutonici Magistrum inaugura- uerat. Re cognita exitus illius actionis fuit, vt sententiam contra Albertum pronunciatam tuendam esse censerent: cætera,

Lib. 24.

in quibus maior difficultas, ad Cæsarem reijcerent. Hodie totius ordinis Teutonici. Magister est Serenissimus Maximilianus Austrius, qui insignia Austriaca & Imperii cum Cruce ordinis (quæ nigra alteram auream complectens etiam collegii tessera habetur) coniunxit. Milites autem & sacerdotes crucem nigram limbo argenteo insignem chlamydia sutam, & alteram ex collo pendentem, præferre solent. Quæ & alia fusius apud Seb. Munsterum libro tertio, de Germania, qui seriem magistrorum & res illustriores ab ijs gestas recenset, & apud Belforestum libro tertio, de Cosmographia & Iac. Aug. Thuanum historiarum li. 1. 5. & 43. prudens Lector reperiet.

Insigne Equitum Teutonico-rum Crucis nigra.

Et quamvis Prussia, quam equites annis antea actis possidebant, modò Regi Polonorum pareat, nihilominus eligitur hodie magnus magister, qui illius ordinis bona in Germania sita etiamnum possidet, quibus Germanorum pleraque nobilitas, & Principum filii devinciuntur.

Thesaurus Politicus Bavarici.

ORDO EQVESTRIS S. IOANNIS Acconenfis & S. Thomæ.

IMitatione dictorum ordinum militarium, erecta sunt & alibi eiusdem generis collegia. Quorum è numero fuit illud Militum Sancti Ioannis Acconenfis, ab Accone vna

*Iosue c. 13.
1. Reg. 6.*

ex quinque, quæ in sacra scriptura memorantur, ciuitatibus, inuento nomine. Ab initio infirmis ac peregrinis loca sacra visentibus, piam operam impendere commilitones illi professi sunt, mox & arma fratres hospitalis S. Ioannis emulati adiunxere, exinde inter militares ordines connumerati. Hieronymus Romanus regnante in Hispania Alfonso cognomento Sapiente, floruisse eos tradit, & ab eodem testamento condito, supellectilibus, vt lecto & similibus, pecunijsque donatos; Testati porò ætate nullam quasi excuisse memoriam, qui & perijisse paulatim ordinem Acconensem testatur cap. 15. & 19. super Iosue. Cæterùm S. Augustini normam sequuti S. Thomam pro numine habuisse videntur, vt idem Romanus se edoctum innuit, quod Alexandro IV. P. M. res sacras moderante, Ordo titulo S. Thomæ & S. Ioannis Acconensis coniunctim fuerit, indigetatus. Verùm in Prouinciali Romano inter cæteros militares, ordo S. Thomæ quasi alius & proprius, enumeratur, docentibus id Bullis Pontificum.

Magistro & fratrib. militia hospitalis S. Thomæ Martyris Camarien. Accon.

Item in bulla Alexandri IV.

S Thomæ Magistro. Et. Fratribus hospitalis S. Thomæ Martyris Acconen. In bulla Ioannis X X.

Ordo S. Blasii.

Ordo Pœnitentiæ SS. Martyrum.

Protulit & alios equestres ordines Palestina, quorum alter *Sancti Blasii* nuncupabatur, dictus de *Sancta Maria*, alter *Pœnitentiæ SS. Martyrum*, cuius instituti fratres se vidisse

vidisse adfirmat Hieronym. Romanus, crucem
 scilicet rubram præferentes, & D. Augustini *Eorum insi-*
 regulam profitentes. De quibus & mentionem *gnia.*
 faciunt regulæ seu practica Cancellariæ Ro-
 manæ.

ORDO EQVITVM S. SALVA-
toris in Arragonia.

ANNO circiter 1118. Alfonso Hispania-
 rum Imperator dictus, Rex Nuarræ &
 Arragoniæ, itemque Legionis Castellæ
 & Toleti ex parte vxoris Vrracæ, quo Mauros
 Cæsaraugusta, totaque Arragoniæ ditio-
 ne facilius deturbaret; cum nihil non virtute supe-
 rabile censeret, & quo maiores difficultates
 propositas intelligeret; eò maius re bene gesta
 decus, & feliciores deinde successus secuturos
 confideret: Ex proceribus tam Hispanis quam
 Gallis, qui operam suam (teste Belloyo prima-
 rios ex iis Duces enumerante) sæpissimè Chri-
 stianis probarant, in vrbe Montis Regalis post
 captam Calataiubam, hostibus fidei finitimã,
 Sodalitium Equestre S. Saluatoris, quod virtu-
 tis præmium foret, constituit. Et ad imitatio-
 nem militum Templariorum censu opimo &
 prædiis dotauit, quibus opiculantibus feliciter
 ei adeo institutio illa cessit, vt Mauri omnes
 toto illo tractu, quo regum Arragoniæ hodie
 circumscribitur, anno 1120. extirpati sint, i-
 pseque Rex nomen Pugnacis seu Præliatoris
 adinuenerit, quod vices & nouies collatis

signis manus cum hoste conseruisse feratur, felici semper successu & triumpho semper ducto, exceptis duobus præliis posterioribus.

*ORDO EQVITVM DE MONTE
gaudio in Syria, qui in regno Castella di-
cti sunt de Monfrac, in Catalonia
verò & Valentia de Mon-
goia.*

*Equites de
Mōre gaudio*

Ordinem Equestrem Montis gaudii in regno Hierosolymitano originem sumptite tradit Hieronymus Romanus, eadem ipsa tempestate, qua Principes Christiani in Syria rerum potiti sunt, à loci extra urbem Hierosolymorum sita (vbi militia illa inchoata) etymo, assumpta appellatione. Approbationis diploma submisit Alexander III. anno. 1180. quod in archiuo Calatrauensi adseruari ait Franciscus Radesius, opidaque & prædia, quibus huius ordinis Equites, ob nauatam Terræ sanctæ recuperatę fortiter operam, donati sūt, ibidem exprimi, quæ & ipse in Chronicis suis militaribus enumerat. Studio quidem rei bellicæ & pietatis, cæteros in Syria equites ad eod laudabili progressu æmulati sunt, vt multis à Christianis principibus possessionibus aucti, etiam in Castellæ regno (vbi Equites de Monfrac à præcipua conuentus sede appellati sūt) opimos census & prædia obtinerent, qualia & ipse Alfonso IX. in tractu Maganensi iis attribuit, hisce verbis, *A vos Don Rodrigo Goncales Maestre de Monfrac, de la orden de Monte gaudio,*

*Equites de
Monfrac.*

dio, &c. Id & ex alij monumentis quæ in dicto
archiuo reperire est, colligitur, hoc præeunte
titulo: Hac est memoria delhauer qua per die-
ron los freyles de Mongoia y los castellos, que les
tomaron los freyles del Templo. Alhambra ô ya-
ze el cuerpo del Conde Don Rodrigo, Maluezi-
no, Escoriola, &c. In Catalonia enim & Valen-
tia de Mongoia cognominati f. ère, quod idem *Equites de*
sonat, quod Mons gaudii. Anno demum 1221. *Mongoia.*
 Rex Ferdinandus cognomento Sanctus, castrû
 de Monfrac concessit, Gonsaluo Yannez o ma-
 gistro Calatrauensi, docetque donationis ex-
 emplar, fuisse id castrum ordinis de Monfrac,
 adeoque Rex ipse eadem militiam, quod mul-
 tû de pristino splendore amisisset, in vnâ quasi
 cum Calatrauensi, contrahi & vniri voluit.

Militiæ Truxillensis, idem Hieronymus Ro- *Equites Or-*
 manus in Republica sua, & Franciscus Rade *dinis de*
 sius de Andrada Eques Calatrauæ, in chronico *Truxillo.*
 suo Alcantariensi fusè meminerunt, & in ciui-
 tate Truxillo sibi cognomine circa annû 1227.
 sedem Equites habuisse ferunt, quibus conse-
 quenti tempore Alfonso Rex diplomate con-
 dito, opida & prædia ditissima, hereditariò ac-
 quisita, Truxillum scilicet, S. Crucis, Z. fero-
 lam, Cabanam & Albalam concessit. Era Cæ-
 saris 1233. ad quorum pleniorẽ cog-
 nitionem adeundi sunt prædicti
 auctores.

ORDO GLADIFERORVM SEV
militum Christi in Liuonia.

INTER Prussos, Samogitos, Lithuanos, & Russos, seu Moscos, posita est Liuonia, quæ sub se habet Curones, Lettos, & Esthenos, præcipuas nationes, vt moribus, sic & lingua diuersos, quæ tamen ferè Saxonica est. Cum indigenis & Liuis, comercij causa Germani vicini; atque vt eorum Annales testantur, Bremenfes tempestate forte in sinum Liuonicum delati, amicitiam iunxere, immunitatem suis ac mercatoribus, quos adducturi erant, icto fœdere pactis qui & in Insula, in Duinæ ostio, sacellum extruxerunt, in quo, ritu inter Christianos recepto, sacra peragebant. Horum exemplo ac monitis, plerique Prouinciæ reguli, veræ religioni nomen dederunt, & à Bremenfibus petierunt, vt virum pietate conspicuum ad se mitterent, qui sacris in ea regione præesset. Is fuit Menardus Segebergensis monachus, à Bremenfi Archiepi-

chiepiscopo in Liuoniensem Episcopum consecratus, Friderici Ahenobarbi & Alexandri III. P. M. temporibus, per quem Religio ijs locis propagata fuit. Huic successit Bertoldus ex B. Pauli cœnobio, itidem Bremanissus, qui à Paganis illis occisus anno 1197. vt perscriptum est in historia Archiepiscoporum Bremensium. Huic subrogatus est Albertus ex collegio Bremensi euocatus, qui Rigam ciuitatem condidit ac mœnibus cinxit. Is Engelberto & Theodorico, Tisenhusenensibus adiutoribus sibi cognatis, cautius rem gessit, quorum ex consilio in societatem Teutonicos Equites asciuit, qui à Templariis olim orti, ad fidei Christianæ amplificationem in septentrionales regiones allegati fuerant. Illius & auspiciis institutum est Equitum in Liuonia collegium, ab Innocentio III. confirmatum, ensis rubri signum cum cruce pallio insuta præferens, teste Cromero, & Arnolde Abbate Lubecensi, aut verius binos gladios forma crucis decussatim positæ rubescentes; Primusq; ordinis dux ac magister Vinno creatus est. Eo principe, coniunctis viribus magni progressus per eas regiones facti, capta à Volquinio Equite Torpæ arce, antea Russis subiecta, & Cocenhusia occupata, finibusq; , ob perfidiam, Russis omnino exactis. Alberto Episcopo Nicolaus, & Nicolao Alberto alter successit, cum Volquinus Vinno ni per prodicionem occiso suffectus fuisset. Tum Rigenfis sedes Archiepiscopali dignitate ornata est, & Borussiæ Episcopi, Varniensis, Culimensis, Pomesanensis & Samberensis,

Insignia Equitum Liuon.

Vnio Ord. Liuonici cū Teutonico.

se Rigensi præfuit tanquam metropolitano subiecere; vnito fratrum Liouienſum collegio cum Equitum Teutonicorum ordine. Ita Volquinio à Lithuanis cæſo, Hermannus Valkius ordinis Teutonici Eques, qui Boruſſiæ iam ſeptennium præfuerat, ſufficitur primus Liouienſis ordinis Magiſter, ex ordine Teutonico à Funccio (apud quem cæteros eiufdem collegij, itemque Teutonici Magiſtros ex ordine reperire eſt) numeratur. Is Reualiam à Valdemaro II. Daniæ Rege, vt & Veſebergam, & Naruam, miſſis in Liouiam borealem ante viginti annos copijs, conditas, Danis reſtituit. Ab eo tempore ſiſa inter ſe ſocietate, Antiſtites & ordinis principes amicitiam coluere, quamdium externis bellis cum Lithuanis, Ruſſis, Samogitis, Semigallis res illis fuit. Foris pacatis rebus, ſtatim ex æmulatione bella ciuilia inter eos exarſerunt. Cum Equites tot victorijs claros & armatam militiam, quam religioſo voto profitentur, togatorum ac pacificorum hominum imperii tæderet, cumque nuper capta à Melecho Sultano Ptolemaide, vbi ſedem antea Teutonici ordinis Magiſter habebat, domicilium primò Marpurgum, deinde Mariaburgum translatum eſſet. Ibi tanquam in aula & ſub principatu degentes, ægriè Sacerdotum iugum ferebant, vt nar- rat Arnoldus Lubecenſis Abbas lib. 7. cap. 9. Igitur Ioannes Svverinenſis comes, Romam, & poſt eum Iſaurus in Daniam, ab Equitibus exacti, conſeſſere. Fridericus denique Boë-
mus

mus totos xxxix. annos Romæ vixit, quo absente Rigenfes ab Equitibus Teutonicis oppugnati, ascitis Lithuanis, vario euentu sæpius conflixêre. Tandem post longam disceptationem causa coram Carolo IV. & Clemente VI. P. M. agitata, cum secundum Regensem Antistitem pronunciatum esset: Fromildus, qui tunc sedem tenebat; & Bornissæ princeps, cum sub id tempus Naruam, Reualiam, & Vesenbergam à Valdemaro IV. Daniæ Rege, XI. C. C. argenti marcis redemisset, & Liunionæ adiunxisset, Gedani amicè conuenerunt Non. Maij Anno M. CCC. XLVIII. vt remanente penes Archiepiscopum integrâ ciuitatis iurisdictione, vicissim ordinis princeps, fide & obsequio, hætenus Archiepiscopo, ab ordinis magistro præstari solitis, imposterum solueretur. Hic minimè dissidiorum finis inter eos fuit, sed gradus per istam transactionem ad maiora ab hominibus armatis contra inermes audendi factus. Inter hæc anno illius seculi XCV. exortus est Valterus Pletenbergus, vir excellenti virtute, post Vinnomem primum Equitum Liunionæ Magistrum, & Hermannum qui ordinem Liuonicum cum Borruffiano coniunxit, alter ordinis instaurator, supra omnem inuidiam & æmulationem positus, dissidia inter Equites ac Rigenfes composuit, arce, quæ ab Rigenfib. destructa, & rursus ab iisdem ædificata fuerat, vrbi adiunctâ: & Moscos duobus ingentibus præliis

præliis ineunte hoc seculo, primo in Liuoniâ, altero ad Plescouiam superauit, & à Mosco L. annorum pacem, tam sibi honorificam, quàm Liuonis fructuosam extorsit. Quibus reb. confectis, Liuonicum ordinem Prussię Magistro, siue coniunctum, siue subiectum, ex solutâ pecuniæ summâ, ab Alberto, de quo superius locuti sumus, liberauit; & princeps Imperij effectus, Liuoniæ florentibus bello & pace rebus, vsq; ad annum 1535. præfuit: sed xx. post annis, cū inter Guilielmū Brandenburgum Archiepiscopū, Christophorū Megalopensem, & Henricū Galeniū Equitū principē, antiqua denuò dissidia recrudiissent, Guilielmus & Christophorus à Guilielmo Furstenbergio Ordinis magistro capti sunt; ac biennio post à Sigismundo Poloniae Rege, cuius petenti exercitu aduentante liberati, & in pristinam dignitatem restituti, adacto in conditiones minus honestas ordinis Magistro. Toties renouata dissidia, vicinis potentioribus molesta, ex quorum occasione Mosco ad inuadendas illas regiones, & Poloniam vastandam via aperiebatur, vt Episcopis primo damnosa, sic & Equitibus postremò exitiosa fuere. Nam quemadmodum salutarī, vt sibi videbatur consilio, Sigismundus, aboleto ordine Teutonico, ante xxxiii. annos, Borussiam perpetuis bellis cum Polonis hæctenus conflictatam, iuris Polonici fecerat: beneficiario eius Principe Alberto Brandenburgico, sororis filio creato, sic & Sigismundus, Augustus, paternum exemplum secutus, postremo Liuonicum ordinem extinxit, & Gotardum Ketlerum postre-

Ordo Liuonicus seiungitur à Teutonico.

postremum ordinis Magistrum, ordinem eie-
rantem (vti & à Religione Orthodoxa turpis-
simè defecerat) radita cruce, sigillo, literis ac
diplomatis omnibus, quæ ordo Liuonicus à
Pontifice ac Cæsare acceperat, Curlandiæ &
Semigalliæ ducem creauit; Christophoro Me-
galopolensi Archiepiscopale dignitatē pariter
abrogauit, illius Iurisdictione omni Poloniæ
Regibus addicta; adeoq; totam Liuoniam iuris
Polonici effectam, sed inde à Sueuis, inde à
Moscis miserè laceratam Stephanus Rex post-
ea afferuit, & imperio firmavit. Quod extinctæ
Militiæ Teutonicæ, CCC.LVII. postquam cœ-
perat anno, triste spectaculum, quicumque Ger-
manici nominis studiosi erant, non sine lacry-
mis intuebantur. Atq; ita ordo iste militum in
Liuania, cum florisset annos 357. abrogatus
desit.

Hanc status Liuonici conuersionem mutata
ante aliquot annos Religione, & recepta Lu-
theri perniciosa doctrina, & seruitutem secu-
tam esse, magno Christiani nominis probro,
minimè admirandum, quod subuersa Reli-
gione, regna perire necesse

fit.

ORDO

ORDO EQUITVM D. IACO-
bi apud Hispanos.

IN Hispania peculiare sub auspiciis diuilibus exorti ordines militares, voto singulari ad profligandos Mauros eximendosque eorum teruitute Christianos, obstricti, quos inter S. Iacobi Militia, quæ vulgò *S. Iacobi de Spatha* nuncupatur, primarium obtinet locum, eiusque originem alii ad Alfonso Casti, alii ad Ramiri Castellæ Regis ætatem referunt. Huic enim Ramiro cum ann. DCCCXLVI. commisso, ad Clauigium prælio, intercedente D. Iacobo Apostolo, in equo candido niueum vexillum rubræ crucis figura distinctum præferente, de innumera barbarorum multitudine, victoria esset concessa: cœntum est in præliis nomen * eius patrociniumque implorari, victorque exercitus vniuersam Hispaniâ voto obstrinxit, vt ex singulis agri vineæq; iu-
geris,

846.

* Dios aijn-
day S. Iago.

geris, Compettellano templo, corporis D. Iacobi custod à celeberrimo, frumenti modium, aut vini amphoram, quotannis omnes penderent. Exinde Lucas Tudensis Ioannes Vasæus, Diegus Valera & Antonius Morales ordinem huius militiæ initium cœpisse aiunt. Quibus haud dissentire videtur Franciscus Radefius Calatrauensis Eques, qui de hoc ordine eiusq; rebus domi militia q, præclarè gestis fuscè admodum est commentatus, siue quod iusta tum instituendi causa fuerit, siue quod in diplomate Regis Ferdinandi, de institutione monasterii S. Spiritus Salmanticæ, huius ordinis Magistri, & Commendatariorum multa fiat mentio. Falsi tamen id ab eruditioribus accusari, nonnullis argumentis contendit Ioannes Mariana, *lib. II. ca. 13.* modernus alioqui non inelegans & prudens historiæ Hispanicæ scriptor, & Fr. Alfonsus Venerius principium huius militiæ ponit circa an. domini 1160. in qua opinione est & Raphael Volaterranus, & post illum Antonius Nebriffensis. Quo ab initio sumptum, certum est sub Alfonso IX. Castellæ Regē (qui Euseferis adiutoribus, memorabili ad Naugas Tolosanæ victoriâ potitus est, & S. Crucis festum, teste Roderico archiepiscopo Toletano, q, prælio illo interfuit, primus inuexit) nonnullos ea tempestate viros militares nobiles atque copiosos, priuatis rebus in commune collatis, se suaque omnia Christi militiæ contra Christiani nominis hostes deuuisse, & Hiacynti Cardinalis industria cum D. Eligij (qui D. Augustini normam

ample-

amplexi domicilium prope Compostellam peregrinis excipiendis habebant) Canonicis vires sociasse, & ab Alexandro III. Pont. Max. opera Petri Ferdinandi à Ponte Encalato, primi ordinis magistri diploma impetrasse, III. Non. Iulias 1175. quo militibus viuendi ratio sub eadem D. Augustini regula præscripta est, & optimis institutis temperata; quibus obligabantur & vias publicas peregrinorum concursa frequentatas, & limites à Maurorum incursionibus, qui totam prope Beticam, magnâque Tarraconensis provinciæ partem occupauerant, tenueruntq; per annos circiter quadringentos, tueri, bellumq; ijs quoad viuerêt, inferre: Redegit ea in ordinem cum monitorio pœnali Magister Albertus S. R. E. Cardinalis, vir eiusdem militiæ admodum studiosus, quæ nostra quoq; ætate recensuit, confirmavitque Iulius II. P. M. anno septimo supra millesimũ quingentesimum. Fuerunt autem sub initium equitum illorum facultates, perquam tenues, vt ferè solet in rebus magnis; quippe qui non adeo multa castella, & ea quidem minutissima, quæ sub obscuris nominibus in ipso priuilegio numerantur, possiderent. Verum Regibus insigni eorum operâ in bellis, quæ contra Mahumetis cultores gesta sunt, vrentibus, eò potentix deuenere, vt magnis opibus & vectigalibus aucti, ex spolijs hostium, regûque beneficio, & Pontificum benignitate nullos cataphractos Equites armare potuisse suo seculo testetur Aelius Antonius Nebrissenfis; crebrosq; reportasse triumphos doceat Rade-

fius.

*Vnio Equitũ
D. Iacobi cõ
D. Eligij Ca-
nonicis.
Fortunio
Garzias in
Consilio ordi-
nis S. Iacobi
2. p. versic.
Præterea.*

*Decad. 1. lib.
2. c. 9.*

ius. Cæterum ex omni militum numero tredecim omnino viros, vulgò *los Trezes*, deligere iussum: qui à Magistri latere non decederēt, & cum eo, vel cum Priore quotannis loco designato conuentus generales agerent. Domitium primarium domus Vclesij in Castella, Xenodochium verò D. Marci Legionē designatū, duobus Præfectis seu Commendatorib. (quos à regni cognomine, Castellensem, & Legionensem nuncupant) maiorib. constitutis. Multa alia præterea, quæ pro ordinis dignitate à dicto Rade si memorantur, constituta. Insigne hodieque militibus in veste superiori est crux rubra in gladij militaris modum conformata cui præterea antiquitus * Veneria (conchulæ species est, quod Venus in ijs vecta fortè dicta) quæ in Hispania pro tessera D. Iacobi semper est habitata, apponeretur. Vti ex diplomate Alexandri Papæ, & archiuis Vclesij colligere licet, quod quidem diploma non nisi Equitibus & Sacerdotibus Veneriam gestare permittit, & Sanctimonialibus (nam ad id vitæ genus fœminæ etiam admittuntur, coniugij sublata facultate, nisi consensu Magistri) nobili loco natis. Et sigilla antiqua tam Magistri quàm Conuentus pro insigniis exhibent gladium, & infra capulum Veneriam; etsi aliquo discrimine. Quod illud ad dextram Solis signum, ad sinistra a semilunæ contineret, cum inscriptione *Sello de la cavalleria de Sancti iago*. Hoc autē loc Solis & Lunæ ab utraq; parte crucē minorem cum inscriptione: *Sello del Capitulo de la orden de Sancti iago*. Et vexillum militare Magistroiū ætate in

Lucius Marinus Siculus lib. 4. de Reb. Hisp.

Lipf. ad Senecam epist. 98.

Iac. Vitriac. cap. 26. in hist. Occidēt.

campo aureo crucem rubram cum Calatrauen-
sibus communē, in eaque quinque Venerias di-
scriminis ergo præferebat. Nostra verò ætate
Sigillum ordinis Cruce grandiuscula arma Re-
gia complectēte (quod ad Reges administratio
ordinis Pontificum auctoritate Anno 1493. Al-
fonso Cardena eius militiæ Magistro è viuis
sublato deuenisset) & intra ramorum angulos
quatuor gladiis formidabili, exornatur hoc
addito elogio: *Philippus Dei gratia Hispaniarū
Rex administrator perpetuus ordinis & militia
S. Iacobi de Spatha.* Huius ordinis commilito-
nes, qui in Lusitania degebant Dionysio Rege
procurante & auctoritate P. M. intercedente,
Magistri Castellensis iurisdictione sese eximē-
tes, Alcacaris ad Salam, immutatā ordinis tel-
ferā, laminam ensiferæ crucis nonnihil bre-
uiorem gestantes, Palmeram deinde tamquam
ordinis caput concessere. Vnde in errorem for-
tè abiit, ut à nonnullis Equites Palmerani, pla-
linè alii putarentur, cum tamen ijs eadem sint
vestimenta & digmata quæ S. Iacobi Equite
toto Hispaniæ regno gestare solent. Plura
qui volet dictum Radesium, M. Islam Philip-
po II. à sacris, & Antoniū Moralem, qui iussu
eiusdem Regis, cum capitulum Toleti anno
1560. celebrasset & Madriti 1562. absoluisset, om-
nia quæ ad dignitatem huius ordinis perti-
nent, exquisitè persecutus est,
consulat.

Palmerani
Equites.

Io. Azorinus
3. t. 3.

ORDO EQVITVM CALATRA-
na in regno Toletano.

Alatraua non obscuri nominis opidum, ad flumen Anam situm, & sacræ huius militiæ nomine præcipuè clarum, Ptolemæo, qui M. Antonini temporibus scripsit, Oretum Germanorum dictum, teste Car. Clusio; Ios. Moletio & Tarapha inter Oretanos situm, & Calatrauæ militibus à Rege Sanctio III. cognominé *Desiderato* datum fuit, circa annum CIO. C. LVIII. Cuius militiæ primordia, non pigebit, ab ouo, quod aiunt, breuibus enarrare. Quo tempore Mauris erepta fuit Calatraua, Templariis militibus (quorum magna tunc temporis erat virtutis opinio) munienda data est, vt firmum aduersus barbarorum insultus propugnaculum esset: illi, quod Mauros magnis copiis eò venturos fama erat, opido diffisi, Regi id restituere, nec erat inter proceres, qui se periculo exponeret.

Aderant fortè Toleti duo Cistercienses Monachi, Raymundus Fiterii ad Pisoricam Abbas, & Didacus Velascus spectatæ virtutis miles nūc Christo militabat (qui mouendo, suadendoq; Abbatem tandem impulit, vt opidi muniendi in se curam susciperet, gloriosum id illi, Reip. Christianæ utilissimum futurum. Consilium specie temerarium erat, annuit tamen. Regi Sanctio id gratissimum fuit, Ioanniq; Præsuli Toletano, qui quoniam eius ditionis esset, pecuniam de suo suppeditauit, & auctoritate sua, orationeq; multos tum nobiles, tum populares exciuit, vt vnà cum Abbate pro Christiana Rep. discrimini se obiicerent. Multi vndique eò mortales confluxêre, omnes libenter difficultates subituri; diligentia hoc opidū aduersus omnes hostium iniurias, egregiè munitum fuit. Mauri spe deiecti, an aliis difficultatibus impliciti, obsidionem non tentarunt. Id faustum militiae eius omen fuit. Rex in laboris præmium, opidum Abbati & sociis iure perpetuo, nomine B. Mariæ Ordinis Cisterciensis patronæ, dono dedit. Is militibus suis vestem & regulam Cisterciensem attribuit. Equitum Magistro quadraginta millia aureorum quotannis cedunt. His initiis sacram hanc militiam, in hoc quod videre est, fastigium excretam, Alexander III. P. M. suo diplomate adprobauit, in quo quidam Garzias primus Magister nominatur, & Innocentius III. altero confirmauit. Ita ferè Ludouicus Nonius, Io. Mariana, & Franciscus Radefius huius ordinis miles. Equites porrò, qui cruce rubea in insigniis, vexil-

Rod. Toletanus
li. 7. c. 14
27.
Henricus
Panthaleon.

1158.

1164.

1199.

vexillis, sigillis à primordijs vsi sunt, verisimile est crucē quoque in pectore prætulisse; quāuis minimè negandum, quin semper ijs (vt tria apertè docent approbationis diplomata) fuerit *Scapulare pro habitu Religionis*. Quouſque Benedictus XIII. crucem rubram quatuor liliis insignem, eadem qua in bulla adpingitur figurâ, cuculli loco deferendam adsignauit: & Paulus III. vt vnicam quisque vxorem posset ducere, secundis nuptiis exclusis, indulſit; hodieque solemnī comitiorum lege cautum tradit Radefius, vt vexillum ordinis citra crucem rubram, duabus compedibus, *Traua* vulgò dictis, allusione ad Calatrauam, ordinis caput facta, ab vna parte; ab altera verò effigie D. Virginis notatum, bello & pace præferatur; imitatione cæterorum ordinum id factum. S. Iacobi enim Militia Veneriis, Pirarii siue Alcantaræ Pyro, Auifiorum duabus Auibus, præter crucem in vexillis discriminis ergò vtuntur. Iure autem Magisterij, Innocentij VIII. beneplacito, ad Hispaniæ Reges delato, & Garzia Lopezio Padilla Calatrauæ Magistro defuncto, anno salutis 1489. eius locum Ferdinandus Rex excepit, & titulos, *commendas* vocant, inter milites diuidere cœpit, nullo amplius Equitum suffragijs, vti moris erat, Magistro substituto, à quo tempore, sigillum ordinis, in quo hodieque videre est dictam crucem cum inscriptione, *Philippus Dei gratia Hispaniarum Rex administrator perpetuus ordinis, & militia Calatrauæ*, mutari consuevit. Habet hic Ordo, vtī & Alcantaren-

1397.
Calatrauen-
sū insignia.

sis, suum Commendatarium Maiorem, & suum Clauigerum, sub quo ingens Commendatariorum equitum est numerus; quorum omnium magni sunt census, vti Damianus à Gôes in Hispania sua, & Lucius Marineus Siculus lib. 4. Hisp. Augustinus Florentius in Historia Camaldulensi describunt,

ORDO EQVITVM ALCANTARA in regno Legionis.

Omnes Ferdinandus summæ nobilitatis apud Legionenses Eques, ordinem militum *S. Iuliani de Pirario*, sic dictum, quod in eius nominis oppido decem milliariibus à Rodrico ciuitate ad Coam fluuium distante, primum ordinis cœnobium exstructum sit; auspiciis Ferdinandi Legionis & Galitiæ Regis, primus contra Mauros excitasse traditur:

tur; eiusque sodalitiū & fratrum protectorem, condito diplomate anno 1176. ipse Rex se nuncupavit. Alexander autem III. P. M. altero suo diplomate (quod à Francisco Radefio, qui institutionem ordinis Alcantaræ S. Iacobi & Calatrauz gesta, & seriē magistrorum, summorūq; militiæ præfectorum Hispano sermone dilucidè complexus est recitatur) anno 1177. probavit; Lucius deinde III. anno 1183. confirmavit, & à diœcesanis exemit, dictumq; Priorem Gometium primum S. Iuliani de Pirario Magistrum ibidem nominavit. Insigne tum sodalibus fuisse arborem Pirum viridem in campo aureo, docent litteræ Fraternitatis, seu amicitia cum militibus S. Iacobi contractæ anno 1202. quarum sigillum, Pirum arborem cū inscriptione *Sigillum ordinis S. Iuliani de Pirario*, præfert; facta inibi mentione Benedicti Suarez, secundi ordinis magistri, qui tertiū confirmationis diploma ab Innocentio III. anno 1205. impetrauit; hodieque tabulæ illæ in archiuis Vclesij curiosè adseruantur. Mansit militibus S. Iuliani de Pirario nomen, donec Alcantaræ opidi, (quod ad Tagi ripas situm & mirandi operis ponte præcipuè spectandum) possessione aucti. Id factum ea ratione, quod ab Alfonso VIII. Rege Mauris ereptum, anno circiter 1202. Martino Ferdinando de Quintana Calatrauensi Magistro XII. cum dono datum esset, rursus id quinquennio post ab eodem Calatrauz Magistro, communicatis cum dicto Rege consiliis, attributum fuit, Nunnio Ferdinando III. Pirarii

Insignia antiqua Equitum de Pirario.

1213.

Magistro, eiusque sociis. Vnde tanquam ex munitissima arce in hostium fines incurrerent, & propugnaculum esset ad hostiles impetus eludendos; pactis conditionibus; vt in posterum huius sodalitiij factâ vnione, legibus & imperio Calatrauensium subiaceret. Inde sede Alcantaram translata, Didacus Sanctius IV. ordinis Magister, assumpto titulo Magisterij Alcantariensis, insigniis Piri duas compedes, *Trauas* vulgò vocant, & quas Calatrauenses discriminis ergò cû cruce rubea gestare solent, in signum vnionis adiunxit: & à nouo domicilio sodales Alcantaræ Milites, quod vsque in hodiernum diem manet, dixit. Beneficio demum Lucii II. P. M. Calatrauensium potestati se eximentes, anno 1411. à Calatrauæ militibus, auctoritate Benedicti XIII. Crucis viridis figurâ floridâ in candido scapulari, ad læuam, se distinxerunt: cum antea cucullo & rubrâ fasciâ tantum distincti essent: Et Calatrauæ Equites, quibus antea subfuere, eandem crucem rubeam in veste candidâ & clypeo; Auisij verò idem crucis insigne in scuto aureo præferrent. Castitatem ad normam D. Benedicti à prima ordinis institutione professi sunt. Paulus III. anno 1546. matrimonium vti Calatrauensibus indulsit Forma professionis apud Io. Petrum Gutierrez eiusdem ordinis Equitem, & Philippi II. Hispaniarum Regis Sacristam maiorem, qui & de militiæ huius origine lingua vulgari scripsit, talis reperitur.

Domine Frater N. Ego frater N. miles Ordinis Alcantaræ, professionem facio Deo & Domino Magistro

Insignia noua Equitum Alcantaræ.

Madridi apud Alf. Gomes an. 1576. in fol.

magistro & vobis, qui eius nomine hic estis, & promitto vobis obedientiam, castitatem coniugalem, & conuersionem morum meorum de bene in melius, omni tempore vitæ meæ vsque ad mortem, secundum regulam S. Benedicti, & modum viuendi concessum huic Ordini de Alcantara: Sublatis porrò trium dictorum ordinum Magistris, cum Præfecturæ Ferdinando & Isabellæ Regibus Innocentio VIII. P. M. diploma submitte, (quo omnis eorum administratio, procuratioque Castellæ ac Legionis Regibus credebatur) cessissent anno 1494. à Ioanne Alcantaræ Magistro impetratum est, vt honorem illum in eiusdem Ferdinandi Regis nomen trāscriberet; quod factum eidem post annos aliquot, Archiepiscopalis & Cardinalitiæ dignitatis conciliauit insignia, Pontificis quidem auctoritate, at Regis in primis gratia atque beneficio. Alexander demum VI. Leo X. Hadrianus item VI. in alumni Caroli V. Imp. gratiam, ipsi & successoribus tres istos ordines in omne tempus administrandos tabulis conditis, concessere.

*Damianus d
Goes in His
spania sua*

*ORDO MILITVM IESV CHRIS-
ti à S. Dominico contra Albigen-
ses hæreticos institutus.*

Instituti huius initia & causam habet ex Antonini Chronico. Cum partes Tolosanæ & Lombardiæ plene essent hæreticis, Dominicus prædicans contra illos dicitur conuer-

tisse ex illis 100000. Et in adiutorium sumpfit, quasdam deuotas personas, quæ corporaliter illos hæreticos gladio materiali expugnarēt, quos ipse gladio verbi Dei amputare non posset, quibus & tradidit tertium modum viuendi spiritualem, vltra communem morem laicalem, & citra statum completæ Religionis; & dicebantur tūc *Fratres de militia B. Dominici*. Extirpatis demum hæreticis in partibus illis, cum non oporteret amplius gladio pugnare, remanserunt in illo modo partim religioso cum vxoribus suis, quæ mortuis viris continenter viuiebant, & alii vtriusque sexus; viduæ, & virgines & coniugati illis adhæserunt. Vocati sunt postea *Fratres seu Sorores de Penitentia B. Dominici*: quorum regulam approbavit Innocēcius VI. circa annum Christi 1360. Et Ioannes XXII. declarauit illos & illas non esse intelligendas de numero eorum, qui dicuntur in Clement. *Ad nostram deberet, Begardi & Beginae*. Et Honorius concessit, quod tempore interdīcti possint interesse diuinis officiis in Ecclesiis Prædicatorum. Hic ordo neminem adstringit ad paupertatem, & obedientiam totaliter.

1360.

ORDO

ORDO S. MARIAE DE MERCEDE,
& Redemptione captiuorum apud
Aragonios celebris.

O ipso Anno clō. CC. XVIII.
quo S. Dominicus in Hispaniam
venit, Barcinonæ noua piorum
hominum instituta Sodalitas,
nomine D. Mariæ de Mercede & de Re-
demptione captiuorum insignis; quod mul-
ti terra mariq̄ue à Mauris capti Christiani, &
in seruitutem abacti, vitæ acerbitate à Christo
datâ fide morerentur. Magnum id dedecus Re-
ligionis erat, Christiani nominis probrū ma-
ximum; cuius declinandi studio Iacobus I.
Aragoniz Rex, cognomento Expugnator (tria
enim regna, Balearicum, Valentinum,
& Mur-

*Io. Mariana
ad an. 1218.*

1230.

& Murciense è Saracenorum manibus eripuit) prima ordinis iecit fundamenta. Gregorius autem Papa IX. anno post duodecimo adprobavit, ut Hieronymus Curita, Blanca, Romanus, Ioannes Mariana, aliique historiographi Hispani commemorant. Fecit id Iacobus Rex seu voti reus, ut quidam scribunt, quod Montione in Gallia, dum captiui instar à Simone Comite Montfortio teneretur, Virgini Matri nuncuparat: seu usu edoctus, quam misera captiuorum conditio, quamque deplorandus eorum status foret, quibus barbari aded seueras leges, & iugum imponerent. Vfus est autem hac in re consilio Raymundi Pennafortii monachi Dominicanæ, qui à sacris illi confessionibus erat; itemque Petri Nolasci viri nobilis Galli è diocesi S. Papuli oriundi. Raymundum hunc nostram memoria Clemens VIII. Diuorum numeris adscripsit: fuit vir admodum eruditus, ut libri quinque decretalium epistolarum ab ipso digesti, & varia ingenii monumenta annis superioribus Romæ edita comprobant. Cæterum Nolascus secundum Regem Iacobum nascenti familiæ Ducem se præbuit, eandemque optimis legibus temperavit. Idem Barcinonæ in cathedrali S. Crucis Basilica, coram eodem Rege, itemque Raymundo Pennafortio, & regni proceribus, vestem candidam religionis notam insignem, de manu Berengarij Palauicini Episcopi Barcinonensis suscepit. Est autem religiosi huius ordinis nota seu tessera, (quam Rex ipse manu propria sodalibus distribuit) Crux argentea D. Eulaliæ Barcinonen-

*Hier. Curita
lib. . . Rev.
Aroz.*

cinonenſis rubro in clypeo, gentiliſiis Cata-
loniæ principum inſignibus (quæ aureo ſcuto *Inſignis eſt
quitum.*
quatuor teniis ſeu palis, vt facialibus placet,
punaiceis virgato, præfulgent; & exinde cùm
Raymundus Berengariùs regnum Aragoniæ
dotali iure adeptus eſt, Regibus Aragoniis pro-
pria, manſerūt) ſuperimpoſita. Iſſis porro mer-
cenariis ſodalibus incumbit corrogatis elee-
moſynis ſtipem colligere, Chriſtianos homi-
nes à Saracenis, Mauris, aliisq̃ue barbaris
captos, aut in ſeruitutem abductos redimere,
priſtinæq̃ue libertati reſtituere, & discriminis
ergò ad memorata inſignia prætextâ ſiue lim-
bum aureum cum fascia aurea in ymbonis me-
dio præferre.

Sunt autem duplicis generis in hac familia
Sodales. Alii milites ſiue Equites; alii mona-
chi: vtriſque vnus hodie præeſt Magiſter ge-
neralis, Barcinonæ reſidens, & quidem Sacer-
dos; idq̃ue ex decreto Clementis V. & Ioannis
XXII. Pontificum Romanorum, etſi ſuum o-
lim ſinguli habuerint præfectum ac modera-
torem. Regulam S. Auguſtini à Gregorio IX. i-
pſis præſcriptam fuiſſe, Hieronymus Roma-
nus, aliiq̃ue referunt. Nec mirum, cum initia
ſua Raymundo Pennafortio Dominicano (cu-
ius ordinis Sodales eandem regulam ſequun-
tur) familia iſta mercenariorum, magna ex
parte debeat, vt ſupra commemorauimus. Ar-
noldus VVionus tradit Milites hodie merce-
narios ſecundum regulam S. Benedicti viuere,
idque ex ſoleni profeſſionis ipſorum formu-
la ſibi conſtare ait, quod aliis rerum Hispani-
carum

110 EQVEST. ORDINVM.
carum magis peritis discutiendum relinquō.

Cæterum dum in Hispania versaremur cō-
tigit nobis coram aliquando non exiguum ca-
ptiuorum seruitute exemptorum numerum
magno nostro gaudio spectare, & solenni sup-
plicatione ipsis subsequētib; mercenariis,
& ab Equitibus libertati restitui, ad propria-
que subministrato viatico decenter remitti;
quod non sine magno Christiani nominis bo-
no, tam laudabile institutum iis in partibus
auctum fateamur necesse est, adeoque id Mar-
tinus V. & Nicolaus IV. Pontifices tabulis suis
inter austeriores, excepto Carthusiensium, or-
dines commemorauēre: quod eius sequaces,
quandocumque periculum esset, fidem per ca-
ptiuos, ob intolerabile Saracenorum iugum,
abnegatam iri, eorum se loco sistere ex voto
teneantur, donec Redemptionis pretium sit
persolutum.

ORDO EQVITVM B. MARIAE
gloriosa apud Italos.

FVerunt & alia Equestria ornāmēta apud
alias orbis Christiani nationes excogi-
tata; vti Ordo militaris titulo *S. Mariae
gloriosa*: ad pacificandas Italiae ciuitates, anno
ferè 1233. excitatus est, auctore *Bartholomæo Vi-
cetino* ordinis Prædicatorum, eius postea vrbs
Episcopo. Quod institutum *Vrbanus IV.* Papa
circa an. 1262. adprobauit: leges vero attulit
Rufinus Gurgo, Placentinus, Pontificis *Pœ* itē-
tiarius, quas scripserant huic ordini sese dicā-
tes

res viri aliquot, diuitiis ac nobilitate præstan-
 res *Catellanus, Malauolta, Loderengus, Andalus*
Gruamons, Caccianimicus, & Hugolinus Lam-
bertinus Bononienses, Selania Liazarius Regien-
sis, & Rainerus Adelardus Mutinensis. Erant au-
 tem istæ, vt tunicam albam, & subcinericiam *Cruz purpura*
 togam induci, crucem purpuream in campo *rea Insigne*
 albo duabus suprapositis stellis, præferrent: *Equitum*
 vtque viduarum & pupillorum tutelam susci- *B. Mariæ*
 perent, pari que & concordia inter homines *gloriosæ*
 conciliandæ studerent *Franciscus Sansouinus*
 iisdem crucem rubeam cum limbo aureo in
 pectore attribuit. Quoniam autem suis quis-
 que in ædibus cum vxoribus & filiis vitam a-
 gebat, vulgò *Fratres gaudentes* vocati sunt, vt
 Ioannes Villarius & Salimbenus in suis chro-
 nicis prodiderunt. Huius ordinis primus ma-
 gister ipse *Loderengus* est constitutus, vir mul-
 tis nominibus laudandus. hæc ferè *Carolus Si-*
gonius, Lib. 17 & 19. de regno Italia. Floret ho-
 die que militare hoc institutum Bononiæ, Mu-
 tinæque, & in aliis Italiæ ciuitatibus sub titu-
 lo *S. Mariæ Matris Domini* vt tradit P.

Belojus scriptor modernus

cap. 18.

ORDO

ORDO EQVITVM MONTE-
sia in regno Valentia.

EMPLARIJ ordinis the-
saurum, secundam quasi ali-
orum ordinum extitisse ma-
triculam, tradunt auctores
Hispani, tū maximè Gósal-
v^o Argotes de Molina & Gó-
salvus Illescas in historia

Lib. 1. c. 32.

Lib. 2.

sua Pontificali; qui à Ioanne XXII. Pontifica-
tus sui anno II. nati, Christi 1317. rogatu Iaco-
bi II. Aragoniæ & Valentia Regis, collegium
militum Montesia, quod opidam sedem præ-
cipuam & nomen ijs dedit, instauratum pro-
dunt. Templariis enim ad immensas opes eue-
ctis, & vno omnes tempore ad internecionem
ferè deletis, variis hinc inde societatibus natis
ex horum patrimonio prospectum, & sicut in
Galliis & alibi in locum & opes ferè eorum
successerunt Melitenses; ita in regno Valenti-
no ordo

no ordo Montefiæ, in Lusitaniæ Christi, sub i-
dem ferè tempus exortus. Calatrauensib. qui-
dem Montefiani per initia subiecti, proprio
tamen magistro Guilielmo Erilio ordinis pri-
mo in conuentu S. Mariæ & S. Georgii consti-
tuto, uti Hier. Curita testatur gauisi sunt: Ha-
bitu candido iuxta D. Benedicti normam cru-
cerubrâ simplici planaque in veste candida;
& prædiis, (quæ Templarii eò in tractu obti-
nuerant) adscriptis, quæ omnia Benedictus
XIII. & Martinus V. tabulis suis confirmarunt.
Censu isto Equites, etsi cæteris impares, virtu-
te certè bellica aduersus Mauros littora Valē-
tina infestantes, non inferiores existere, ca-
stitatemque omnes professos ad sua vsque tē-
pora adfirmat Hier. Romanus. Primusque qui
illam infregit, fuit Cæsar Borgia magister or-
dinis XI. Summis Pontificibus certas ob cau-
sas indulgentibus. Solet autem, ut idem Roma-
nus ait, magister ordinis, decori & prærogati-
uæ augendæ; Crucem quidem rubeam in ve-
ste, sed maiorem certis ad brachia punctis di-
stinctam: ipsum verò collegiū in vexillis mi-
litaribus cruces viridi nigroque colore exor-
natas præferre, etsi in clypeis aureis sim-
plicem & planam illam crucem
retinere conspiciatur.

*Lib. 2. Rer.
Arag.
Insignia Mō-
tesianorum.*

*Io. Azorius
li. 13. c. 3. 4. 5*

*Insignia Ma-
gistri ordinis*

);(

EQUITVM CHRISTI ORDO
apud Lusitanos.

Insigne E-
quitum Christi

1320.

TONYSIVS cognomento Pe-
rioca Portugalliaæ Rex, Alfonsi X.
Castellæ Legionisq̃ue Regis ne-
pos, nouam militiam *De Portu-
gallo* vulgò nuncupatam, & cui à Christo no-
men est, eoq̃ue regni hodiè nobilissimam &
cruce rubra alia candida intersecante distin-
ctam, in atro amictu constituit. Ioannes verò
XXII. Papa D. Benedicti regulam anno 1320.
præscripsit, Leges q̃ue quibus sub Christo mi-
litare tenerentur, conditas, vulgari postea Lu-
sitanorum lingua cum reliquis ordinis priui-
legiis edidit Dominus Damianus conuentus
Tomariensis Prior & eiusdem ordinis præfe-
ctus generalis. Primo autem Equitum Magi-
stro Aegidio Martinio, Auisiorum quondam
instituti militi ad Castrum Marinum, Eluensis
diocæ-

diœcesis opidum, sedes attributa; exinde Tomarium migratum, militibusque omnia bona Templariorum nuper sublatorum, annuente Rege & Pontifice, quò liberius militiæ Christi contra Mauros Beticam incolentes vacare possent, cessãre. Quorum incredibili virtute factum, vt Lusitanorum imperium in Oriente fundatum, omnes prouinciæ & opida, tam in Asia, Africa, Brasilia & aliis Occidentis partibus (quo nomine Reges Portugalliæ Sphæram in insignibus prætendunt, vt regum suum in quatuor orbis angulos extendi significent) Christiano nomini acquisita, & huic ordini annexa, Magistri vectigal quotannis centum aureorum millibus auferent. Is quotiescunque ordo moderatore & Præfecto careret, à tredecim præcipuis Equitibus electus conscribendi & exauctorandi milites facultatem habebat, quousq; magisterium ordinis perpetuo iure ad ipsos Lusitanix Reges, & successores; adeoque ad ipsum Philippum III. Hispaniarum Regem augustissimum Pontificum auctoritate delatum. Militibus porrò Alexandrum VI. P. M. potestatem ducèdi vxores concessisse scribit Hierony. Conestaggius in tractatu suo de Portugalliæ conjunctione cum regno Castellæ.

*Hier. Osor.
li. 1. de Reb.
Emanuel.*

Phil. Bergm. lib. 13.

*MILITIA BANDÆ, ET SCA-
ma apud Hispanos, & Calzæ a-
pud Venetos.*

Obtinuit & olim mos in Hispania inter equites tyrones vigilandi, antequam ad id dignitatis cooptarentur; vti testatur Hieronymus Romanus, de institutione militum Bandæ, ab Alfonso XI. Castellæ Rege in ciuitate Victoria, antequam regni insignia capesseret, erecta; & non multò post in Vrbe Burgensi celebrata. Vbi pridie ceremoniam in monasterio S. Mariæ Regalis, quisq; tyronum à Rege cõductus, ad altare suum depositis armis totam noctem vigilijs, orationibusq; transiit; posteroq; die sub Missarum solennijs ab eodem tanquam ab ordinis præside militari baltheo, seu tenia rubra, *Banda* vulgo dicta, & quatuor lata digitos, quæ à dextro humero sub sinistro brachio corpori circumduceretur, honoris ergò donatus est. Quam & pardi non unquam fuisse coloris, apparet ex historia Regis Ioannis II. vulgari lingua conscripta. In eumque numerum iuuentutis excitandę gratiã, solummodò adlecti nobiles natu minores, & armigeri; qui ad opima patrimonia non possiderent, quiq; decem minimum annis in castris, aulaq; versati essent, exclusis filiis maioribus. Et quia reges ipsi honoris id insigne gestare non dedignabatur; eò fiebat, vt nobilitas ad res arduas capeffendas incenderetur, magnoque in pretio ordo ille dudum haberetur; ob heroicam
nempè

1332.

Banda militum insignia

An. 22. C. 48

nepè quibus fulciebatur, constitutiones. **Q**UAS recitat Anthonius Gueuarra Mondonedì Episcopus (qui de Equite, ac de officio ducis in bello luculentum conscripsit librum) in epistola ad Petrum Pimentelium Comitem Beneuentanum: & Franciscus Sansouinus, qui seriem etiam Equitum primis auspiciis adlectorum, ex ordine recenset:

Subsequenti verò ætate, in desuetudinem abiisse prodit Antonius Garibaijus; Regnante attamen Rege Ioanne, adhuc floruisse ex eiusdem constat historia. Cum enim Sigismundus Imp. Schismatis causa Perpinianum venisset; nonnulli ex eius comitatu Principes Lusitaniam, Castellam, vicinasq; prouincias visendi desiderio adire; Comes nimirum Armenia-cus, Vicecomes Saonen-sis, Dux Briensis Polonus, & Tribunus Equitum Pannoniæ, qui omnes à Rege Ioanne honorario *Banda* insigni condecorati sunt,

Excitauit & Ioannes II. Castellæ Rex ordinem Equitum *de La Scama*, cuius insigne, aut quid esset *La Scama*; diligenti habita inquisitione curiosè se indagasse, nec tamen eius potuisse reperire rationem, testatur Hieronymus Romanus: etsi non difficeatur eundem Regem, Moysen Didacum de Valera rebus in Germania gestis illustrem hoc militari signo donasse: itemque Ciliæ Comitem in Bohemia, cui & alia quatuor eiusdem notæ collaria, inter primarios suos nobiles distribuenda, elargitus est.

Exemplo Sodalitii militum Bindę erectum est eadem ætate apud Venetos, collegiū Equi-

Lib. 4. c. 7.

An. 15. c. 232

An. 31. c. 208

Equites
Scama.

Historia Io-
annis II. an-
no 30. 17.

Ordo Equitū
de la Calza
apud Venetos

tum *de la Calza*, iisdem plane, quibus *Banda*, conditis legibus nobile, in quod non nisi ingenuos & illustri sanguine natos à Duce, Senatuque cooptari fas esset. Hoc porro institutum anno 1562. renouatum; privilegiis, aliisque ad decorem rebus, illustratum, ait Leonardus Florauantius in *speculo suo scientiæ vniuersali*; Magistrumque ordinis præeminentiæ dignitate *Dominum* appellari solitum. Cuius quidem insigne hæctenus noscere non potuimus; hoc constare scimus, vti & nobis retulit doctissimus Andreas Ettenius, politioris omnis litteraturæ tum rei anatomicæ imprimis, adeoque vtriusque medicinæ laude ornatissimus, præstantes plerosque viros, rebus domi militiæque gestis insignes à Duce, Senatuque Veneto in equestrem dignitatem adscribi; & torque aureo cui D. Marci (numen illius Veneti præcipuum habent) siue Leonis alati effigies, cum e-
 logio: *Pax tibi Marce*, cæterisque Principatus eius insigniis inest, donari. Vti & apud Genuenses honorarii Reipublicæ illius Equites, D. Georgii tutelaris tesserâ (quæ crux plana est rubei coloris) insigniri solent. Lege ordinem D. Georgii à Friderico

S. Marci E.
 quites.

Eorum insi-
 gnia.

Equites D.
 Georgii a-

puð Genuës.

III. Imp. institutum.

): (

ORDO EQVITVM AVISIO-
rum vulgo de Avis in Lu-
sitania.

CHRISTIANIS Eborensi vrbe, frequenti Regum Portugalliaꝝ domicilio celeberrima, potitis, & situ naturaq; aptus locus videretur Mauris debellandis, placuit Alfonso Regi Lusitanix huius nominis primo, caput hinc magistrumq; Equestris militix, quæ in Castellæ regno Calatrauensium, in Lusitania vero Auisensium nuncupata est, constituere. A primario tamen ordinis initio, Eborenses dicti ab *Eborenses Equites.* vrbe Beatæ Mariæ ordinis Cisterciensis patronæ; atque eius nomine Ferdinando Monteyro, primo militix magistro donata, assumpto titulo. Eo consilio id factum, vt inde crebris excursionibus fidei nostræ hostes acerrimos pro viribus paulatim expellerent. Ibidem & sedes fuit horum militum, qui Gallica voce *freres*, hoc est fratres dicti, vbi hodie

locus ille *Freiria* appellatur : & in ipsa urbis arce , quæ muro & turribus ab urbe seclusa erat , vt etiam hodie apparet , in situ ædium Didaci Castri , dictæ urbis Tribuni militum . Iuxta ædes item Comitum Portalegrii sacellum tenebant D. Michaeli Archangelo sacrum , vbi stans horis res diuina peragebatur. Tres verò Eboræ magistri Equitum fuisse memorantur. Primus Ferdinandus Roizius Mentellus, summæ vir auctoritatis, cui Alfonso Henriquez Rex Mafaram opidulum Mauris ademptum donauit: alter frater Gandisalonis Viegas: tertius Alfonso Auenfis, quo magistro ad Auifim castrum à dicto Alfonso expugnatum , eique sodalicio attributum , milites commigrarunt ; quo propius à Mauris abessent , aut vt citius debellare eos possent. Mansit inde ordini Auifensium nomen , quem Innocentius III. qui Celestino successit , Pontificatus sui anno IV. Christi vero nati 1204. regnante Sanctio, qui Alfonso parente mortuo regnum heres proximè excepit , confirmauit. Cæterum cum Rodericus Garzias VII. Calatrauæ Magister , Auifios multis bonis, (quæ in prima & secunda Calatrauensis ordinis approbatione declarantur) locupletasset, illi se Calatrauensium legibus & reformationibus, vt vocant, ingrati animi signum perpetuum permisere, eorumque imperium agnoscere, vsq; ad tempora Ioannis VII. Auifiorum magistri, qui naturalis fuit filius Petri VIII. Regis Lusitaniz. Idem Rex Petrus, post victoriam

Aliubarotæ obtentam, Auisios suos à Calatrauensibus seiunxit, crucē viridem, inferiori stipite paululum longiori, sublata pyro arbore, ad Alcantariensium discrimen gestantes, cum antea rubeam & eandem cum Calatrauensibus. ut ex antiquo ordinis sigillo, quod duas aues ad basim crucis ostentare testatur Franciscus Radefius, colligere licet, præferant. Instituta tamen Cisterciensium, sequuntur. Rectè itaque Radefius Auisios cum Calatrauensibus confundit, quod succedente tempore in vnum Calatrauæ ordinem coaluerint. Volaterranus verò errore deceptus, cum Alcantarensibus iungit. At diuersos esse & postmodum, seiunctos egregiè docent Hier. Romanus lib. 7. de Republica, & Gonsaluus Argotes de Molina li,

1. cap. 32. de nobilitate Hispaniæ.

Insignia Auisensium.

EQUEST. ORDINVM
 ORDO EQUITVM PERISC-
 lidis quem Vulgo Garterij nuncupant
 in Angliæ siue Magnæ Britannię
 regno.

Duardus III. Anglorum Rex
 inuictissimus vt Arturi Regis
 qui orbicularis mensæ Equi-
 tum Sodalitium toto adeo
 terrarum orbe decantatum,
 instituerat, memoriam refri-
 caret; quum de Gallis atq; Scotis, capto Ioan-
 ne Rege Gallię & Dauide Scotię sapius triū-
 phasset, nobilissimam conscripsit Equitum au-
 rate

ratorum societatem : Quos, vt aliqui produnt, ob periscelidem suam in prælij, quod feliciter cesserat, tesseram datam, *Garterij* siue Periscelidis Equites nominauit, & S. Georgij Cappadocis tutelæ, ad cuius honorem in castro suo VVindesori templum exstruxerat augustissimum, dedicauit. His cæruleo subligari aureis literis Gallicæ inscripto. *Honi soit, qui mal y pense*, id est, *Malè vertat ei qui malè cogitat*, & quod peculiare ordinis symbolum est, sinistram tibiam paulo infra genu substringunt, & aureâ fibulâ in concordia symbolum, tanquam vinculo arctissimæ societatis, connectunt. Vt esset inter eos quasi quædam consociatio, & communitas virtutum; chlamydiq; scutum album D. Georgii rubra cruce perinsigne adpictum teste Polydoro Virgilio, gestauit. Collare verò, quod magnū vocant, & quo solēnib. inaugurationis diebus sodales insigniri mos est, ex eadem crurali fascia, siue corrigia, sæpius iterata, & rosas alternatim rubris & albis, quod Lancastriæ, & Eboracensis familiæ iam pridem existit symbolum, distinguitur; appensâ D. Georgij Bellatorum præsidis effigie. Nonnulli tamen ad Periscelidem siue Garterium Regine vel potius Ioannæ Comitissæ Sarisburie eximia pulcritudine femine, referunt : quod ipsi choreas agitanti decidit, & Rex è terra sustulit, ridente multitudine nobilium adstante, & illo respondente futurum, vt breui summus honor eiusmodi Periscelidi haberetur. Hæc vulgus perhibet, nec vilis sanè hæc videatur origo,

Symbolum ordinis de Garter.

Froschard.

vol. 1. c. 101.

Collare ordinis.

cum

cum vt ait ille, *nobilitas sub amore iacet*. Sunt etiam qui huius ordinis inuentionem multò antiquiorem faciunt, cum ad Regem Richardum I. referunt, Eduardumq; tandem reduxisse credunt; quam verè ignorare se dicit, Guilielmus Camdenus Britanicarum Rerum scriptor studiosissimus, etsi fidei adstruendæ antiquum eius institutionis exemplarè fecialis cuiusdam libro desumptum producere non grauetur. Cæterum *Garteriani* collegij solemnia Vindisoriæ quotannis statò die D. Georgio Equitum tutelari sacro, præsidente Rege celebrantur: Mosque est, vt commilitones galeam & scutum cum gentilitiis insignibus (vti tradit Paulus Iouius) imitatione cæterorum ordinũ, conspicuo templis loco suspendant. In quorũ societatem potentissimi qui que orbis Christiani Principes cooptari, instar maximi honoris duxerunt, & iam à prima institutione in hunc ordinem, qui è XXVI. Equitibus constat, Reges adscripti fuerunt, plus minus XXII. præter Angliæ Reges, qui eiusdem Præsides siue, vt vocant, *Supremi* habentur, vt duces & alios maximi nominis taceam plurimos. Eorum verò nomina qui primi in hunc ordinem adsciti, & vulgò *Fundatores ordinis* dicuntur, adiungere libuit, nec enim eorum fama obliteranda est, qui illâ tempestate, animo, & virtute militari in paucissimis erant, eoq; nomine D. Georgij & Garteriano insigni amplificati.

Bern. Girardus
lib. 15.

Souuerainus.

Eduardus III. Angliæ Rex; Eduardus filius eius natu maximus: Princeps V Valliæ; Henric. Dux Lancastriæ; T. Comes VVaruici; Capdall de Buche, Radulphus Comes Staffordiæ; Guilielmus de Monte acuto Comes Sarisburia; Rogerus de mortuo mari Comes Marchiæ; Ioannes de Insula; Bartholomæus Burgvasch; Ioannes de Bello campo; Ioannes de Mohun; Hugo Courtneus, Thomas Hollandus; Ioannes Greij; Richard. Fitz Simon; Milo Stapleton; Thomas VValle; Hugo VVrothesleij; Nigellus Loring; Ioannes Chandos, Iacobus de Andleij, Otho Hollandus, Henricus Eme; Zanchettus Dabridgecourt; Guil. Paganellus. Ritus atque ceremoniæ, quibus maximâ solemnitatem pro ordinis eminentiâ. Equites eliguntur, & VVindefori installantur: statutaque quibus viuunt, huiusmodi commilitones, quum iustis vix continentur voluminibus, hic angusto sermonis filo perstringi nequeunt, ad Franciscum Sansouinû & Thomam Millefium, apud quem omnes ab

Insignia Equitum.

Lib. de nobilitate Politica.

ab instituto ordine Equites & ad nostram vsq; ætatem sub singulis Regibus electi recensentur, lectorem remittere libuit.

Tabulae rotundæ Equites.

*Barth. Chaf-
saneus in ca-
talogo Gloriæ
mundi parte
1. conclus. 21.
Hector Boet.
l. 9. hist. Scot.*

*De Rebus
gestis Scoto-
rum li. 4.*

*Galfred.
Monumeten.
lib. 9.*

*In lib. Deip-
nosoph.*

Ad orbicularis autē versatilisq; mensæ institutū quod attinet, scribunt Arturum Britannicæ Regem quatuor supra viginti athletas equestris ordinis (quod rei bellicæ gloria præstabant) insignib. nobilitasse, ac rei militaris scientiâ gloriæq; magnitudine pares pari omnes amore complexum. Cum omnes simul accumberent, ne quis fortè se primo in loco constitutum gloriosè prædicaret, aut ad infimum locum deturbatum inuidè cogitaret, mensam rotundam ad coronæ formam effingendam curauit. Locum in quo ij omnes accubere solebant *rotundam Arturi Tabulam*, & Britanni & Scoti appellant. Quam vulgus mensam (si falsa quadam maiorum superstitione conflictatum, vt ait Io. Lesleus, non erret) in Vintoniensi castro ad æternam rei memoriam solenniter conseruatam, militumque equestrium nominibus vndique notatam, tamquam Arthurianam suspicere solet. At recentioris esse ætatis autumat Guil. Camdenus. Superioribus enim seculis, cum virtutis bellicæ exercendæ gratia, militares decursiones, (*Torneamenta* vocant) frequenter haberentur, huiusmodi mensis vsi erant, ne quod discrimen inter magnates nobilesque ex ambitione existeret. Et veteri sanè, vt videtur, instituto: Gallos enim antiquos circularib. mensis circūsedisse, armigerosq; eorum scuta ferentes à tergo adstitisse, memorat 4. Athenæus.

*EQVITES BALNEI IN
Anglia.*

DE Militibus, siue Equitibus Balnei, nihil antiquius mihi legenti hactenus occurrit; quam in usu fuisse apud veteres Francos; & Henricum IV. Angliæ Regem, eâ die quâ inauguratus est in arce Londinensi, quadraginta sex armigeros, qui præcedente nocte vigilassent, & balneo usi essent, Equites creasse, singulis tunicas virides ad talos dimissas, cum manicis strictis & *Mineueria* pellitas donasse: eosque gestasse ad humerum sinistrum duplicem funiculum ex albo serico cum **corulis* ^{* Tassellis} dependentibus. Hi superiori seculo ex flore nobilitatis, qui nondum gradum Equestrem accepissent, seligi in Regum & Reginarum inauguratione & nuptiis solebant: Aliquando etiam cum eorum filii in Principes Valliæ vel Duces inuestirentur, aut militari baltheo cingerentur, plurimis adhibitis ceremoniis. Qui ad hunc ordinem suscipiendum à Rege euocantur (nec hanc rem exquisitè persequar) pridie quam creantur, heremiticam vestem cineritiam, cû cucullo, pileolo lineo, & ocreas indui, sacra deuoti accedunt, vt militiam suâ quasi Deo in primis militaturi, auspicetur, vnâ cœnant, singulisque ministrant duo armigeri, & puer assecla. A cœna in cubiculum se recipiunt, vbi paratur singulis lectulus cû velariis rubris armisque; suis gentilitiis affixis, & iuxta vas balneatoriû, linteis opertû, in quo cû se Deo commendauerint se abluunt; vt deinceps corpore animoque; mûdo esse admoneantur. Postridie

Postremo benè mane, instrumentorum musicòrum sono excitantur, easdemque vestes induunt. Tunc Angliæ Constabularius, Marefcallus & alii, quos Rex constituit, eos accedunt, nominatim suo ordine euocant, & iusiurandum proponunt: scilicet, vt Deum, ante omnia colant, Ecclesiam defendant, Regem honorent, eius iura propugnent, viduas, virgines, orphanos tueantur, & iniuriam, quantum poterunt, propulsent. Hæc cum tactis Euangeliiis iurauerint, ad sacra matutina Regiis musicis & Heraldis præeuntibus deducuntur, atque ab iisdem in cubicula reducuntur, vbi heremiticas vestes exuti, chlamydem holofericam rutilo Martis fulgore relucentem, & galerum candidum, candidis plumis super pileum lineum induunt, chirothecas candido funiculo chlamydis colligant. Equos sellâ & ephippijs scorteis nigris albo interstinctis, & cruce fronti præfixa instructos, conscendunt. Ante singulos suos affecla Eques gestat gladium capulo insurato, ad quem dependent aurata calcaria, vtrisque armigeri obequitant. Hac pompâ tubis ante clangentibus ad aulam regiam itur, vbi cum ad Regis præsentiam à duobus senioribus Militibus deducuntur, Regis Camerario affecla baltheum cum gladio dependenti tradit. Ille summa cum reuerentia Regi, qui Militem trãuersum eò cingit, iubetque duos seniores Equites calcaria imponere, qui olim creandi militis genua, benè precantes, osculari soliti. Iamque Milites creati, olim Regiæ mensæ fercula inferebant, inde omnes vna prandent, ad
idem.

idem mensæ latus assidentes, sub vno cuiusque clypeo gentilitio affixo. Ad preces vespertinas facellum adeunt, gladios ad altare offerunt, datoq; pretio redimunt. Redeuntēs verò primarius Regis coquus ostenso cultro, vt se probos & fideles præstent Milites, admonet, alioquin se calcaria ignominiosè abscissurum. Die autè Coronationis in pompa suo loco Regem comitantur gladio accincti, calcaribus inducti, chlamyde cærulea Iouis scilicet æqui colore amicti, & nodo ex albo serico in formam crucis efformato, cum capitis ad humerū sinistrū. Ita ferè Guilielmus Camdenus in descriptione Britannia. Huius autem instituti Equites pro tessera solent tres aureas coronas in orbicello aureo expressas, additâ hac circumscriptione, *Tria in vnum*, laciniæ quæ ex bisso Tyrij coloris appensas, præferre.

Insignia Equitum Balnei.

ORDO EQUITVM STELLAE in regno Gallia.

Ioannes Valesius Gallorum Rex prælio Pictaviensi, suâ & regni calamitate notissimus, Epiphaniæ seu Stellare Equitum Sodalitium Anno 1352. mense Octobri auspiciatus est, Sodalesque dicti fuere D. Virginis de nobili domo D. Audoëni. Ita enim vocabatur castrum illud, quod plus minus duobus millibus abest ab vrbe Parisiensi, palatij Clichiani nomine olim appellatum, vbi sedes primaria ordinis constituta, ædesque sacræ Equitibus cum omnibus publicatis bonis, & sportulis futuris

Nicolaus Vigner. tom. 3. bibl. hist. p. 524.

attributæ. Procerib. ordini initiatis signû stellæ collari aureo, (quali Ioannes Aurelianensis primus Comes Dunensis, filius Ludouici Ducis, Caroli VI. fratris in palatio Longo. vallorû Principum insignitus conspicitur) appensum, seu togæ capitis locoue conspicabiliori præferre est datum, addito symbolo *Monstrant Regibus astra viam*. Vnde tam honorificam stellæ celebritatem credibile est ortam fuisse, à commemoratione diuini illius syderis, nō fabulosi illius Tyndaridum, sed noui illius, & vt Theologi volunt, recens cum Christo nato ad cunas eius illustrandas creati, quod Magos ab Oriente præuij Ducis instar, in partus locum nati filii Dei perduxit. At multitudine gregariorum, qui falsis titulis irreperant, cum vilescere paulatim hic ordo cœpisset, & Carolus Ioannis filius palatij custodibus signum illud deferendum tradidisset. (Ita ferè res humanæ à præclaro initio degenerare consueuerunt) in eius locum D. Michaelis ordo, quod Gallia peculiari tutela genium illum custodem imperij sui agnoscat, suffectus est. Stellæ porrò insignia vti ea Equites deferre solent, nec non vasis Lilliorum, Canis, Galli, Draconis præcipitati, Coronæ Spicæ, Hystricis, Leonis alati (qui Venetorum Equitum tessera est) in capite libri exprimenda curauimus.

Insignia & Symbolum Equitum Stellæ. Cl. Paradisus in Symbolis heroicis.

Bodin. in Rep. ca. 4. Onuphrius Panuinius.

Insignia Equitum Lillij Canis, Galli, Draconis, Spicæ, Hystricis & Venetorum.

ORDO EQVITVM ANNVN-
tiationis Angelicae apud Sab-
audos.

Hic est ordinis Annuntiatorio ma-
gnificum nomen ex suo abs se in-
stituto fecit Amadeus VI. Sabau-
diæ Comes ; idque in honorem
Angelicæ Annuntiationis. Quem insigni-
ri voluit aureo torque , figura collaris
canis Alani (vt diploma institutionis seu

*Hier. Ruscol-
lus in Em-
blemat.*

confirmationis anni 1409. à Francisco Sansouino citatum docet) efformato, ex quo lacinia seu lamina quatuor catenulis aureis connexa pendentes, modis insuper Sabaudicis, quos ab amoribus nuncupant, subtilibus, & arte implexis, quatuor literarios characteres *FERT* què distanter insertos referrent, imagine & historiâ Virginis Mariæ ab angelo salutatae (quæ sodalitis nomen dedit) adpensa. Quo quidem Elogio magnitudinem gloriæ Amadeo magno primo Sabaudia Comiti partæ, symbolumque *Fortitudo eius Rhodum tenuit*, à Rhodiensi vrbe Turcis erepta seu defensa, Christoque adserta natum, explicari Sabaudici annales testantur. Ab eius enim tempore, vt ex iisdem patet, Sabaudia insignia, quæ eadem & Imperij erant (Saxoniam ducum ex quibus Sabaudici proceres orti, insignibus hætenus interstincta) scuto Equitum Hierosolymitanorum S. Ioannis cruce scilicet argentea in rubri coloris clypeo ipsis petentibus equitibus (qui Rhodo insula ab Imp. Constantino-politano tunc donati, Rhodj post Equites dicti fuere) in nauatae virtutis præmium sunt decorata, & Sabaudia successoribus Regulis cum quadrilitterario symbolo *FERT*, exinde propria manere. Huius porro militiæ sedem idem Amadeus in Petra Castella constituit, ibique anniuersarium & ceremonias nouis Equitibus à Principe eligendis, festo Annunciationis Deiparæ die, celebrari voluit. legibus itidem ab Amadeo primo Sabaudia Duce postmodum auctis, iuxta tabulas ea de re

anno

Symbolum ordinis & collare. Philibert. Fingonius in descript. Aug. Taur.

Lamb. Vander Burchius in Rebus Sabaudicis.

Julianus Taboet de Rep.

anno 1434. conscriptas. Igitur & auctor ipse *Phil. Pingo-*
 primis huius sodalitiij auspiciis in equestrem *nus in De-*
 catalogum se nuncupans, alios quatuordecim *scrip. August*
 primæ nobilitatis viros, quibus ipse præside- *Taurin.*
 ret, in honorem XV, mysteriorum sacratissimæ
 Virginis connumeravit, statutaque variis in-
 scripta libellis, quæ à Francisco Sansouino in
 Originibus recitantur, vna cum torque sin-
 gulis donari iussit. Primi que præter ordinis
 conditorem, commilitones fuere *Amadeus Ge-*
neue Comes, Antonius Beauiensis, Hugo Chalo-
nus Arlay regulus, Almondus Geneuensis, Ioan-
nes Viennensis Franciæ archithalassus, Guil.
Granssonius, Guil. Chalomonius, Rolandus Versijus
Borbonius, Stephanus Baumeus nothus, Gaspar
Mommeurius, Barleus Forasius, Theunardus
Menthonus, Amadeus Bonnardus, &
Richardus Musar-
dus,

EQVEST. ORDINVM
ORDO EQVITVM VELLERIS
aurei apud Burgundos & Au-
striacos.

Philippus cognomento Bonus Dux
Burgundiæ, iure meritissimo au-
ctor magnitudinis Burgundiæ,
imperiique Belgici conditor nū-
cupatus, præter varias virtutes, quæ illū prin-
cipem exornabant, quæque Boni nomen viuo,
mortuoque dederunt; tum ijs rationibus res
suas tuebatur, vt opes sine subditorum iniuriâ
amplissimas sibi compararet, ijs splendidissi-
mè ad retinendas hominum voluntates lega-
tis suscipiendis, peregrinis Principib. suble-
uandis, amicis colendis, ludis conuiuissq; ma-
gna cum laude vteretur. Eo in genere fuit hoc
augustissimū Aurei Velleris collegiū, & suis cū
Elisabetha Ioānis Lusitanix Regis filia nuptiis,
mense

mense Ianuario Anno 1430. Brugis Flandrorū *Rerum Bar-*
 instituit, ppter amorē (vt ait in diplomate ea *gund. li. 4.*
 de re condito, & à Ponto Heutero & Florentio *De initiis*
 Haræo recitato) erga nobilē statū & ordinē di- *Tumultuum*
 gnitatis Equestris, ad gloriā omnipotētis crea- *Belgic. lib. 1.*
 toris & redēptoris, laudēq; virginis eius ma-
 tris, & ad honorē domini Sancti Andreæ glo-
 riosi Apostoli, & martyris ad exaltationē fidei,
 & sãctæ Ecclesiæ, & excitationē virtutū, & bo-
 norū morū. Exēplo vtiq; Gedeonis fortissimi
 Israelitarū Ducis, cuius historiā de vellere sic-
 co, rorulentoq; se spectasse innuit Philippus, *Lib. Iudicū*
 rapetibusq; illis antiquissimis (q; ab eius vsque *cap. 6.*
 ætate in ordinis huius anniuersariis & B. An-
 dreæ Apostoli festo die in sacello Principum
 Belgij spectandi exhiberi solent, posteritati te-
 statū reliquit. Et sunt qui Chrysomalli, siue au- *Arnold.*
 rei velleris insigne institutū iam olim in sacra *Mermannus*
 Thebæorū Legione floruisse cōtēdant. In hoc *in Theatro*
 porrò sodalitiū viros nobiles, vitā, nomine, ar- *suo.*
 misq; vt loqitur ordinis præses, irrepresibi- *Laurentius*
 les purpuratos accensuit, quorū ipse atq; suc- *Cuperus in*
 cessores coryphæi esēt; qb. singulis togā cocci- *rebus Belgi-*
 neā laneā (q̄ fili⁹ Carol⁹ Audax Valincenē sibus *cis.*
 comitiis in holofericā cōmutauit) & aureum
 torquē inserto paterno emblemate, ignitabuli
 scintillas ex filice extundētis speciosum attri-
 buit, vnde vellus aureum dependet, post cuius- *Collare &*
 que mortem rediens ad collegium, v. alii benè *symbolum*
 merito offeratur. Quem torquem Claudius Pa- *ordinis.*
 radinus, ita quidem est interpretatus, vt filici *Franc. Rose-*
 bus ferroque adscriberet, *Ante ferit quam flā-* *rius tom. 7.*
ma micet Velleri pretium non vile laboris. *c. 109.*

Quatuor primæ dignitatis officarij, Cancellarius, (cuius munere meritis suis hodie decoratus Antonius del Valle) Thesaurarius, Rex armorum & scriba collegio subministrant.

In quo, huius ordinis Equitum, ex prælio illicitæ fugæ, cæteraque crimina, ac si quæ inter ipsos sunt dissensiones, diiudicantur, absq; pro uocatione. Illo rerum benè gestarum nobili præmio, & gerendarum incitamento splenduerunt omnium primi, præter Philippum collegij caput, auctoremq; proceres, hisce cognomentis dynastiisq; & hac serie: *Guilielmus Viennius* S. Georgij & S. Crucis Dominus, *Reynerus Potius* Dñs Rochensis. *Ioannes Robaisii* Dñs, *Rolandus Vutkeranus*, Hemirodensis & Herstlensis, *Antonius Vergijus*, S. Martini Comes, *Dauid Brimeus*, Lignensis Dñs, *Hugo Lanoijus* Santensis; *Ioës Cominij* Dñs: *Antonius Tholongionus*, Tranensis, Burgūdiæ Marecallus, *Petrus Luxemburgius*, S. Pauli Comes, *Ioës Trimolius*, Ionuelensis Dñs, *Guilbertus Lanoyus*, Villerruallésis, *Ioannes Luxenburgius*, Lignij Comes: *Ioannes Villerfius*, Liladamésis Dominus, *Antonius Croij*, & Rentij Dominus, *Florimundus Brimeus* Massincurtius; *Robertus Massemea* Dominus: *Iacobus Brimeus* Grinyensis; *Balduinus Lanoijus* Molenbaisensis; *Petrus Bessfromontius* Charnyésis; *Philippus Teruantij* Dominus: *Ioës Croijus*, Tourésis ad Marnam fluiuiū; *Ioës Crequij* Dñs; *Ioës Neufchastellius*, Montis acuti Dominus. Enim uerò initio Philippus Brugæ aurei Velleris collegio hos XXV. inseruit sese annumerās, deinde tertio post anno, Diuione, xxxi. Equites ad
 explen-

explendum numerum iuxta formulam primæ institutionis. At Carolus postea. V. eo nomine Cæsar, ob varias provincias & regna quæ possidebat Ann. 1516. Ordinis Comitii Bruxellæ celebratis numerum vnus & quinquaginta Equitum esse voluit. Siue itaque hoc Philippi fuit consilium, Vellus Gedeonis præ oculis habentis, siue ad splendorem quem spectabat, accomodatè, quosdam, vt Iupiter, sic maiorum minorumque gentium Deos, quibus imperaret, habere cupiebat; siue contra Gallos nouis se societatibus atque amicitiiis firmaret: siue Iasonis exemplo Argonautas legeret, quibus cum vri ille in Colchida Velleris rapiendi ergo ad Aetem; sic in Syriam in Turcas proficisceretur: siue quæ alia fuit huius consilii ratio, magno hominum applausu res est excepta, multa que ad ordinem cohonestandum decora sunt adhibita. Quibus rebus id est effectum, vt magna omnium admiratione ordo coleretur, sæpiusque à Philippo inde à Carolo Senatus noui ordinis haberetur. Carolo mortuo cum in gentem peregrinam Mariæ matrimonio res transfisset, tum id hominum sermonibus, est quæsitum, ad Archiducemne, an ad Ludouicum XI. ius collegii transfisset? Iam enim Burgundiæ Ducatum Ludouicus occuparat, nec nisi ad Burgundiæ Duces iuxta institutionem spectare ea societas dicebatur; Maximilianus contra iniuriâ auferri sibi eum ducatum querebatur. Ne itaque existimationis apud subditos naufragium faceret, huius se collegii principem Maximilianus professus est, Creue-

*Petrus à S.
Iuliano in
Orig. Burgūd
cap. 28.*

curium, Portiumque, quod Maria deserta ad Ludouicum transiissent, aurei Velleris insigni adempto, infamiaque damnatos Senatu mouit, nouosque in eum ordinem equites subrogauit. Atque adeo Maximiliani exemplum secuti Austriaci successores, hoc inaurati Velleris institutum, sepius hodieque frequentant: postremoque ordinis conuentu seu capitulo, uti loquimur Gandau habito, Philippo II. Hispaniarum Regi ordinis Principi, auctoritate Summi Pontificis Gregorii XIII. & Philippo III. concessione Clementis VIII. facultas facta est, Equites (qui ferè ex primariis ditionum suarum proceribus selecti, & quos vulgò in Hispania *Grandes* vocant, quod tecto capite singulari honoris prærogatiuâ coram Rege apparere ius est) etiam extra capitulum adlegendi, aliaque multa pro arbitrio ordinandi, non obstantibus conditionum capitibus, quibus dicti ordinis princeps, equitesque obligantur: quæ sunt numero 94. & quoniam ubique obuia apud Principes, aliasque dignitatis equestris peramantes, eoque apud nobiliss. virum Héricum Halmalium antiquæ stirpis Equitem Antwerp. sæpius vidimus, studio omisi, ne prolixitate rei lector obtunderetur: cætera nempe apud auctores copiosius passim inuenturus. Guilielmum in primis Filiatrium Episcopum Tornacensem, Ioannem Funccium huius ordinis Cancellarios, Ioannem Meyerum, Franc. Harduinum, Aluarum Gomeium de Mendoza, Alfonso de Sancta Cruce Cosmographum regium, Franciscum Sansouimû,

statuta

statuta ordinis Aurei Velleris Garterii, S. Michaelis, Annuntiationis, Bandæ, cæterorumque ex autographis recitantem, Franciscum Guicciardinum, qui seriem Equitum ad nostra usque tempora enumerat; nec non Guilielmum Mennentium parentem meum piæ mem. qui de hoc ordine opus edidit singulare, & Illustrissimo Principi Carolo Duci Arschotano & Croyo inscripsit.

Richardus V Vasseburgensis in antiquitatibus Belgicis, meminit vetustissimæ militiæ Cygoi nomine illustris, per Saluium Braboné (à quo Brabantiam dictam volunt nonnulli) excitatæ, quod ordinis sui commilitonibus eius alitis insigne, in concordiæ & societatis firmissimæ symbolum attribuerit.

Equites Cygoi & eorum insignia.

ORDO EQUITVM HYSTRICIS, apud Aurelianenses

CAROLVS Dux Aurelianensis & Rex Franciæ eo nomine VI. imitatione siue æmulatione Philip. Ducis Burgundiæ, ordinem instituit Hystricis, in quem genere & factis nobilissimos adlegens proceres, baltheo equestri aureo cum Hystrice & symbolo *Cominus & Eminus*, uti tradit Paulus Iouius, inscripto, plerisque condecorauit. Enguerrandus etiam Monstreletus narrat Philippum Burgundiæ Ducem mense Nouembri 1440. ordinis sui signum Carolo Aurelianensi ex Anglia reuerso (vbi captiuus fuerat, per annos XXV.)

In Symbolo Heroicis.

tradit.

tradidisse cum Mariam Cliuensem Ducis Burgundie materteram duxisset recens, & vicissim Aurelianensem, monile sui ordinis, vbi erat Hystrix, illius collo indidisse. Ludouicus deinde eius frater Gallorum Rex XII, vti Dux hæreditarius Aurelianensis, ac proinde Blossiorum Comes, symbolum hoc *Vltus auos Troia*, ab Hystrice, cui corona superimposita erat, sibi adsumpsit, & numismata Regia Hystricem passim insculptam præferunt, quæ & vnà cum lupi coniunctâ effigie, vetus Blossiorum ciuitas insignia sua antiquitùs figurare solita est, visitur hoc animal plerisque lapidibus ac Porticibus insculptum, quod natura tam studiosè armis instruxit, vt prouocantes cominus & eminus arceat, præsertim aduersum canes, aculeos suos sagittarum violentarum instar, eiaculans. Huius symboli interpretationem (quâ ordinis fundator sequutus est) declarant magnificentissimæ cuiusdam ciuis in illa ciuitate ædes, ad quarum frontispicium sub Hystrice lapidi insculpta distichon adscriptum est.

Spicula sunt humili pax hæc, sed bella superbo.

*Et * salus ex nostro vulnere, nexq; venit.*

Quod quidem & in Erynaceo, siue Echino, (ex cuius genere Hystrix apud Plinium numeratur,) significatum æmulatus videtur dictus Carolus, vt per Hieroglyphicum eius hominem ab insidiis, periculis, ac cuiuscunque fortunæ casibus tutum ostentaret. Si quidem is periculis euitandis ingenio naturaque munitus, simulatq; ferarum se impetentium odorè, latratumue senserit, in orbem sese colligit, rostro,

Collare ordinis.

Ioachimus Camerarius in Emblemata tibus siue Symbolis.

Plin. lib. 8. e. 35. natural histor.

** Rectius vita.*

pedibusque intrinsecus testudinis more contractis, tergore omni pilæ instar conglobato, spinisque quibus vndecunque munitus est, ad incolumitatem erectis, otatur; contactû suum omnibus formidabilem reddens. Adhæc autem respexisse videtur Horatius, cum se ita contra fortunæ impetum præparatum scribit, ut sua inuolutus virtute tutus ab eius iniuria fiat. Ita enim inquit.

*Fortuna sauo lat a negotio
Ludum insolentem ludere pertinax,
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alijs benigna:
Laude manentem si celeres quatit
Pinna, resigno quæ dedit, & mea
Me virtute inuoluo, &c.*

ORDO *ÆQUITVM* *CARDVI*
B. Virginis Mariæ apud Bor-
bonios.

Lvdouicus II. Borboniorum Dux cognomento Bonus Petri I. qui in prælio Pictauiensi sub Ioanne Gallorum Rege cecidit, filius; postquam operam suam difficillimis regni temporibus eidem Ioanni, Carolo V. & VI. Regibus, contra Anglos aliosque regni potentissimos hostes probasset, exercitum in Africam pro Christi fide duxisset; exortis Aurelianensium, & Burgundionum in Gallia factionibus, quibus regnum pæne pessum datum est, cum familia Burgundica Velleris aurei insignis,

gne, Aurelianensis verò Hystricis erexisset; ipse, quò potentiam suam maiorum, & propria virtute quæsitam in auxilium pupillorū Caroli Ducis Aurelianensis, Philippi Comit̄is Eboracensis & Ioannis Angolismorum Comit̄is contra Burgundum, ob necem nepotis sui Ludouici Ducis Aurelianensis firmaret, Ordinem Equestrem Cardui D. Virginis instaurauit, Collare aureum, siue argenteum ex liliis, & quatuor foliis aut floribus cardui, crucem in eodem statuentibus; cum inscriptione *Esperance* ornamento datum: ijs nimirum qui ob egregia in Borbonium nomen merita, illustres haberentur. Cuius Sodalitij corypheum, & caput, Dux ipse se nuncupauit, dictoq̄ baltheo arma gentilia in campo, argenteo & rubeo insigniuit, qualia antiquis rerum sacrarum aulæis intexta, in opido Claramontano, quod Comitatus nomen Borboniæ genti dedit, exhiberi testatur Petrus Beloius; innumeris scilicet liliis cum filo illo, vti solet, & dicto *Spei* symbolo respersa. Omnes enim Francorum, Burgundionum, Austrasiarum, Germanorum, cæteri que ex Francico sanguine Principes cyaneo in clypeo liliis, indefinito numero pro insigni vti fuere, vsque ad Caroli VI. tempora, qui primus, vti Genebrardo placet, tria tantummodo lilia in scuto expressit: quod & alii Regij stemmatis Principes exinde imitati. Eodem torquis insigni & Rati-giniensium Dominorum, qui Borboniorum Principum summi Venatores semper habiti, arma exornata visuntur. Quo quidem *Spei* emble-

Collare ordinis S. Mariæ.

Borboniorū insignia. Franciæ insignia.

emblemate, cardus & lilij adrextis, animi sui magnitudinem contra omnes fortunæ impetus expressisse videtur ordinis huius conditor. Vnicaulis enim cardus simul ac scolymus in calicem apparuerit, florem purpureum mittit, inter medios aculeos celeriter canescens, & abeuntem: cum aura perinde ac spes nostræ plurimum evanescent, ut minimam quaque de causa homines plerumque concutiantur. Nonnunquam tamen quædam animæ proficientis rudimenta indicat, cuius Hieroglyphici primas flos lilii omnium consensu facile obtinet. Hic in antiquorum monumentis cum inscriptione *Spei*, lilij potius figuram, quam alterius cuiusquam floris speciem ostentat. Nam in nummo Imp. Alexand. Pij Aug. ab altera facie Dea Liliam dexteram præterdit; cuius inscriptio est, *Spes publica*. Eadem inscriptio cum lilio manu Deæ præterto, in Imp. AEmyliani nummis habetur. Nusquam verò frequentius, neque manifestius hæc lilij facies pro *spe* ponitur, quam in Imp. Claudii P. I. in quibus Dea ipsa pallam lævâ sustinet; dexteram liliam præterdit, cum inscriptione, *Spes publica*: Et in Ti. Claudij nummis, eodem gestu Dea, palla quippe sublata, lilioque dexteram porrecto, cum litteris, *Spes Augusta*. Eodem statu, habitaque, in Hadriani nummo, Dea Liliam præterdit cum inscriptione, *Spes P. R.* Quam quidem spem, hodieque de Gallorum Rege Ludouico XIII. Bourboniorum & Gallici Imperij lilio augustissimo conceptam, moderante res Regina parere, exemplo Mammeæ sub Alexandro; Helenæ, sub

sub Constantino, Blanca sub S. Ludouico, quę pietate & iusticia, ac rara externarum rerum felicitate, abundantia, & publica securitate tempora sua illustrarunt, felicissimos Reipub. Christianę allaturam successus, boni omnes augurantur. Accedente maximè firmissimo connubiali & amicitia vinculo. Quod veluti sacrum & indissolubile ab omni æuo inter Francorum & Castellanorum Reges nexum prædicat Philippus Cominæus.

Lib. 2. c. 8.

ORDO

ORDO EQVITVM CARDVI
 & Rvta S. Andrea in regno
 Scotia.

REGES Scotorum, vt ex sacris i-
 psorum scriniis loquitur Ioan. Lib. 5.
 nes Leslus Episcopus Rossensis,
 S. Andream Apostolum regni tu-
 telarem

larem Diuum iam dudum agnoscunt; idque à temporibus Hungi Pictorum Regis, cui hostes oppugnaturus, scribunt lucidam cœlo apparuisse crucem, illius instar, in quam ipse Apostolus sublatus pro Christi nomine mortem oppetiit, victoriamque cæso Athelstano (nomen, pugnae locus, hac nostrâ ætate retinet, ab Anglorum cæso Rege *Athelstain* dictus) confectum, atque ut tantæ victoriæ mnemosynon, nullâ unquam vetustate deleretur, effigie

Hector Boetius lib. 10.
Ioach. Camerar. in Symbolis.
Collare ordinis.

illam Crucis in armis, & insignibus efformatam contra hostes deinde gestavit, quod & Scotiæ Reges in rei gestæ fidem etiamnum religiosè obseruant: Hinc originem traxisse creditur Ordo equestris D. Andreae, Cardui titulo in Scotia nobilis; cuius in signe, seu collare ex carduis confectum præferunt gentilitia Regum arma, nummi que hoc addito elogio, *Nemo me impunè lacescit*. Asperum quippe virgultum carduus & aculeis armatum, & quod difficulter manibus atfectare possis sine doloris compunctione, quod frangas potius, quàm minimum fluctas. Fuit autem huic militiæ baltheus aureus ex floribus cardui, orbicellis aureis seu nodis rubescentibus innexi compositus, & infra præferens imaginem S. Andreae, martyrij crucem decussatam ante se gestantis.

Idem lib. 2.
Insignia Regum Scotiæ.

Insignia verò quæ dicto baltheo ornantur, leonem rubeum, primum & antiquum Fergusij Regis in signe, prætextâ ceruleâ duplici tractu rubeo, contrapositis liliis confitâ, circumdata, in flamine aureo ostentant: ietumque Caroli Magni foedus, cum Scotis &

Achajo eorum Rege, quod in hunc vsque diem religiosè perdurat, coniunctis duorum Regum armis, indicant. Addidit ille Carolus coronæ Scoticæ (quæ antiquitus forma erat valli militaris) circo quattuor lilia aurea, quattuor cum salutiferæ crucis aureis signis, paribus interuallis discretis, liliis paulò eminentioribus; vnde Scoticæ gentis, Christianæ Religionis inuiolatæque fidei obseruatio omnibus dignosceretur. Institutionem huius ordinis nonnulli referunt ad tempora Caroli VII. Francorum Regis, quibus Scoticum foedus ob egregiam desperatis Fræciæ rebus nauatam operam, Regumque Franciæ veterem ac fidam in omne Scotorum nomen benevolentiam, renouatam ferunt, Scoticæque insignia Gallicis aucta volunt, quod iam à Carolo Magno obtinuisse abundè enucleauimus.

*Corona R^e
gum Scotiæ*

Fuit & Regibus Scoticæ Sodalitium Equitum vulgò *Sertum Rutæ* nuncupatum, cuius insigne, vti & Regiis armis circumuolutum visitur, fuit torquis ex duobus rutæ ramulis, seu folijs innumeris, cui inferius effigies D. Andreæ cum cruce annexa esset, fabrefactus. Mirari itaque sæpè subiit Ioannem Leslæum diligentem alioquin rerum Scoticarum scriptorem nullam aut exiguam harum institutionum fecisse mentionem. Cum tamen Regum insignia ab Achajo, vsque ad modernum Iacobum VI. (qui Cardui florem cum Rosa Anglicana, id est, Scotiam cum Angliæ sub-nomine Magnæ Britanniæ, vti in

*Equites Rutæ
t.e. & eorum
baltheus.*

nummis eius prætenditur coniunxit,) Cardui floribus effigieq; Andream exornentur. Et Iacobus V. Scotorum Rex, militiae & Religionis Catholicæ propugnator acerrimus, collari ex foliis Rutæ seu Cardui confecto, & S. Andree imagine insignito, conspicuus apud eundem auctorem exhibeatur. Quem quidem Regem alios quoque externos primosque regni sui nobiles, more inter Principes recepto, Andream suo insigni cohonestasse haud dubio colligi licet ex eo, quod & ipsum potentissimi quique Christiani orbis monarchæ Carolus nempe V. Imp. Aurei Velleris, Francorum Rex, Conchyliati ordinis, Henricus Anglorum Rex Periscelidis torque decorarint. Quorum ordinum solennia festa statis diebus Rex ipse Iacobus pompæ magnifica celebritate obiuit, in quibus quoque singulorum ordinum insignibus splendere voluit, ut ipsi Principes, à quorum beneuolentia ipsa ornamenta manarant illa non malè collocata aut quocumque modo obscurata, verum ipsius animi grata significatione, pompæ celebritate aucta, arbitrarètur. Cuius rei ut luculentius signum toti posteritati eluceret, insignia Regia in porta Lithconensis palatii figenda, singulaque ordinum singulorum, simul ac D. Andree ornamenta (quæ, ut dicto Leslæo placet, sunt Scoticæ gentis propria) exquisita artificii laude circumplicanda curauit.

):(

ORDO EQUITVM S. MARIAE
sive Elephanti in regno Dania.

EST in Dania. (quæ veterib⁹ Cym-
brica Chersonesus dicta) Ordo
militaris Elephanti Equitum,
Diuæ Virgini dicatus, quibus pro

*Insignia E-
quitum Ele-
phant.*

testera est torquis aureus ex elephantis, castella tergo ferentibus, & calcaribus, quæ Equitū propriè sunt insignia, interpositis connexus, appensa inferius effigie Dei matris radiis solaribus circumdata, cui rursus orbicellus aureus tribus clavis insignis, certoque litterario emblemate inscriptus, symbola omnia Christianæ pietatis, & Equestris dignitatis annectuntur. Cuius quidem instituti leges & à quo conditas, rescire hæctenus non est datum. Vidimus tamen non rarò Regum Danorum insignia, (quæ tres leones viridis coloris, Leopardos feciales nuncupant, in campo aureo lacrymis sanguineis, seu cordibus humanis seminato, præferunt) eiusmodi cingulo seu torque, vti hîc exhibemus, exornata, & apud armorû Reges tali facie, inter Principum insignia est reperire. Fecit & nobis copiam aurei nummi Franciscus Bergius vir munditiæ & elegantia in omni vita assuetus, & insigni nummorû antiquorum supellectile, aliisq; prisce ævi monumentis instructus, quò in pulvere viri Principes, vti quondam Illustris, Princeps Carolus Dux Croiius, & Arschotanus & etiamnum nobilissimus vir Nicolaus Roccoxius non tam splendore natalium quam consulari Antuerpiana in vrbe dignitate multisq; virtutibus clarissimus aliique desudant heroes. In cuius nummi antica parte videre licet effigiem moderni Regis Daniæ cum hac inscriptione, *Christianus IV. D. G. Dani. Nor. Va. Go. Rex.* præfert enim is in publicis, tabulis Daniæ Noruegiæ VVandalorum & Gothorum Regis titulum, ab altera vero *Dux Slesu. Hols. Storm. & Dit-*

marf. Comes in Olde & Dela. cui præter tredecim diuerforum regnorum & principatum imperij Danici exprefforum infignia infunt arma gentilitia, Daniæ cruci, cui Elephas fubefl, fuperpofita. Similibûq; alius efl nummus eadem ferie, etfi mutato ordine, cum elephantis caftello onufti fymbolo, præferês infignia. ex quibus conflat ordinem elephantis non infimo apud Danos loco cenferi & parentem dicti Chriftiani III. eius conditorem afferunt. Huc facit, & cuius Hieronymus Hénings meminit in Theatro fuo genealogico, vbi infignia regni Daniæ hoc ordine & collari, quod Elephantem cum caftro appenfum prætendit, cõdecorata, Chriftierno IV. Regi confecrat dedicatq; . Nec mirû Elephantis fymbolû à Regib. Daniæ huic ordini cohonestâdo adsûptû, cum fummis virtutibus nobile hoc animal ab antiquis prædicetur, & q; proximè ad humanam rationè accedat, fortitudine fcil. militari, prudentia, & fulcro imperiorum; Religione, quæ non nifi in hominem cadit, clementia Regia, quæ Cæfarè Deorû adfcripfit numero; Auguftû cõfecrauit. Pio cognomētû dedit, clementis. Imp. Maximino, Balbino, & Gordiano ftatuas cû Elephâtis decreuit. Adhæc Aegyptij Regē, p Elephantis fimulacrû intelligebât, non ea tm̄ de caufa, q; cû gregatim fem p ingrediantur; is, qui maximus efl natu, gregē ducit, quod in regibus eligendis multarum nationum & gentium mos fuit, vt id muneris feniõribus demandaretur. Hinc apud Hebræos Seniores, apud Athenienfes Palæologi, apud

Romanos Senatores rerum habenas moderare soliti: verum propterea quod habet hoc animi regii peculiare, ut genua non flectat, aded notabiliter, ut animalia reliqua, calcaneum verò leuiter incuruet: nam genua non flectere dubio procul ostendit supplicabundum non esse, flectere verò calcaneum, humanitatem, quæ à maximè præditus est, indicat.

ORDO EQVITVM CYPRI.

Lusignanum nobile iuxta ac potens in Gallia opidum fabulisque Melusinae à poetis Gallis decantatae notissimum, illustrissimae genti (quae tot Reges ac Principes orbi Christiano, Hierosolymis scilicet Armeniae ac Cypro denique protulit) nomen dedit, ut prodit in Historiis *Iac. Aug. Thuanus*. Huius familiae auspiciis (à quo Principe aut tempore nondum comperi) initium datum, tradunt nobilissimae militiae seu sodalitis Equestri, *Cypri* nomine nuncupato. Fuitque ei pro insigni collaris seu baltheus equestris, aureis literis maiusculis *S.* exornatus; intercurrentibus laciniis aureis, quibus inferne appendebat gladius, laminam argenteam, capuloque aureo insignitus, & in gyrum circumplexum symbolum Gallicum, *Pour loyauté maintenir*: ac si conditor illius innuere vellet, *Pro fide seruanda* nullum inter commilitones generosi animi officium praetermittendum esse; adeoque gladio vindicandum. Per literam autem *S.* quae silentii apud Romanos nota fuit, secretum societatis & amicitiae simulachrum, indiuiduamque pro patriae defensione Societatem denotari. Tali autem baltheo exornata visuntur gentilia Lusignanorum arma, quae quadripartita regni Hierosolymitani, Cypri, Armeniae, & Lusigniana familiae insignibus interstincta esse alibi docuimus. Vide Stephanum Lusignanum, qui 67. familiarum est stirpe Lusigniana descendendum, genealogiam concinnauit.

Torquis Equitum Cypri.

Insignia Lusignanorum.

ORDO MILITARIS COLUM-
bæ & Rationis apud Castella-
nos.

Annos sup-
putandos.

Ioannes I. Castellæ Rex, quo auctore apud Hispanos supputandi ratio, (eam quam *Eram Domini*, aut *Eram Cesaris* ab Octauiani Augusti ætate, tum in historia, actionum formulis, atque priscis conuentuum ecclesiasticorum actis; tum priuatim in sermone familiari dicere consueuerunt) Anno salutis 1383. antiquata est, atque ad Christi ortum reuocata, quod paulò ante fecerant a Valentini. Non multo post imitati sunt *b* Lusitani exemplo aliarum prouinciarum, uti Iustiniani Imp. ætate, Dionysius Abbas Romanus, sublatis aliis supputandi rationibus excogitasse primus atque inuexisse in Remp. Christianam memoratur. Is, inquam, Ioannes paulò ante vitæ finem anno 1390. Insigne equestre excogitarat, Columbæ effigiem ex aureo torque radiis solaribus distincto, pendentem, nobilibus, aulicisque proceribus ad præclara facinora Henrici II. aui exemplo, honoris specie obiectâ, incitamentum. Cuius generis plura collaria Segobiæ ipso D. Iacobi festo die, in vrbis templo maiori solenni ritu ex altari arripiens, inter Equites distribuit, simul & librum constitutionum, quibus singuli adstricti essent, exhibuit.

Ordo Equi-
tum Colum-
bæ & colla-
re.

Ordo Mili-
tum Rationis Insuper & aliud honoris insigne, cui *Ratio-*
nis nomen dedit, armigeris & minoris notæ
 nobi-

nobilibus, qui in hastiludiis aliisque bellicis exercitiis strenue sese gessissent, certâ hinc gloriæ reportandæ ex re fortiter gestâ, hinc benevolentia, gratia ac munificentia à Principe consequendæ spe, promerendum proposuerat. Verum morte eius intempestiva, quæ in eundem annum incidit, ut Ioannes Mariana lib. 18. cap. 13. & Hier. Romanus lib. 7. de Rep. tradunt, res priusquam stabiliretur, evanuit.

MILITIA ORDINIS DRACONICI in Germania & Hungaria, Tusini in Bohemia, Disciplinarum in Austria.

Post Carolum Magnum, qui imperium occidentale maximâ nominis Christiani gloria restauravit, & in Regû Franciæ familia primò fundatum, ad Germanos, atq; ad Saxonos, quod à Regibus Francorû originè ducerent, transtulit, id rursus Luxemburgii summâ virtute Principes, per domesticas calamitates debilitatum, erexerunt, pristinamque maiestatem reddiderunt: Henricus nempe VII. & eius nepos Carolus IV. aureæ bullæ conditor, Caroliq; filii Vuenceslaus & Sigism. qui oēs magni nominis Imperatores sceptro potiti. Quorû posterior Sigism. ad eò studios⁹ fuisse legitur magnitudinis Christianæ, ut non solû plusq; vicies collatis signis cû barbaris pugnaverit, gloriosissimosq; de hoste triûphos reportarit; sed & zelo & hortatu eius duo œcumenica

consilia vnum Constantiæ, alterum Basileæ, extirpando schismati & heresi validè orbem Christianum præsertim Hungariam & Bohemiam concutienti, celebrata sint. Itaque vt Christiana sacra contra infideles comodius tueretur, ac propagaret, erexit ordinem militum Draconicorum, quos insigni Draconis deuicti & præcipitati decorauit, testandæ extirpationi periculosissimi totius terrarum orbis monstri, schismatis scilicet & hæreseos. Cuius ordinis etsi rara apud historicos fiat mentio, Petrus tamen Beloius Præses Tolosanus in originibus suis militaribus testatur se vidisse, diploma anni 1433. quo Basilius Colalba, Marchio Anconæ in collegium ordinis Draconici hisce verbis cooptatur; *Te quem manu propria militia cingulo & societatis nostræ Draconica ac stola seu amprisia charissimi fratris nostri Regis Aragoniæ insigniuimus &c.* Refert & Hieronymus Romanus ex historia Hispanica Regis Ioannis, tempore Sigismundi & Alberti Imp. floruisse in Germania tres insignes ordines equestres, nec non Moysen Didacum de Valera Hispanum, probatæ fortitudinis equitem ab eodem Alberto, tribus militiæ insignibus fuisse condecoratum; *Draconico* nempe, tamquam à Rege Hungariæ; *Tusinio* vt à Rege Bohemiæ; & collari *Disciplinarum* aquilâ candidâ (quæ & Polonorum Regum in campo rubeo tessera est) exornato, vt à Duce Austriæ. In Rebus Hungariæ (cuius regni habenas inuictissimus Imperator Matthias hodie moderatur) fit mentio equitum Hungaricorum, quib. pro insigni erat

Insignia
Equitum
Draconico-
rum.

Cap. 22.

Equites Tu-
sinij in Bohe-
mia.
Ordo Disci-
plinarum in
Austria.

erat crux viridis, in habitu seu chlamyde coc-
cinei coloris. Quem quidem ordinem ante an-
nos ferme ducentos contra Turcas Hungariæ
finibus incumbentes institutum memorat Hie-
ronymus Megiferus Com. Pal. & Archiducis
Austriæ Historiographus in suo, quem de Tri-
plici Equitum genere, scripsit tractatu. Hun-
garicorum autem Equitum Crucis insignia, uti
& Templariorum S. Catharinæ, S. Stephani, S.
Mariæ de monte Carmelo & S. Lazari, Auifio-
rumq; aliorumque, gemina formâ in fronte
huius operis delineata omnium oculis exhi-
bemus.

*Crux viridis
insigne Equi-
tum Hun-
gariæ.
part. 2. c. 16.*

*Insignia Tem-
plar. Equitum
S. Catharinæ
S. Stephani
S. Mariæ de
Monte Car-
mel. & Auifio-
rum.*

ORDINES EQUESTRES IN regno Sueciæ.

Quantam olim Reges ac Principes Go-
thorum de perpetuanda nobili fama ac
belli-

*Ordo Equi-
tum. Sera-
phicorum.*

bellica claritate curam habuere, arma, signaq;
& clypei eorum illustribus locis insculpta, ac
posteris relicta, euidenter ostendunt: habetq;
Australis Finlandia in magnifico portu Han-
goe (locus qui Regibus Sueciæ belli inferendū
aut pacis cōponendæ, quasi arbiter esse solet)
in cauitibus vetustissima heroum Gothorum ac
Suenonū, insignia, literato ordine, sed antiqua
simplicitate insculpta. Quod ad res magnas ca-
pessendas, visis maiorū insignibus (quod & Q.
Maximus & P. Scipio sæpius de seipsis olim te-
stati) vehementissimè sibi animū ad virtutē ac-
cendi sentirent. His antiquitus p insigni erant
duæ virgines coronatæ, aureo vestitu, sese mu-
tuo in virenti sylua amplexantes, tamq̃ Dearū
nympharū excellentiam in ea regione oste-
dentes. Posteriori verò ætate, Suecorū Princi-
pes tribus aureis coronis in campo celestini
coloris, ob inscrutabilem Dominiorum am-
plitudinē, magnifica bellorum gesta, & inex-
haustam metalli vbertatē, vfi fuere; exemploq;
aliorum orbis Christiani Principum, milita-
res ordines adsumpto Christiano symbolo in-
stituere. Quorum quidem alter torque aureo,
quem cœlestes Cherubim, & Seraphim, & cru-
ces patriarchales, illius instar, qualis Regibus
Hungariæ à Pontificibus in Regiis insignibus
attributa est. Deiq̃ effigies exornant, sple-
descere inter cætera Christianorum he-
roum insignia conspici-

*Salustius de
Bello Jugurt.*

*Olam Ma-
gnus lib. 2. c.
25.*

*Collare E-
quitum Se-
raph.*

tur.

ORDO EQUITVM GLADII
& Balthei militaris.

Lter in Suecia militaris ordo pro
tesseragladios aureos, militari bal
theo inter se cō ūctos, & acie san- *Collare E-*
guinea cōmicantes (quod iustitiæ, *quicum Gla-*
dij.
& militaris gloriæ; qb. regna fulciūtur, infigne
est) prætendit. Seneca. n. gladiū bonū esse dicit,
non

non cui deauratus est baltheus, nec cui vagina gemmis distinguitur: sed cui ad secundum subtilis acies, & mucro munimentum omne rupturus. Et vel ad consummatam politiam hæc duo requiruntur, Calamus & gladius, puta de liberandis rebus consilium & literæ; exequendis autem gladius. Insignia autem quæ gladiferi huius ordinis symbolo condecorantur, in clypeo aureo vmbonem fuluo leone rubescētem, circum circa tres coronas regias, & totidem campanulas rubeas; in galea verò coronā muralem argenteam, cristis seu plumis viridis coloris respersam binosque supra gallos rubeos in vexillis argenteis decussatim positos, præferunt. Quæ præclara Christianæ militiæ decora, mutatâ in ijs regionibus Religione, in desuetudinem ferè abierunt.

*ORDO EQUITVM SPICAE
apud Aremoricos in Britannia Gallica Ducatu.*

FRanciscus I. huius nominis Britannia Dux, filius Ioannis V. & Ioannis IV. cognomento Conquestoris, primi que Ducatus Britannici, in familia Montfortiana (quæ sepiem suam à magno illo Euerardo Mommorantio, & stemma ducit) conditoris nepos: quod Reipublicæ interesse sciret, vt ignavos & desertores ignominiosè puniri; sic virtute præstantes viros honore affici, æquum esse: Noui Spicæ siue Aristæ ordinem militare, cum aui
memo:

memoriæ renouandæ, tum nobilitati Britanni-
cæ decorandæ, anno circiter 1450. inchoauit,
cuius candidatos donauit torque aureo: ita fa-
brefacto, vt ex spicis frumenti, aliis alios sub-
sequentib. in modû crucis, caudis retrò conuer-
fis, & nodos venerios, quos ab amoribus nun-
cupant, conficientib. Spiceam quasi Cereris co-
ronam, aut Arualium sacerdotum referre vide-
retur. Cui præterea in basi Mus Ponticus, siue
Alpinus candidus (Armenium nunc vocamus)
colliculo viridi impositus, duabus catenulis
aureis adhereret: addito Ioannis Conquestoris
Gallico emblemate *A ma vie*. generosum utiq;
incõtaminati & syncerissimi animi exemplar.
Est enim hoc animal (quod Iulio Scaligero
Mustelæ genus est, & ob candicantis pellis ra-
ritates, Gallorum æstimatione Principum or-
namentum nobilissimû) ad eò puritatis amans,
vt teste Plinio, cum fouearû suarum ostia cœno
illita conspicit, se potius à venatorib. capi pa-
tiatur, imò nec ipsam mortem declinet, quàm
eo foedari malit. Simili elogio vsa est Anna, non
semel Regina Franciæ filia nempe Francisci II.
Britanniæ Ducis & Margaritæ Foxianæ, ex
Gastone Comite Foxensi, & Eleonora Regina
Nauarræ genitæ. Cuius symbolum hodieque
ostentat castellum B'æfianum, hoc dicto con-
spicuum *Plustost mourir. Potius mori*, quod idē
ferè est, cum ordinis huius tessera *A ma vie*, qui
huius Regiæ matrimonio ad coronam Fran-
cicam delatus, finem cepit. Anno enim 1555. in-
ter Regem & Ioannem Broffium, Stamparam
Ducē, Britanniæ Gallicæ in Armoricano tractu

Torquis B.
quitû Spiceæ.

præfidē, transfactū fuit. Is à Carolo Blæsenfi genus ducebat, qui cum de Britannia principatum contenderet opib. Gallicis fretus, à dicto Ioanne Drocenti, Montfortii Comite memorabili prælio anno 1351. iiii. Kal. Octobris in Namnetibus cæsus est. Ab eo tempore Montfortiani in ea regione rerum potiti sunt, vsque ad Annam memoratā Francisci Ducis vnicam F. quæ Carolo VIII. primum, dein Ludouico XII. nupsit, quo ex matrimonio prognata Claudia, primogenita Francisci I. Regis vxor fuit, adeoq; auia paterna Henrici III. & Francisci Alenconiorū & Andegauensium Ducis, sub quo Ludouico Britannia coronæ Regiæ ex ordinum prouinciæ decreto ita vnita est, vt nullo casu ab ea in posterum alienari posset. Cæterū & Auctor ordinis in ea fundatione ad Insignia Britannica Arminiis nigris resperfa respexisse videtur; & Robertus Cænalis credit Britanniam Armericam, siue Hermionicam dictam, ab Hermionibus populis, qui sunt ripenses, atq; adeo Oceani littorales: ita vt apud eos invaluerit vernaculum nomen *Hermine*, signo tamen aliunde tracto, nempe ex cauda candida mustelæ, per vnicam vocabuli allusionē. Et hinc ē amplius cōtendit Armericos ex nominis occasione, quæ scilicet Hermiones dicuntur, per allusionē quādam sibi desumpsisse ea que gestat insignia, vulgo dicta *Hermine* caudis mustelarū à natura insita, coloris atrii in area candida. Nā q̄ de fictitio Arthuro, atq; eius cū gigante in Lutetiana insula cōfecto duello, deq; celu^o emisissis insignib. vn^o tantū auctoris Monumetēsis singulari testimonio

Ioannes Tilius de rebus Gallicis.

Lib. 2. de re Gallica perioche 6.

rio circumferuntur, ab omnibus passim aucto-
ribus, pro commentitiis habentur.

ORDO E QVITVM LVNAE
Crescentis apud Andegauenses
& Siculos.

Secunda Andium familia, quæ inter alia po-
tentissima Christiani orbis dominia, Sici-
liæ imperio potita est: teste Ioanne Iouia-
no, signum ordinis Equestris in brachio habuit
crescentem Lunam argenteam. Cuius militiae
principatum sibi ac successoribus primus sum-
psit Renatus Dux Andium, & Rex Siciliae, Nea-
polis, & Hierosolymorum: princeps utiq; me-
liori fortuna dignus; siue eximiam erga Deum
ac patriam pietatem: siue animi magnitudinem
spectes, cum paucis comparandus. Is cum mo-
re inter Principes recepto ordinem Lunæ
Crescentis in D. Mauritii vrbis Andegauensis
basilica erexisset, perspectæ virtutis militibus
torquem aureum Luna Crescente (cui axioma
illud *Los* vel ut Petro Mathæo Regis Gallia
historiographo placet *Los en croissant*, Carolo
VIII. postea per familiare symbolum inscri-
ptum esset) insignem spectabili totius aulae
pompa perquâ honorificè detulit. Exinde Pau-
lus Iouius narû credit illud Henrici II. *Donec*
totû impleat orbem, quia verè, *Cum plena est sit*
amula Solis. Et verò quoniâ neminè in hoc to-
dalitiû adoptare fas erat, nisi primû in pugna
fortitudinis suæ specimen dedisset, præliorum
frequentiam, quibus interfuisset, ex bacillis,
qui laciniâ suspensi ad collum & annulo simul

Torquis E.
quitum
Lunæ.

Franciscus
Modius in
Coronatione
Henrici II.

inferti terminabantur, colligere licebat. Eius auctoramenti primi fuere Ioannes primogenitus Renati Regis Dux Lotharingæ, & Calabria, Vicecomites S. Ballorij, & Estagij, Bertrâdus Beauensis Dominus, Precigniensis & alij, quorû nomina & insignia in dicta S. Mauritij basilica (q̄ inaugurationis sedes est habita) conspiciuntur: & gentilitiis colorib. depicta, in archiuis capituli religiosè adseruari testatur Chopinus. Huius porrò sodalitiij Equites, dictante Tilio, omnis fortunæ periculorumque inter se socij esse tenebantur, amici certi, adiutoresq; in omnem necessitatem, neq; armis poterat alter alterum infestare. Verum præclarissima Andium stirpe huius Regis morte extinctâ, pariter & nobilissimum hoc institutum finem coepit. Quæ causa fortassis, vt ordinis leges seu constitutiones non facilè reperiatur, siue quod Andegauenfium historicus omiserit, siue quod Rex tot bellis implicitus, omnia pro nutu concepta, ad finem perducere non valuerit.

Nostri verò ætate Illustris. Marchio de Tyrace spectatæ fortitudinis heros, vt Sicularum & Andegauenfium Principû præclara instituta renouaret, quo maior Turcicæ potentie fama increbresceret: eò maiorem gloriam in præsens, nomen in futurum militarib. viris parari, gloriosissimâq; de barbaris victoriæ præmium adpeti censeret; nouû Equestrem ordinem & signum militare apud Siculos inuexit. Cui non pauci nobilitatis primates & summi stemmatis adolescentes nomen dedere; quibus inflammandis instituit ille velut pancratium in quo gym-

*Nomus ordo
Equitum in
Sicilia.*

gymnicis certaminibus tyrocinia belli agerent, discerentq, in ludicra pugna veram pro Christo fortiter & imperterritè pugnare: eaq; ratione Turcis cottidie imminentibus, non solum ad insulam inuadendam, sed Italiam proximã vastandam intercludere. De his plura apud Rødulphũ Botereum, in magno Franciæ Concilio causarũ patronum, lib. 2. ad ann. 1595.

ORDO NAVALIS SIVE COCHlearis.

VIT priscis seculis Francorum gens naualis & pyratice artis exercitissima, si Latino Pacato, Sidonio Apollinari, ac B. Rhenano credimus. Placuitque genti, vt quamcunque sibi regionem vrbs condendæ, quieti deligerent, hoc sacro nautico honori & antiquitati memorabile symbolum nauis amplissimæ, dicaretur. Quod quidem eâ sorte insignita incõparabilis & Regalis, Parisiorum Lutetia sibi vetusto nomine vel in hunc vsque diem etiam vindicat. Neque verò absurdum est, hoc ipsum illos à Gepidis, idem antea quoque vsurpantibus, per Germanicum Oceanum clavis, vsurpasse; Regesque deinde Francorum tot transmarinis expeditionibus ante alios præcellentes, sibi quasi proprium (vti in numismatibus S. Ludouici nauis & concharum insigne videre est) reseruasse, sodalitiũque sacre cuiusdã militiæ instituisse, quod nõnulla insignia duas nigri coloris naues in campo aureo, similemque vnã in galea clypei exhibentia, & priuato cuiuspiam ordinis Cochlearis Equiti fortè per familiaria passim ostendere cernuntur. quibus præterea circumdatum est collare aureum ex cochleis in sinu semilunarum rubei coloris collocatis fabrefactum. Quod nempe Reges ii sæpissimè gloriosissimas de barbaris triumphos reportarint, Imperiũque Orientalis signa, nocturno illo lumine splendentia, eripuerint. Illam enim semi lunam Turcarum (quod genti solenne militiæ signum; quasi Romanis aquila est) originem à Byzantinis habuisse constat.

teste

Claud. Paradinus in Symbolis heroicis.

teste omnis antiquitatis vindice Iusto Lipsio, *In Epistola*
 qui primum illud apud nobilem virum Aug. *Quæst. lib. 1.*
 rium Gislenium Busbequium Legatum Byzã *Cur Luna in*
 tinum, & in aliis nummis obseruasse tradit. In *labaris Tur-*
 quorum scilicet parte Luna media esset, cum *carum.*
 inscriptione BYZANTION. Itaque vt Athe-
 nienfium noctua, aliorum gentium aliud in-
 signe fuit, sic Byzantiorum Luna, quam magnus
 ille Rex magno Christiani nominis malo, in
 signa sua transtulit signum victæ gentis, penes
 quàm Orientis imperium esset. De hoc ordine
 consulendus Ioannes Feronius qui catalogum
 ordinum Equestrium à Regibus Galliæ erecto-
 rum collegit, & ad nobilitatis Francicæ de-
 gorem, Principum virorum manibus
 non indignum reli-
 quit.

ORDO EQUITVM S. MICHAELIS
apud Gallos.

Præclarum illum morem, ut proceres torque aureo insignirentur à Romanis ad Francos traduxit Ludouicus XI. cum, ut ait Gagui- nus, Kalend. Augusti, Anno 1469. ordinem D. Michaelis Ambasiæ institueret, nouisque iterum statutis Anno 1476. Plessij au- geret; symboli loco, suos insigniens torque aureo,

aureo, cochleis (quæ Romanis Senatoribus turgentes in lacertis prominebant) inter se hærentibus, & D. Michaelis, cacodæmonem è coelo deturbantis imagine appensa: additoq; emblemate *Immensi tremor Oceani*. Prouocatus utique exemplo patris sui Caroli VII. cui pro insigni bellico, huius Archangeli fuit effigies, cum primitias potissimum inaugurationis celebraret Rothomagi. Sumptum id, adeoque sancitum in singulos Reges ab illustri, ut aiunt, miraculo, seu præsentia D. Michaelis in prælio ad pontem Aurelianensem; hostes Anglos, urbemque à dira oppugnatione arcentis ac propulsantis. Hisce insignibus Militaribus comprobationem virtutis, concordiæ, fæderisque perpetui pignus, item & coronam præclarè actorum communemque inter Equites fortunarum æstimationem contineri, interpretatur Claudius Paradinus in symbolis Heroicis. Initio verò fuit cohors quædam triginta sex regni procerum, inculpatorum equitum, dicta à D. Michaeli, societatis præfide: quibus Rex ipse primas adnumerari voluit, eodemque quo ordinem inchoauit momento, solenni lustratione XV. Heroas, quos ob honorem & nomenclaturæ prærogatiuam silentio præterire fas non est, in eundem adsumpsit. Primi itaque fuere *Carolus & Ioannes*: hic Borbonii, ille Aquitaniæ Dux, *Ludouicus Luxemburgus* Comes Fani Pauli, magister Equitum; *Andreas Lauallius* Tribunus Equitum; *Ioannes Sanserranus* Comes; *Ludouicus Bellemontanus* Foresti & Pleffij dominus; *Ludouicus*

Symbolum ordinis Michaelis.

B. Corius. lib. 7. c. 47.

Totevillanus Torrij Dominus, *Ludovicus Laual-*
lus Chastillonæ Dominus, *Ludovicus Borbo-*
nus nothus, Comes Roffillanus, maris præfe-
 ctus, *Antonius Cabarrens* Dammartini Comes
 archiceconomus; *Ioannes Armeniacus* nothus
 Comingensium Comes, militum tribunus;
Georgius Trimoleus, *Gilbertus Chabanaus*, *Caro-*
lus Crusolius Pætonum iuridicus, *Taneguinus à*
Castello, præfectus Ruffinonensis: reliqui so-
 dalium suffragijs electi. Qui porrò huic soda-
 litio nomina dant, in verba Principis adigun-
 tur, eoque neminem moueri constat, nisi hære-
 seos aut prodicionis reum peractum, aut si-
 gnorum desertorem. Quando verò agebatur
 de aliquo in demortui locum eligendo, non
 suffragijs, sed tabulis (*βαλότας* Veneti vocât)
 à verbo Græco *βᾶλλειν*) electio fiebat. Quæ
 ob signatæ in peluim coniciebantur, quibus à
 Cancellario numeratis, qui plures tulisset, in
 collegium cooptabatur, hæc verborum formu-
 la à Principe prolata: *Te ordo Fratris* (ita enim
 vicissim se appellare solent Equites) *& Soda-*
lis loco habet, eaqueratione te torque hoc do-
nat, faxit Deus eum diuinius gestes. Deinde in
 perpetui amoris testimonium, singulos exof-
 culatur, isque mos fuit, in collegium Sodales
 adlegendi. Est & suus huic Ordini Cancellarius,
 Thesaurarius vt vocant, caduceator seu
 fecialis, cui à Diuo Michaelē nomē est, & scri-
 ba qui equitum præclare gesta litteris & mo-
 moriæ perpetuæ mandaret. Eo numero legi-
 mus exauthoratum Ludouicum Luxemburgū,
 vnum ex illis maiorum gentium Torquatis E-
 quitibus,

quitibus, de quo conchyliato honore abrogato, publice in Grauiâ Lutetiæ sumptum supplicium. Moris enim Regibus, munus hoc etiam in externos Principes conferre, in honoris & beneuolentiæ indicium: qui si eorum hostes velint se profiteri, per internuntios torquem remittunt, vt omni sacramenti religioe noluti, alteri Principi strenuam operam nauent. Quod sæpè hisce nostris temporibus contigit. Et anno 1559. Philippus Hispaniarum Rex Gãdani Equitum aurei velleris concilium celebrans, ordinis torquem Octauio Parmensium Duci, quem ille accepto à Rege Gallorum conchyliati ordinis insigni, superiorum bellorũ tempore abiecerat, restituit. Huius ordinis statuta & leges ex magno constitutionum volumine regni Francorum, vt refert Ioannes Tilius lib. 2. de Rebus Gallicis, mandatae sunt typis, & vulgari lingua passim circumferuntur à Francisco Sansouino & aliis, de quibus consule Petrum Matthæum & Franciscum Modium, qui comitia ordinis & ceremoniarum solennia ab Henrico II. anno 1548. celebrata, perquam copiosè persequitur in Pandectis

*In historia
Ludouici XI
lib. 5.*

Triumphalibus tom. 1. libro 2.

ORDO EQUITVM S. GE.
orgii in Carinthia.

Rudolfo Habspurgenſi, qui primus Imperatorii ſtaſtigii decus in familiam, ſceptris, regniſque fatalem intulit; vndecim ex Gente Aultriaca imperatores eximia omnes maiſtatis numiſmate à Rudolfo II. auguſtiſſimi nominis Principe nuper complexos, numerat Germania. Quos inter Fridericus III. haud poſtremas tulit. Is ad Turcarum Hungariæ, Styriæ, Carinthiæ, viciniſque prouinciis iminentium arma depellenda, Equitum S. Georgij ordinem prudenter inſtituit. Cuius quidem Magiſtro generali regiam ſedem in Milleftadio, Carinthiæ opido, amœniſſimo loco deſignauit, & Principis honorem adiecit. Huic & Nouæ ciuitatis in Aultria Epiſcopum, in rebus vt loquuntur temporalibus, itemque Canonicos ea de cauſſa in arcem poſtea tranſlatos;

Magiſter ordinis S. Georgii Principis titulo auſus.

latos; eademque D. Georgii rubra cruce, (quæ *Insignia Equitum cruce D. Georgii.* plana & simplex gentilicios clypeos occupare solet) signatos. Et ne quid ad splendorem deesset, toparcharum Cranichbergensium, recens cum familia extinctorum castra ac prædia, in vitæ aulæque subsidia, liberaliter addidit. Nimirum Trautmansdorfium, Scharfenecam, & S. Petronillæ prædium: in quo Carnunti vetustæ urbis ruinae exstant. Quorum prouentibus non mediocriter adiuti S. Georgii Equites, Christiani nominis zelo incensi, non rarè virtutis suæ contra Selymum, Solymannum aliosque Ecclesiæ hostes, fidem fecere. Vide Lazium libr. 3. Rerum Viennensium. Bernardus item Luceburgius in libello de ordinibus militaribus, memorat ordinem militum S. Georgii ab Alexandro VI. Papa, & Maximiliano Imp. aduersus Turcas itidem institutum, Cruce aureâ cum corona in circulo aureo pro insigni attributâ.

Equitum S. Georgii insignia cruce aurea.

ORDINES EQUITVM A SVMMIS Pontificibus instituti.

SVMMI Pontifices, quorum auctoritate cæteri toto orbe Christiano ordines militares erecti, varia Equestrium virorum collegia instituerunt; quæ hisce ferè titulis celebrantur: utpote Equites Christi, S. Spiritus, S. Petri, S. Pauli, S. Georgii, Pii, Lauretani, S. Antonij tulij, Liliij, & id genus alij; viri aut de Ecclesia, aut Republica Christiana bene meriti; & quos in album suum cooptatos, Pontifices

Equites Illii & Liliij.

ces annuo censu solent honorare, & crucis insignibus colore distinctis condecorare.

*Equites Christi
et eorum
insignia.*

CHristi Equites crucem rubram, qualem in Lusitania eiusdem nominis equites ferè gerunt, limbo aureo inclusam, præferentes, à Ioanne XXI. institutos memorant Franciscus Tarapha, & Ioannes Confettius in priuilegiorum mendicantium collectione.

*Equites S.
Spiritus Ro-
mæ in Sa-
xia.
Lib. 13. c. 3.
Equites
S. Petri.*

Equites S. Spiritus, qui vulgò in vrbe fratres hospitalis S. Spiritus nuncupantur, cruce candida in veste, aut chlamyde insigniuntur. Ioannes item Azorius Equestrem ordinè S. Spiritus in Saxia ponit, de quo & Nauarrus de regul. consil. 70. Anno 1520. Leo X. instituit collegium militum S. Petri aduersus Turcas, communes Christiani nominis hostes, vti Alfonso Ciaconius in Pontificum & Cardinalium historia commemorat: quod idem fecisse seu confirmasse traditur Paulus III.

Et Poncetum quendam post varias peregrinationes ad urbem venientem, à Pontifice S. Petri torque donatum, tradit Aug. Thuanus : & Franc Schottus, S. Petri & S. Pauli equites in *Equites S. Pauli.* Itinerario suo Italiæ recenset. Paulus vero *part. 2.* Merula Cosmographus CCCC. S. Petri Com miliones; S. Pauli CC. in Familia Pontificis degentes enumerat.

De quibus & nobis amplâ fidem fecit, Gentilis noster Petrus Gerardi, militiarû siue Vigiliarum Antuerpiensium summus Praefectus, vir longinquis peregrinationibus & cōtinuis pro patria laboribus exantlatis, clarissimus; cuius etiam nū fratrem Aegidium, non semel Consulatu functû Reip. Clauum fortiter, tenere magno suo bono Antuerpienses fatentur, sentiuntque.

S. Georgii Equites ab Alexandro VI. insti *Equites S. Georgii & eorum insi- gnia.* tutos narrat Bernardus Luceburgius, in libro de armorum militarium mysteriis; quibus Crucem auream cum corona in circulo aureo pro tessera attribuit.

Pius IV. P. M. Equitum fodalitium, Pii ap *Equites Pii.* pellatorum anno 1560. inchoauit; adeoque censu optimo dotauit; & Urbem domicilio attribuit. Numerus primû 375 Equites habuit, ad 535. deinde auctus, teste Ciaconio. Qui ferè cū seculares sint, primò equites aurati a Pontifice creari solent, nonnulli etiam Comites palatii Lateranensis, cum potestate creandi doctores in omnibus facultatibus, & notarios publicos, legitimandi spurios, & alia pro arbitrio statuendi. Insigni item Apostolicæ sedis priuilegio
cautum,

Petrus Belaius in Orig. milit.

cautum, quo Pios istos Equites aliorum quorumcunque Principum equites, nominatim Imperiales, & S. Ioannis, siue Melitenses, præcedere voluit. Suntque ii domestici familiares seu Papæ, vt vocant commensales, qui cum in publicum prodit conopeum, siue thronum, quo Papa suffertur, cum cæteris Principum legatis, gestare tenentur.

Equites Laurentiani.

1586.

Xyflus V. qui Lauretanam D. Virginis celeberrimam ciuitatem, in Episcopalem; & Ecclesiam in cathedralem erexit, ducentorum Lauretanorum equitum ordinem instituit, anno 1586. Pontificatus sui quarto, cui postmodum, vt tradit Alfonso Ciaconius, alios sexaginta adiecit.

Cruce Cærulea insigne Equitum S. Antonii. De Cruce li. 1. c. 8.

Est & aliud Romana in vrbe genus Equitum S. Antonii appellatorum, qui plerumque sunt natione Galli, & quamuis gladio minimè accingantur, Equitum tamen numero censentur, crucemque cæruleam in chlamyde, quam commissam vocat Lipsius, quæ forma ex amulsi est in T. littera, vnoque ore omnes cum cruce componunt, præferunt.

Tertull. aduersus Marcian. Isidor. de vocat. gent. Hieron. in Ezech. c. 9.

Adstruunt etiam picturæ, in quibus passim hodie videas D. Antonii vetustissimi monachi penulæ, & manui affui, aut imponi hanc crucem. An quia Aegyptius ille vir? quibus iam olim notum & inter sacra hoc signum? Certè in obeliscis, qui inde Romam vecti, sculptum sic vidisse se testatur Lipsius: cum anulo tamen, vel ansula supernè, nec satis solidè se scire, ad quam rem aut vsus. In penula autem & veste monachorum Cruce, imò & cruces fuere, si re-

si rectè capimus Nicephorum Gregoram; qui sic de Andronico Imperatore monacho nouello: *Supernè rubrum prætulit diuinæ crucis signū, infernè nigrum.* Duas diuersi coloris cruces videtur dicere, nisi tamen vnā intelligit sic distinctam. Quod manu autem tulerint, hodieque in Aethiopiis siue Abyssinis ille mos, vt auctor Damianus à Goes in illorum rebus. Et Ioannes Metellus in suo speculo orbis terrarum, adstruit, Aethiopes seu Abyssinos, qui Presbyteri Ioannis (vt vocant) imperium agnoscunt; habere religionem militarem, quæ sub protectione est Sancti Antonii. Ei vnusquisque nobilitate clārus paterfamilias, ex tribus vnū filium, excepto primogenito destinare potest. Ex his seliguntur XII. Equitum millia, qui Regi excubant. Finis huius Religionis est Imperij fines defendere resistereque hostibus fidei, Ioannes item Azorius, vbi de Militibus agit, meminit Equitum Sancti Antonii Viennensis, in Gallia, & extra Galliam.

*Equites S.
Antonij in
Æthiopia.*

Lib. 13. c. 3.

Sed de præcipua ipsa nota crucis, dignum aliquid notā Ecclesiasticæ nostræ historiæ prodiderunt. Ruffinus, *Signum hoc Dominica crucis inter illas, quas dicunt Ægyptijs id est sacerdotes litteras habere Ægyptij dicuntur, velut vnū ex ijs, quæ apud illos sunt litterarum Elementis, cuius litteræ seu vocabuli hanc asserunt esse interpretationem VITA VENTURA.* Quam & significationem dat Sozomenus, & idem Suidas. Atqui & à lingua argumentum petit Lipsius, sed

Lib. 2. c. 29.

*Li. 7. Eccles.
hist. c. 5.*

*Li. 1. c. 10.
de Cruce.*

nostrâ; quod Belgæ hodie bacillos, in hanc formam, quos agrorum brachiis sustentaculum subiicimus, vocent ipsa Latina voce *Crukas*, & litteram & Crucem T. nobis repræsentent.

De insignibus verò militaribus quæ Pontifices Maximi Principibus deferre consueverunt, adeundus Stephanus Pighius.

ORDO CRVCIS BVRGVNDICAE
in regno Thuretano.

AROLVS V. immortalis gloriae Imperator, & omnium retro Principum, qui virtutis viâ ad imperium contendere, exemplar lucidissimum: Cum memorabili illa expeditione Africana, regnum Tunetanum Muleassis imperio, expulso Hariadeno Ahenobarbo restituisset; paludamentum, quo Tunetem victrici pompa ingressus est, Burgundicam Crucem (ea enim in bellis vsus, aut fascia punicea coloris decussarâ, quod & Burgundicæ domus insigne contra Saxonem dimicaturus gessit) fortè referebat. Quo insigni, vt erat animo regio, qui beneficijs, de quocunq; hominum genere benè mereri studeret; primarios quosq; proceres virtutibus non minus quàm gentilitijs imaginibus clarissimos, ob præclaram de barbaris partam victoriam, donauit ipso B. Magdalenaë sacro die, anno 1535. hora diei decima, Mercurii nempe, vt à curiosis obseruatum tradunt. Cuius scilicet planetæ figura in equestri illa tessera ab vna parte expressa conspiciebatur; ab altera v. dicta Crux Burgúdicæ, adiuncto chalybi igniario, scintillas ex filice extundente, & inscriptione *Barbaria*. Quo nomine vulgò nuncupatur omnis illa ditio, quâ regnum Tunetanum (eo enim Cherisij potentissimi vtriusque Mauritaniæ, Maroci, & Fessæ, expulsis Merinensibus postea potiti sunt) continetur. Testimonium utique eximium nunquam interituræ gloriae, quod tam fortium virorum operâ nationes illas barbaras subiecisset. Quod verò de Cruce Burgundica, & Andreana vocamus,

*Tessera E-
quitis Crucis
Burgund.*

*Lipsius de
Cruce li. 1.
c. 7.*